

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Membre
de la UCI-P

Catalunya Cristiana

"Una tasca —l'evangelització d'Amèrica—, urgent i secular que va tenir aquí el seu origen, en terres ibèriques. Per això he volgut venir personalment per agrair a l'Església d'Espanya la ingent labor evangelitzadora."

Joan Pau II

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

Any VI

N.º 265

Setmana del 21 al 27 d'octubre del 1984

50 Ptes.

Mossèn Joan E. Jarque col·laborà amb TV3 arran de la vista del Papa a Saragossa

CATALUNYA CRISTIANA ha viscut la seva primera experiència televisiva

El missatge evangèlic avui, passa en bona part, pels mitjans d'informació social i, ben especialment, pel món de la imatge. Un món al qual CATALUNYA CRISTIANA s'ha incorporat mitjançant la col·laboració que el nostre director, mossèn Joan E. Jarque i Jutglar, prestà a TV3 a tall de comentarista arran del viatge que la setmana passada féu Joan Pau II a Saragossa.

Aquest primer pas fora bo que tingués una continuïtat àmplia i diversificada. A aquest tema va dedicat l'article editorial d'aquest número. La informació del viatge del Sant Pare la trobaran els nostres lectors a les pàgines 6 i 7.

AFINANT

L'ànima de la missió

Diumenge mundial de les missions. El Papa, en el seu recent pas per Espanya, ens ha agrait l'esforç missioner passat i actual —"Gràcies, Espanya!"—, i ens ha exhortat a no defallir en l'obra de la propagació de la fe arreu del món. Tot cristià està cridat a col·laborar en aquesta tasca. No és una frase feta, un recurs per "consolar" els que no fem res. És l'expressió de la naturalesa del creixement del Cos de Crist. Tots els carismes, tots els dons, hi concorren. I l'oració és essencial. El gran Papa sant Gregori ho exposà magistralment: "Demaneu a l'amo dels sembrats... Per la collita que és molt abundant hi ha pocs segadors... Sí, el món és ple de sacerdots, però és difícil trobar un treballador en els sembrats... perquè, si bé és cert que hem rebut l'ofici sacerdotal, no complim els deures d'aquest ofici... Vosaltres heu de pregar per nosaltres, perquè la nostra tasca sigui fructuosa, que no deixem d'exhortar, que no callem... I és que ens esllavíssem cap a altres afers. Abandonem el ministeri de la predicació. Els qui ens han estat encomanats abandonen Déu i nosaltres callem, no els allarguem la mà per corregir-los..."

Realment hem canviat poc des dels temps de Gregori el Gran.

Joan E. Jarque i Jutglar

Per a una millor atenció als fidels

El cardenal Jubany estudia la creació de nous bisbats

BARCELONA.— L'estudi del projecte de divisió de la diòcesi de Barcelona en bisbats més petits, per a poder cada bisbe d'aquesta manera atendre millor els fidels, és un dels punts tractats pel cardenal Jubany en una àmplia carta pastoral firmada el dia 24 de setembre, festa de la Mare de Déu de la Mercè i publicada ara.

En els 22 folis que componen el document, el cardenal

analitza les principals qüestions de la vida diocesana: la missió dels laics, l'Assemblea diocesana de l'any 1981, els catòlics davant el desafiament d'una nova cultura, la nova etapa de la facultat de Teologia, l'aplicació del nou Codi de Dret Canònic, la catequesi i l'ensenyament de la religió, la relació de l'Església amb els joves i l'estudi de la futura divisió de l'Arquebisbat.

(Continua a la plana 8)

Conèixer la nostra cultura mereix un petit esforç.

"la Caixa" amb una senzilla imposició a termini de 2 anys, cancel·lable només al seu venciment, us dona la possibilitat d'escollir una obra fonamental d'entre totes les relacionades.

Us informarem a qualsevol de les nostres oficines de Catalunya i Balears, Madrid, València, Saragossa i Bilbao.

Col·leccions que es poden obtenir

Per imposició de 75.000 Ptes.

Costumari Català

5 toms, format 27x19 cm., més de 5.000 il·lustracions i més de 500 cançons populars. Edició facsimil de la coneguda obra de Joan Amades, que recull el costumari i el folklore català a través del cicle anual de les estacions.

Galícia Eterna

6 toms, format 21,5x29 cm., enquadernació de luxe. 1.536 pàgines i més de 2.000 il·lustracions. Obra de prestigiosos especialistes que proporciona el testimoni de la gent de Galícia, la seva cultura, costums, lleis, història i economia.

Nuestra Historia

La història de València des del paleolític fins avui, descrita amb tot el rigor per especialistes. 7 toms, format 29x25 cm., enquadernats amb luxe i amb més de 4.000 il·lustracions a tot color.

Per imposició de 125.000 Ptes.

Gran Enciclopedia Aragonesa

13 toms, format 24x35 cm., luxosament enquadernats. Més de 3.500 pàgines. Aquesta obra constitueix l'estudi més ampli i rigorós de tots els temes relacionats amb Aragó: peculiaritats, gents, terres, paisatges, etc.

Gran Enciclopedia de Andalucía

10 toms, format 34x26 cm. 4.202 pàgines i 6.070 fotografies en color. Les matèries agrupades a l'obra componen un ric mosaic antropològic, intel·lectual i artístic que constitueix la base de la identitat del poble andalús.

Historia de la Región Murciana

10 toms, format 27x21 cm., estampats en or. 4.500 pàgines, 4.000 il·lustracions. Aquesta obra ens descubreix el passat de la regió murciana; les idees i els fets de la seva gent i el seu viure cotidià a través del temps.

Diccionario Enciclopédico Espasa

12 toms, format 26,5x19,5 cm. Enquadernació simil pell i estampada en or. Edició actualitzada el juliol del 1984 d'aquest prestigiós diccionari enciclopèdic de més de 10.800 pàgines. 18.000 il·lustracions a tot color, 250.000 articles enciclopèdics, 12.000 biografies, 200 mapes, etc.

Diccionari Català-Valencià-Balear

10 toms, format 18x27 cm. 9.850 pàgines, 160.000 articles. Inventari lèxic, gràfic i etimològic de la nostra llengua en totes les seves formes antigues i modernes, dialectals i literàries.

Historia de Euskal Erria

7 toms, format 29,5x23,5 cm. Més de 2.500 il·lustracions i 250 mapes. Ampli resum escrit dels orígens i història del poble basc, que havia estat tramès fonamentalment a través de l'expressió verbal.

CAIXA DE PENSIONES

"la Caixa"

Estalvi a termini, llibres per sempre.

EDITORIAL

Vers una "TVCC"

No ha passat desapercibuda la col·laboració de CATALUNYA CRISTIANA a la retransmissió realitzada per TV3 de la recent estada del Papa a Saragossa —retransmissió que ha estat molt elogiada, malgrat que era la primera que la jove emissora realitzava en directe fora de Catalunya, i havent de superar molts obstacles de tota mena!—.

D'alguna manera el nostre setmanari va oferir els primers comentaris, i en "viu i directe", del discurs més important del Papa en aquella ocasió, el de l'Avinguda dels Pirineus. En aquest mateix número, en les pàgines especialitzades, tindrem ocasió de reproduir i glossar els fragments més importants d'aquell i dels altres discursos de Joan Pau II a Saragossa, a Santo Domingo, i a Puerto Rico. Avui, en aquest comentari editorial, ens limitarem a fer un suggeriment arran d'aquesta experiència "televisiva" de CATALUNYA CRISTIANA.

El nostre setmanari ha nascut, i gràcies a un esforç tenaç ha arrelat, en el nostre país per respondre a una exigència del cristianisme d'avui: La presència eficaç i professionalment qualificada en els mitjans de comunicació moderns. El Concili ho va demanar; i si no ho hagués fet el sentit comú ens hi hauria empès igualment. L'Església mancaria avui a la seva missió de predicar l'Evangeli arreu del món si, per fer-ho, no emprés els mitjans tècnics que el món modern ens posa a les mans. La premsa, la ràdio i la TV no són un "hobby" d'uns quants aficionats a la pastoral i a l'apostolat moderns. Són la nostra primera "trona", la nostra millor eina catequètica, el nostre millor mètode apostòlic; són els campanars i les façanes de catedral des dels quals ens hem de fer presents, i hem de dialogar, de les coses de Déu, amb els homes d'avui. No veure-ho és ser cec. No fer passos decidits per aquest camí és exposar-se a esdevenir una generació eixorca apostòlicament, és no entendre un dels "signes del temps" més evident i perdre el tren de la Història.

Aquest no és pas el lloc per intentar ni tan sols un balanç d'allò que l'Església catalana disposa en aquest món de les comunicacions modernes. Hi ha coses interessants pel que fa a la ràdio. En la premsa tenim professionals notables, que fan una tasca apreciable, i coses disperses, puntuals, limitades. El nostre mateix setmanari no és més que un inici, creiem que sòlid i apreciat professionalment —en tenim proves freqüents—, però encara "pesa" poc en l'opinió pública i tot just si comença a ser un instrument de comunicació habitual en la nostra Església. Ara, en el món de la TV el més calent és a l'aiguera. I això és greu. D'aquí a pocs anys el retard serà considerable i molt difícil d'atrapar. Entenem-nos; no es tracta pas de muntar una TV catòlica en competència amb les altres cadenes. No cal, i fóra excessiu. Es tracta de muntar una societat productora de reportatges, de programes informatius i culturals de contingut o, almenys, d'inspiració cristiana i, en un primer moment oferir-los als canals ja existents. Més endavant es podria arribar a una associació de col·laboració i d'ús d'antena. Però cal, ja des d'ara, aplegar voluntats, descobrir vocacions, formar homes i dones... començar a caminar decididament per aquest camí.

Des d'aquestes ratlles fem una crida formal a tots els que estiguin interessats a posar-se a treballar de ferm vers aquests objectius. El PATRONAT D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA que ha assolit una acollida esperançadora pot ser —els seus Estatuts ho preveuen— l'òrgan aglutinador i impulsor d'aquest projecte.

Vosaltres teniu la paraula.

Teologies i polítiques

Rebombori malaltís al voltant de les "teologies de l'alliberament". Els tocs d'atenció de la Congregació per a la Doctrina de la Fe esdevenen un motiu per mantenir i avivar les divisions entre cristians. Per una banda tot és bo per atacar l'autoritarisme de Roma, i s'aprofita fins i tot la coincidència providencial, que el gran mestre del Gran Orient de França en inaugurar el seu diguem-ne pontificat, qualifiqués Joan Pau II de "Papa perillosament reaccionari"; una d'aquelles excomunionis nominatives que ja no s'estilen a la Roma catòlica. Per altra banda es presenta el document romà com una condemna dels "catòlics marxistes", i una frenada llargament esperada en el pendís que portava l'Església vers una esquerra cada vegada més subversiva.

Les simplificacions sol·licitades que difonen els mitjans de comunicació dificulten una veritable comprensió de les teologies de l'alliberament. L'ús del plural, aquí, és una qüestió d'honestedat car ens trobem davant d'una abundància de textos, ara peremptoris, ara plens de precaucions i matisats.

Ens manca un bon treball d'informació i d'anàlisi que, a partir de la situació creada al cristianisme a l'Amèrica llatina, ens instrueixi sobre els orígens i l'evolució d'aquest corrent de pensament. Un jesuïta uruguaià, el pare Juan Luis Segundo, que ha pres una certa part en la seva elaboració, acaba de donar-nos una mostra del que seria desitjable, en un breu assaig publicat a la revista *Études* (número corresponent al setembre propassat), el títol del qual "Les dues teologies de l'alliberament a l'Amèrica llatina", expressa prou bé que el fenomen és més complex del que diuen els comentadors amb presses.

Llegint el pare Segundo, es veu fins a quin punt les teologies de l'alliberament són afer de clergues que tan aviat s'esforcen per purificar la religió popular repensant-la a la llum de les disciplines universitàries, o tan aviat es posen a l'aguait i a l'escola d'aquesta religió popular per desentrellar-ne la teologia implícita. Dues teologies diferents de l'alliberament que el pare Segundo es pregunta si són conciliables. I ja que les teologies de l'alliberament saben interrogar-se elles mateixes, qüestionar-les no es captenir-se com enemic dels pobres.

Una teologia no serà obra de la raó si no és universalitzable.

Del que sant Agustí va escriure en el moment de l'enfonçada de l'imperi romà d'Occident, o sant Tomàs a l'època de les febrades municipals i els primers escruiximents del feudalisme, no se'n segueix sols que l'agustinisme o el tomisme no sigui més que respondre o correspondre a una crisi política i cultural, ni que tinguéssim una dimensió històrica. Comprendre la seva gènesi és necessari però insuficient per entendre l'essència d'un pensament. La pobresa, més ben dit la misèria, a l'Amèrica llatina és el "lloc" on han nascut les teologies de l'alliberament, les quals són quelcom més que teologies d'aquesta misèria ja que, com s'ha dit, ens "interpel·len".

"Conscienciar", diuen els teòlegs de l'alliberament. Neologisme bàrbar i problema permanent del cristianisme. Canviar la vida d'aquest món i esperar una altra vida, misteriosament present en aquest món, i que no es revelarà sinó més enllà d'aquest món, la tensió entre aquesta resolució i aquesta esperança del cristianisme en altre temps i avui, tant a Europa com a Amèrica. Tensió desequilibradora, ja que no hi ha una justa mesura entre les exigències, que pertanyen a dos ordres diferents i que s'han de satisfer conjuntament. "Conscienciar" serà rebutjar totes les falses ideologies de la resignació i cridar els homes i les dones víctimes de la injustícia social a la presa de consciència d'una situació inhumana i a la lluita contra les iniquitats estructurals.

Però en el nostre caminar humà sols s'avança coixejant, i l'altre perill seria sacrificar les dues transcendències, la de la interioritat i la del més enllà, per assolir l'arranjament polític i social d'una terra que, en el millor dels casos, sols serà la imatge dubtosa i incerta del món futur més enllà del temps i de la història.

Un sacerdot francès assassinat per la policia de Pinochet. Aquesta pancarta a les seves exèquies: "Ell ressuscitarà en les lluites del poble". Si aquest màrtir fa deixebles, la seva supervivència en la memòria dels altres ja és un començament de victòria sobre la mort. Encara més, la gratitud militant del record, que és una forma de pietat envers els morts, assenyala cap a la immortalitat, és a dir aquesta no-mortalitat sense la qual seria impensable l'esperança de resurrecció. Però si la pancarta impedeix de donar a aquest "tu ressuscitaràs" qualsevol altre sentit que no sigui metafòric, la dogmàtica

cristiana perdria tota la seva substància de veritat, l'Evangeli no seria altra cosa que un dipòsit de símbols útils per animar la lluita dels homes contra els poders i seria polititzat de dalt a baix.

A l'Amèrica llatina, diuen els teòlegs de l'alliberament, el cristianisme funciona com una ideologia al servei dels poderosos i dels rics. Exemple patent de l'aberració que, en qualsevol temps i en qualsevol país, és un cristianisme de la resignació. Però no es guarirà el mal si hom el perpetua, si es fabrica un cristianisme que funcioni com una ideologia al servei de la revolució, de la lluita de classes. Són aquestes nocions perverses "d'ideologia" i de "funcionament" que cal criticar implacablement per tornar a donar a les nostres teologies, i també a les nostres filosofies, el sentit de la veritat, fora del qual l'acció no és altra cosa que una praxi aventurera i cega.

Les teologies de l'alliberament tenen el mèrit de refutar com cal les teories dites de la seguretat nacional que serveixen de tapadora a les últimes dictadures que subsisteixen a l'Amèrica llatina. Però caldria que quan es tracta de justificar una revolució comunista establerta a Nicaragua, a Cuba o a Polònia, els amics polítics de les teologies de l'alliberament no fessin aleshores referència a un cristianisme de resignació, i trobessin no se sap quin perfum evangèlic en l'adhesió als poders establerts i la raó d'Estat, molt bona quan és socialista.

¿Com no estar d'acord amb les teologies de l'alliberament en què, sobretot en certes situacions d'angoixa, en les quals per culpa d'alguns, els homes sofreixen una passió intolerable, l'entrada en la política és un ineludible deure cristià? Però sobre aquest punt les teologies de l'alliberament o es passen o es queden curtes. Es passen pel que fa al pensament polític, car no són pas els pobres de les barraques de Rio els que han ensenyat o tal o qual teòleg de l'alliberament l'eminent i exclusiva qualitat d'un marxisme modernitzat per Althusser; i es queden curtes sobre l'acció, ja que les teologies de l'alliberament sembla que no volen desaconsellar una revolta armada ni encoratjar les vies democràtiques. Piadosa vacil·lació molt clerical. Essent la política un afer laic, caldrà desclericalitzar les teologies de l'alliberament.

Etienne Borne
"La Croix"

Catalunya
Cristiana

Difusió
controlada
per O.J.D.

Redacció y Administració: C/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona
Tels. 215/2739 - 2805 - 2433.

Publicitat: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Impressió: Publicacions Periòdiques i d'Arts Gràfiques, S.A.L.
Dipòsit Legal: B. 14.387/79

Subscripcions anuals:

Catalunya: 2.500 pessetes; rest de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 3.000 pessetes.
Europa: 7.000 pessetes.
Amèrica, Àfrica i Filipines: 10.000 pessetes.
Oceania: 12.000 pessetes.

Abusar de l'hospitalitat de "Catalunya Cristiana"

Aquest és l'efecte —i perdoneu— que m'ha causat la carta de R.B.S. (núm. 262) titulada "El pare Boff i la teologia de l'alliberament", que abona sense distincions, enfrontant-se amb la posició de la Santa Seu. Jo no sé quin número calça el Sr. R.B.S., però el seu calçat dona una flaire no gens agradosa. La seva intencionalitat sembla està clara en aquest desgraciat paràgraf: "L'Església té el tarannà de contradir-se amb l'Evangelí. "Sorprentent, no?"

Però R.S.B. no es para amb barres. Els llegidors del Nou Testament coneixen bé prou la tercera carta de l'apòstol sant Joan, en la qual condemna la "conducta pèssima de Diotrefes", com diu el Nou Testament de Montserrat. Aquí l'apòstol es el bo i Diotrefes el dolent. Doncs bé R.S.B. canvia les tornes en la seva aplicació en dir: "Em permeto comparar Diotrefes amb (el cardenal) Ratzinger o àdhuc amb Joan Pau II: Joan, amb Leonard Boff, o els teòlegs de l'Alliberament". Bé, ja ha ensenyat les orelles, perquè els catòlics recordem l'axioma patristic. "Qui està amb Pere està amb Crist".

Ni cap organització, ni cap grupet de teòlegs ha treballat tant pels pobres ni ha defensat tant com l'Església l'"autèntica teologia de l'Alliberament", però d'un Alliberament cristià, del de Crist, és dir: sense violència i sense materialisme marxista o del que sigui. No vol donar pa, matant i a canvi de l'ànima.

És curiós que Helder Cámara, l'heroic defensor de tota mena de marginats, rebutgés fermament la violència i el menyspreu de la fe en la solució personal i col·lectiva de la pobresa. És que ell creu en l'Evangelí, el qual ens diu que Crist alliberà el món no matant, sinó morint. Ell va fer que Pere embeinés l'espasa a Getsemani; i a tots els "alliberadors violents" és possible que els digués allò que va dir als apòstols que volien castigar amb foc del cel els samaritans: "No sabeu quin esperit us anima"...

Voldríem passar per alt la seva insòlita afirmació de que "Jesús era partidari de la lluita de classes; i el seu ardit desafiament: "Que no m'ho negui ningú". Com podem veure, el Papa es pot equivocar, però R.B.S. no. No comment. Però

ho vol provar amb textos evangèlics amb mala fortuna. Perquè Lluc 19,26 fa referència al comportament del Senyor envers els qui abusen de la gràcia. Lluc 19,45-46: Crist defensa la santedat de la Casa del seu Pare. Marc, 11,15-19: Rebutja l'acusació que expulsava els dimonis amb el poder de Belzebub. I Mateu, 19,16-25: Expressa la dificultat de les riqueses en el seguiment de Crist. Res de lluites de classes. Això faltava en qui mana estimar-nos com a germans, donar (no prendre) la vida pels altres i perdonar els qui ens han ofès, formant "un sol ramat", una sola família on regni l'amor i la pau.

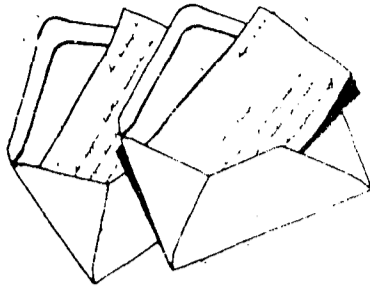
I, si R.B.S. té tanta devoció al P. Boff, potser li aniria bé d'imitar-lo en la seva adhesió al Sant Pare, sometent-se a la seva decisió.

Lluís de Pimar

☆☆☆

Vocacions sacerdotals

Els uns diuen: hi ha menys sacerdots, i tenen raó. Altres diuen: no han baixat les vocacions, i tenen raó. Només falta aquell contingent motivat per projectes estranys, no religiosos: famílies que havien vist en el sacerdoti una "sortida"; en l'Església un "refugi"; famílies que veien l'hàbit com la millor dignitat per als seus cadets no contemplats en el patrimoni, sigui amb títol amb les seves terres, sigui en dot matrimonial per a les noies. Per això, encara que no sempre però sí en la majoria dels casos, s'han produït una còngrua part dels mals i contradiccions que han acompanyat i moltes vegades configurat la història de l'Església, tant en el baix com en l'alt clergat, respectivament. En efecte, per aquest contingent, l'amor de Déu eren els estudis de l'ofici i l'estil lingüístic, no era la seva ànima. La seva ànima era en tot el seu ambient de procedència, també les seves obres, sota una vestimenta exterior que er tal cas s'assemblaria més a una disfressa que a un hàbit. Gràcies a Déu, això s'ha acabat. La petita i contrastada Església d'avui no sembla una "sortida" per a ningú; al contrari, cal tenir valentia per a entrar-hi. La lliure i perseguida Església d'avui no constitueix pas una perla més en una corona comtal; al contrari, per entrar-hi és necessari veure-hi amb complaença una

corona sense perles, amb espines. La gran i universal Església d'avui, és gran i universal per primera vegada en la seva història: amb dificultats, ensopegades i àdhuc contradiccions que impressionen tant a no pas poca gent, per primera vegada en la seva història edifica una catedral sense pedres. Qui tingui orelles per sentir... Per això cal ajudar-la i tenir-ne cura: és el nou i últim reducte de la llibertat i és de tothom. Sota altres formes i en aquesta hora substancial i definitiva, no vulguem perpetuar-les antigues misèries feudals. Així com avui hom és sacerdot tan sols per vocació, siguem tots també solament lliures d'esperit.

Garda Zamboni

☆☆☆

Agraïment de l'Obra del Bon Mot

Al repte de l'Obra del Bon Mot per la premsa diària ha correspost un de la Nova Cançó i tres periodistes, en debat directe per ràdio.

L'Obra de Bon Mot agraeix al patriota —un últim de la Unió catalanista— el seu ajut: ens ha obsequiat amb un stock de llibres que passen a engruixir el fons patrimonial de l'Obra.

Esteve Genovès i Molas

☆☆☆

Informació sobre el pare Manyanet

Per la revista "Catalunya Cristiana" que en facilita una cosina agustina de Barcelona, sé que hi haurà una peregrinació a Roma amb motiu de la pròxima beatificació del pare Josep Manyanet i Vives. Qui pogués anar-hi!

He gosat escriure-li potser per abusar de la seva amabilitat

i demanar-li un favor molt important per a mi.

Jo, des de fa temps, estic molt interessat en l'evolució dels enterraments dels sants al llarg de la història; també tinc un àlbum de postals i fotos de sepulcres de sants i beats.

¿Podria indicar-me com puc aconseguir una postal del sepulcre del pròxim beat Josep Manyanet i Vives? Sé que ell és el fundador de dues congregacions religioses, però no conec la direcció de cap de les seves cases i tampoc no sé on es troba el seu sepulcre...

Per la revista sé que vostès visitaran les principals basíliques romanès i les catacumbes; si els és possible i se'n recorden, poden dir a algú, que em compri algunes postals de sepulcres de santa Roma? Allà són molts el Benaventurats que estan enterrats tant en les esglésies com en les catacumbes.

Antonio Barrero Avilés

N. de la R. Per la informació que ens demana pot dirigir-se a la congregació fundada pel pare Manyanet "Fill de la Sagrada Família", c/. Entensa, 301, 08029 Barcelona, Telèfon 239 43 05.

☆☆☆

En una població catalana, la litúrgia se celebra en castellà

L'altre dia, en una església d'una població del Baix Llobregat, assistia a la missa de les vuit del matí que el celebrant ofería, junt amb una vintena de persones totes del nostre país.

Doncs bé, tant les lectures com la litúrgia, es feien en castellà, i els feligresos contestaven devotament en la mateixa llengua que el celebrant imposava.

Els assistents, d'una mitjana d'edat que traspasa amb escreix la cinquantena, arrelats a les seves conviccions tradicionals, acceptaven condescendents a participar a la més alta manifestació de la fe cristiana, suportant l'antinatural imposició de dialogar amb Déu en una llengua distinta d'aquella amb què la naturalesa els ha dotat, i que, de fet, ens ha estat imposada per una sèrie de circumstàncies artificials.

És molt probable que si es tractés d'un altre tema com és per exemple el de les relacions matrimonials, que no té la categoria del sacrifici eucarístic, aquestes mateixes persones,

d'acord amb la moral tradicional, no acceptarien la més lleu interferència de caràcter antinatural.

Si Crist tornava, ¿no tornaria a qualificar-nos de sepulcres blanquejats per ser estrictes i rigorosos amb determinades matèries de la moral i, en canvi, acceptar alegrement —o interessadament— el mercadeig amb un dels béns més preuats amb què ens ha dotat el Creador com és el do de la paraula?

Jordi Sans i Vallés

☆☆☆

És alarmant

Hem observat dos fets espectaculars en aquest territori català, amb el nom de cultura i de llibertat d'expressió, dignes, per la seva problemàtica, de tenir en compte; acceptant que n'hi puguin haver d'altres, ens cenyirem, com a mostra, a la representació teatral de "Teledium" i a T.V.3.

D'aquesta representació teatral, donem suport a allò que d'altres han dit d'ella: "No és llibertat d'expressió, ni respecte a les creences dels altres, i sí demagogia destructiva, deixant una pobra i insultant estampa del que són les arrels i la història del poble català". I seguim dient: i vergonyosament subvencionada pels nostres dirigents.

Quant a T.V.3 s'ha dit d'ella, i som del mateix parer: "que fa exhibició de la seva immoralitat en forma de violència, pornografia, banalitat, etc. en tant o més grau que d'altres televisions". I també podem afegir "que vergonyosament protegida i subvencionada" pels nostres dirigents.

És alarmant que els nostres dirigents que es manifesten catòlics públicament, invertixin diners dels contribuents per a destruir la nostra cultura i les nostres creences.

Com a creients que som en la fe de Jesucrist, no podem acceptar una situació tal d'incoherència i d'encegament. Hem de recordar que la salvació d'un poble no li ve de la seva abundància material ni dels seus desenfrenats plaers i pensaments, i sí de la puresa de l'esperit i de la seva fidelitat a Déu.

En bona hora els nostres dirigents i el nostre poble, fugint de cecs interessos, fessin cas d'aquesta única classe de salvació.

Lloança
Monistrol de Montserrat

Desitjo subscriure'm a:

Catalunya Cristiana

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Població ..... D.P. ....

Remetre aquesta butlleta a:

Redacció i administració:

C. València, 244. Zon. Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2784 - 2805

- Trameto les 2.500 ptes. per gir postal.
- Incloc un taló barrat per aquest import.
- Prego al Banc / Caixa .....
- Agència .....
- que se serveixi domiciliat aquest pagament anual, fins a nova ordre, en la meua llibreta / compte n.º .....
- Lloc ..... Data .....
- Signatura .....

Catalunya

Possible acord entre el Govern balear i TV3

Les emissions de TV3 podrien rebre's a les Illes si s'arriba a un acord entre la direcció de la televisió autonòmica catalana i el govern autonòmic balear. Es van reunir a la seu del govern autonòmic de les Illes el director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, Joan Granados, i el conseller de Cultura del govern autonòmic, Francesc Gilet, en un primer contacte per tal d'estudiar la viabilitat del projecte. Granados es va manifestar satisfet de la conversa. La reunió s'ha produït després del mandat parlamentari derivat d'una proposició no de llei del grup Esquerra Nacionalista aprovada pel Parlament autonòmic.

☆☆☆

Crisi entre els socialistes de Valls

El regidor d'urbanisme de l'Ajuntament de Valls, Lluís Anglès, ha estat expulsat del PSC per la comissió de conflictes del partit. Li havia obert expedient el comitè executiu local perquè no s'havia retractat d'unes declaracions sobre favoritismes urbanístics de cert promotor. Ara Anglès també serà destituït del càrrec que té el cartipàs municipal. No se sap si continuarà en el

grup socialista de l'Ajuntament o si passarà a ser un regidor independent.

☆☆☆

L'Ajuntament de Barcelona vol muntar la televisió per cable

L'alcalde de Barcelona, ha anunciat que l'Ajuntament de la Ciutat Comtal muntarà la primera televisió per cable de l'Estat espanyol. Maragall digué que "volem picar fort en aquest terreny" i va dir que continuarien treballant fort en el projecte. La televisió per cable, que està molt desenvolupada als Estats Units i a Europa occidental, permet que s'enviïn per cable diversos programes, amb una gran qualitat de recepció.

☆☆☆

Catalunya exporta més que la resta d'Espanya

Els resultats obtinguts des de fa un any i mig situen les exportacions catalanes molt per damunt de la mitjana que assoleix la mitjana de vendes a l'exterior d'Espanya, segons manifestà el conseller de Comerç i Turisme de la Generalitat, Francesc Sanuy en el transcurs de l'acte de cloenda de l'assemblea general de l'Agrupació Multisectorial d'Exportadors de Catalunya (AMEC).

Segons el conseller, "això significa que s'està guanyant quota de mercat i que creix

el nostre pes relatiu en un moment que Espanya registra el major increment exportador del món occidental en termes relatius". A la vegada, es va referir a la necessitat d'augmentar la part exportadora del PIB amb vista a l'ingrés a la CEE.

També reclamà major atenció als problemes de les petites i mitjanes empreses exportadores i va fer un oferiment de col·laboració amb l'INFE, ja que la Generalitat es proposa actuar en la promoció i foment de l'exportació, a través d'ajudes a les pymes.

Espanya

Cent mil persones a favor de l'euskera

Prop de cent mil persones procedents de tot el País Basc participaren en els diversos actes de la vuitena edició del "Kilometroak", jornada festiva a favor de l'euskera. La recaptació econòmica anirà destinada, aquest any, a l'ikastola de Orereta (Errenderia).

El "Kilometroak", que se celebra anualment de manera rotativa, està format per diverses iniciatives de tipus cultural i festiu, establint-se un recorregut en el qual es donen cita nombrosos participants, entre els quals destacades personalitats, que paguen una certa quantitat de diners per qui-

lòmetre cobert. La recaptació va destinada en cada ocasió a diferents centres i organitzacions culturals del país.

☆☆☆

Camuñas no s'apunta a l'Operació Reformista

El partit d'Acció Liberal (PAL), que presideix l'exministre Ignacio Camuñas, anuncià l'abandonament de l'operació reformista de Miquel Roca, a causa dels excessius interrogants sobre el futur del Partit Reformista. Segons l'opinió de Camuñas, no queda clar el paper de Miquel Roca en el futur, ja que ha anunciat que continuarà vinculat a Convergència Democràtica de Catalunya.

Món

Suspeses les ajudes del Banc Mundial a Nicaragua

El Banc Mundial ha suspès els desembossaments de tots els seus préstecs i de l'Associació Internacional de Foment (AIF) a Nica-

ragua per "retards substancials en el reintegrament de les seves obligacions pel servei del seu deute".

El Vaticà no firmarà cap acord amb Malta

El cardenal Casaroli refusà la proposta del primer ministre maltès, Dom Mintoff, en la qual sol·licitava al Vaticà un concordat entre Malta i la Santa Seu. Les al·legacions de Casaroli foren que, des del Concili Vaticà II, la Santa Seu no firma Concordats amb cap Estat.

Les relacions Malta-Vaticà travessen un moment delicat a causa del conflicte d'aquella illa, sobre l'ensenyança privada. Precisament, el Parlament Europeu, realitzà un debat d'urgència, patrocinat pel buró del Partit Popular Europeu.

El PPE ha llançat una crida a totes les forces democràtiques perquè influeixin sobre els socialistes maltesos en el poder perquè respectin les bases de la vida democràtica al país.

El Parlament Europeu ja havia condemnat anteriorment els mètodes anti-democràtics de Dom Mintoff, però la situació s'ha agreujat.

ARA MATEIX

Un llibre d'història que fa pensar

Hi ha llibres d'història que tenen el mèrit d'oferir-nos la visió global d'un país o d'una època. Altres, en canvi, s'endinsen en l'anàlisi minuciosa de l'entrellat humà d'un curt període de temps i en un indret determinat. Aquests compensen la limitació del seu angle de mira amb la captació de trossos de la vida real, sempre més colpidors que la seva traducció en conceptes. És el cas d'els dos extensos volums que mossèn Casimir Martí acaba de dedicar al nostre passat eclesial, amb el títol, prou indicatiu, de "L'Església de Barcelona (1850-1857)". Es tracta d'un apassionant capbussament en un punt, precís del nostre subsòl històric per a sotjar-hi persones i fets.

El balanç que un lector, amb la lògica sensibilitat actual, ferà de la vida diocesana barcelonina d'ara fa cent-trenta anys, en acabar la lectura de l'obra de Martí serà, en conjunt, negatiu. En primer lloc, ni cal dir-ho, en l'apreciació, per part dels catòlics, del sentit del problema obrer que apuntava, aleshores, amb els inicis de l'era industrial. Frases com aquesta del bisbe Costa i Borràs: "Los libros santos recomiendan y prescriben la limosna, y esto no se concibe ni puede practicarse sin que haya ricos y pobres en mayor o menor escala" ... o aquesta altra d'una editorial del diari catòlic "El Ancora": "En circunstancias como éstas, el deber de los pueblos, en especial de un pueblo católico, no es otro que la resignación" evoquen tota una mentalitat. I això s'escriu durant una vaga, la de març i abril de 1854, que s'originà a l'empresa "La España Industrial" i s'estengué a tot Barcelona i a altres poblacions. És curiós observar la manera com els sacerdots de la Parròquia barcelonina de Sant Jaume es defensen d'una denúncia, segons la qual haurien estat instigadors de la vaga amb la seva predicació. El pare Ramon Boldú (1815-1889), per exemple, escriu: "...ni directa ni indirectamente hablé de fábricas, de industriales ni de operarios. Penetrado de la dignidad que acompaña al

predicador y de altísima importancia que tienen las palabras que caen de sus labios, escogí para asunto de mis discursos las virtudes que los fieles están obligados a practicar y los vicios de que deben huir".

Al marge de les qüestions socials, altres aspectes de la vida interna de l'Església criden l'atenció del lector d'avui negativament: els processos eclesiaístics a capellans, originats en qüestions nimies però desenvolupats espectacularment amb detencions, reclusions i qüestions de competència entre tribunals eclesiaístics... els continguts de la predicació i la catequesi, d'una apològica tan elemental i embolicada amb interessos discutibles...

Penso que un dels valors implícits d'aquesta obra és el de permetre'ns descobrir la llarga caminada que, malgrat tot, ha fet la nostra Església d'aleshores ençà. De la mentalitat d'un Costa i Borràs a la de Carles Cardó i Àngel Carbonell, setanta anys després, hi ha una distància substancial. No tant, dissortadament, pel que fa a la capacitat de transformació de la realitat com, si més no, pel que fa a la presa de consciència i a la lucidesa. I d'aquests últims fins als nostres dies, hi ha hagut un altre salt qualitatiu en el mateix sentit, a desgrat de limitacions i fracassos evidents. Potser allò més suggestiu que el lector demanaria als estudiosos de la història és la descripció del procés que va de la mentalitat de mitjan segle XIX a la de les seves darreries i del començament del XX. Sembla que la frontissa entre una època i una altra caldria situar-la en Torras i Bages, un infant en l'època de Costa i Borràs, que el 1892 publicaria "La tradició catalana". Més enllà dels continguts estrictes de l'obra torrasiana, la dinàmica que engega el Bisbe de Vic en propiciar la incorporació dels catòlics al catalanisme modern és a la base de moltes transformacions positives de l'Església del nostre país.

J. Carrera Planas

NOVETAT INTERESSANT

MOLT RECOMENABLE

VADEMÈCUM EUCARÍSTIC

Al servei del culte i la vida eucarística
de Josep Riera, C.O.

160 pàg. en paper bíblia, enquad. en plàstic Sugar
i gravat en or: 250 ptes.

En aquest llibret de butxaca (8'5x12'2) hi trobaràs:
—Una instrucció sobre la missa, clara i suggerent, i cents pensaments eucarístics (bíblics, teològics, pastorals i místics) per a aprofundir-hi.
—Abundància de pregàries (bíbliques, litúrgiques i populars, tant per a la missa com per a la visita i adoració al Santíssim, i pràctiques adients.
—Textos litúrgics eucarístics, per a poder-los tenir a mà, sobretot de cara als malalts.

- Tot per un major coneixement i estima de la missa,
- per una conscient i fructuosa celebració eucarística,
- pel foment d'una viscuda i sòlida devoció al santíssim Sagrament.

Inclou un "Apèndix Oracional", per a la pregària diària i circumstancial.

DISTRIBUIDORA BALMES

Duran i Bas, 11 - Tel. 317 94 43. Barcelona-08002
Si no el trobeu a la llibreria, podeu demanar-lo a l'autor:
Ofatori de Sant Felip Neri. VIC. Tel. 886 06 28

El rei Joan Carles i la reina Sofia mantingueren uns moments de diàleg amb el Papa en el moment de trepitjar, el Sant Pare, terra espanyola.

Joan Pau II encomana a la Verge del Pilar el futur d'Espanya i de les nacions ibero-americanes.

Oferim unes fotografies seleccionades de la visita del papa Joan Pau II a Saragossa, que parlen per si mateixes. Unes gràfiques que quedaran impreses en el cor de tots els creients en el Pastor universal de l'Església.

Joan Pau II a Saragossa

RECORD GRAFIC

Més de cinquanta trens especials sortiren de totes les principals ciutats d'Espanya cap a Saragossa.

TV3 va muntar una xarxa d'enllaços per la transmissió de l'estança del Papa a Saragossa.

Entre la multitud no manquen les banderes catalanes, presents a Saragossa.

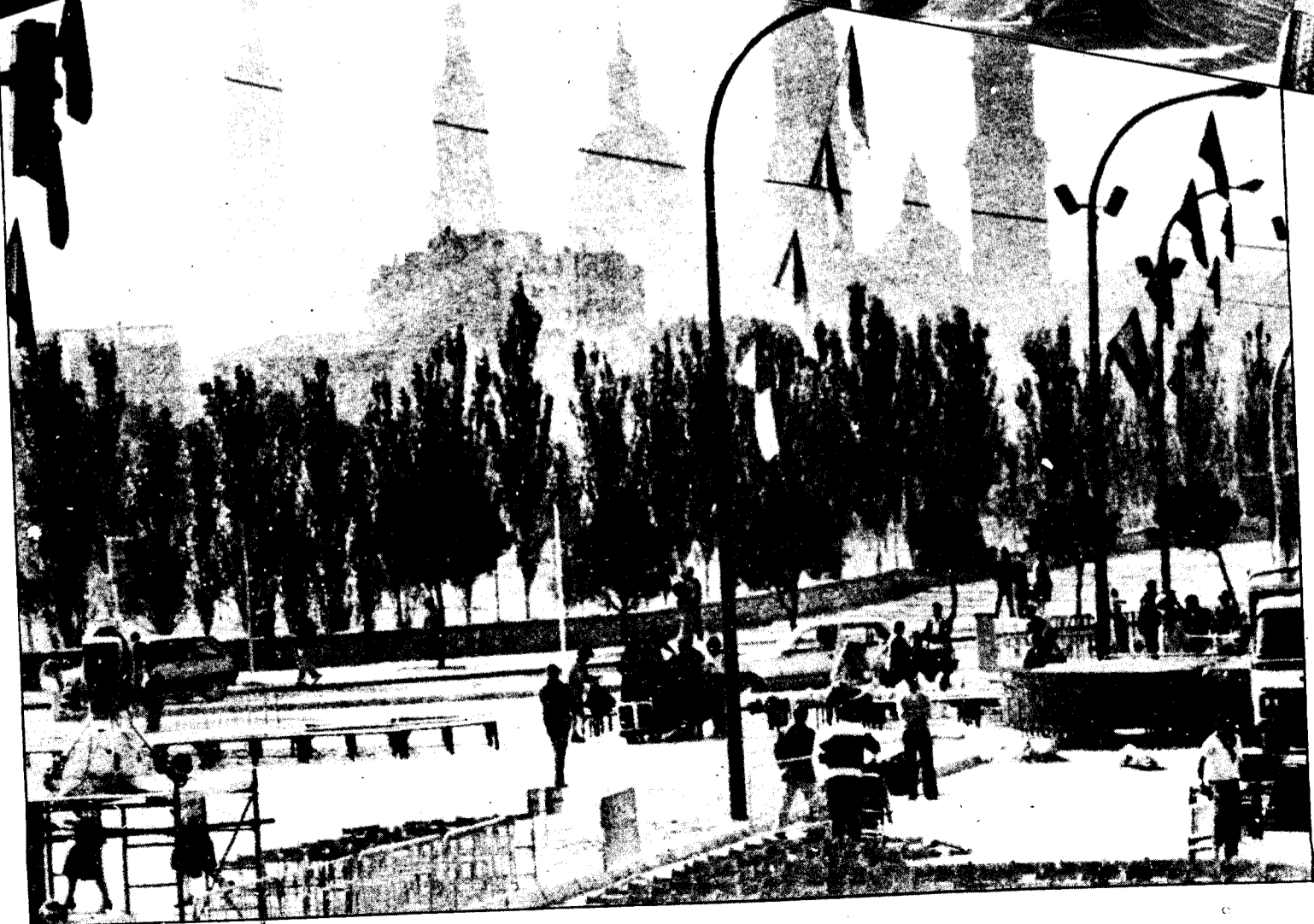
Joan Pau II dirigeix el seu missatge al poble espanyol. Un missatge que publicarem íntegrament en el proper número del nostre setmanari.

El nostre director, Dr. Joan E. Jarque, i Maria Gorgues, comentarista i presentadora de la retransmissió realitzada per la televisió de Catalunya.

La monja volia tan si com no asseure's a la cadira del Papa. I ho va aconseguir.

El Pilar de Saragossa un dels símbols de l'evangelització del nou continent descobert per Cristòfor Colom.

Amics dels goigs.— Per a commemorar la festivitat de l'arcàngel Sant Gabriel, Patró dels "Amics dels goigs", el diumenge, 4 de novembre, a les 11 del matí se celebrarà l'Eucaristia a la Parròquia de la Mare de Déu del Carme, c/. Bisbe Laguarda. A un quart d'1, a l'Auditori de la Biblioteca de Catalunya (pel pati de l'Hospital de la Santa Creu), conferència pel nostre company i distingit publicista Esteve Busquets Molas "Els iconoclastes dels goigs". L'endemà, dilluns, a un quart de nou del vespre: A la mateixa església, Missa en sufragi dels socis i amics difunts.

Grups Sant Martí de Porres. XVIII Trobada-Aplec.— Tindrà lloc el dia 4 de novembre, a la parròquia de la Verge del Pilar, c/. Casanova, 175, (entre París i Lon-

dres), a les 4'30 de la tarda. Celebrarà l'Eucaristia el consiliari del Grup, Mn. Miquel Rodríguez. El Germà Sola, Delegat de la Pastoral Diocesana de la Salut, farà un punt de catequesi. El responsable del Grup, Francesc Planas, exposarà la marxa del mateix. Hi assistirà el gran amic dels vellets, malalts i minusvàlids, el nostre Cardenal Narcís Jubany. Tots hi sou invitats.

Fraternitats de Betània del Gnet. Carles de Foucauld.— Proper Dia de Desert (Recés), el dia 28 d'octubre, per intensificar la nostra vida interior, amb el tema: "Les benaurances, ideal de vida cristiana", predicat pel P. Pedro Solano, al c/. Trafalgar, 70, 1er. 1.ª, tel. 302 71 77, de les 10 del matí a les 7 de la tarda. Es prega avisar amb antelació.

Centre d'Estudis "CRISTIA-

NISME I JUSTICIA.— c/. Llúria, 13. Tel. 301 23 50 - 08010. Barcelona. Curs: "Grans injustícies d'avui". Anàlisi Social. Reflexió Teològica. Criteris Educatius. Tots els dijous, del 22 de novembre al 31 de gener, a Rosselló, 223, de 19'30 a 21 h. Matrícula: 1.500 ptes. Cal fer-la efectiva a la Recepció de Rosselló 223, els dies laborables, o el primer dia del curs. Professor: Joan N. Garcia Nieto, Joan Travé, Jordi López, Rafael Sivatte, Ferran Manresa, José I. González Faus, Josep M.ª Rambla, M.ª Teresa Iribarren, Josep Renau.

Grups d'Oració i d'Amistat.— Dia 27 d'octubre. Dia de Pregària pel XV Aniversari, de 6 a 8 de la tarda, a la Capella de l'Adoració Nocturna, c/. Aragó, 268, Barcelona, dirigit per Mn. Francesc

Muñoz.

Missions-Encatre juvenil.— Maryam Inchauxpe, missionera al Zaire, us invita a una Trobada de Solidaritat. 30 d'octubre, a les 8'15 de la tarda, al Centre Cultural, c/. Carme, 18, pral. Barcelona.

"DIADA" de les "Organitzacions Catòliques Diocesanes".— Se celebrarà el diumenge, dia 4 de novembre, de 9 a 1'30, al Seminari Diocesà, c/. Diputació, 231. Exposició de les activitats de les distintes Associacions i Moviments, convivència, refrigeri, conferència, audiovisual. Com a centre de la jornada, la Celebració de l'Eucaristia presidida pel nostre Cardenal Dr. Narcís Jubany. Organitza: Els Moviments i Associacions de la C.O.C.D., i estan invitats tots els catòlics de la Diòcesi. Desitgem trobar-nos tots els qui formem part

de l'Església, en una jornada comunitària a l'entorn del nostre Pastor diocesà.

Moviment Sacerdotal Maria.— Cenacle mensual, dilluns dia 22, de 4 a 6 de la tarda, a la parròquia de Sant Cugat del Rec, c/. Princesa, 21. Predicaran el P. Francesc de P. Solà, S.J. i Mn. Joan Díez, rector de Llavorsí (Seu d'Urgell). A les 7, Missa Concelebrada.

GIRONA

Diumenge, dia 21 d'octubre, 501 Aniversari de l'Aparició de la Mare de Déu del Collell.— Programa: 12 h. Repic de Campanes. 12'30 Missa Solemne (amb ofrenes que presentaran els nens i nenes de la Comarca, i processó per l'interior del temple). 14'15 h. Dinar de Germanor.

(Ve de la portada)

El document, que porta com a títol "Carta pastoral" planteja, en primer lloc, la necessitat que, en aquests temps de forta secularització, l'Església conservi la seva identitat, és a dir, sigui sobretot Església "que viu en un estat permanent de confessió de la fe, d'exercici de la caritat i d'actitud d'esperança". Qualifica especialment valuós el document aprovat pel Consell Pastoral Diocesà en la seva darrera reunió del mes de juny i que porta per títol "Els laics en l'Església i en el món". En aquest document s'assenyala el perill que l'Església vagi quedant progressivament marginada i que no assumeixi les interpel·lacions que li arriben del seu entorn.

Respecte a l'Assemblea diocesana diu el cardenal que no ha de ser ni la cruïlla de les divisions ni la pedra d'ensopac de les divergències que siguin; ben al contrari, ha d'esdevenir aquella utopia realista,

factor d'unitat en la diversitat del poble de Déu". Assenyala també que el problema més greu no són les estructures, sinó la manca de persones ben preparades i amb autèntic esperit de servei. Això demana tenir cura de manera molt especial del problema de les vocacions sacerdotals.

"Davant una nova cultura" és el títol d'un dels capítols de la carta pastoral. Davant de l'actual "cultura de la increença" el cardenal insisteix que és necessària una "cultura de la fe", realitzada per cristians que siguin veritables testimonis del Crist, que visquin en una actitud dialogant sense dogmatismes, però també sense reclusions vergonyants. "L'Església —diu el cardenal— necessita persones ben formades i decidides: "que siguin testimonis de la fe en els seus propis ambients.

Un altre capítol tracta de la remodelació de la Facultat de Teologia, que ara funciona integrada

en una sola secció. Per aquesta institució demana el suport de tota la comunitat diocesana, ja que l'activitat cultural de Barcelona exigeix un centre d'alta cultura teològica, que realitzi un diàleg entre cultura i fe, des de l'àmbit i amb el llenguatge de la nostra cultura autòctona.

Sobre el nou Codi de Dret Canònic el cardenal formula diverses consideracions. A títol d'exemple, podem assenyalar aquestes dues: que les noves normes incorporin les disposicions i orientacions del Concili, i que cal esforçar-se per fer de manera que les noves normes jurídiques siguin efectives.

Sobre la catequesi insisteix en la necessitat d'una sòlida formació doctrinal dels catequistes; la catequesi d'infants està força ben atesa, però la d'adolescents, joves i adults és encara insuficient. També tracta l'arquebisbe de la classe de religió a les escoles, especialment en les escoles públiques.

Després d'indicar que, segons informacions recents, en el 75 per cent de les escoles de Catalunya no es dona cap ensenyament religiós, assenyala que cal corregir aquesta situació, ja que "la ignorància religiosa té conseqüències funestes".

"El que preocupa al bisbe és la pastoral de joventut en tant que acció d'Església; totes les altres coses són subordinades a això, afirma monsenyor Jubany en el capítol sobre els joves. El 1985 serà l'Any Internacional de la joventut, a proposta de l'Assemblea de les Nacions Unides. Aquest esdeveniment tindrà a Barcelona un relleu especial. El cardenal demana als moviments i associacions de joventut cristians que participin activament en els actes programats.

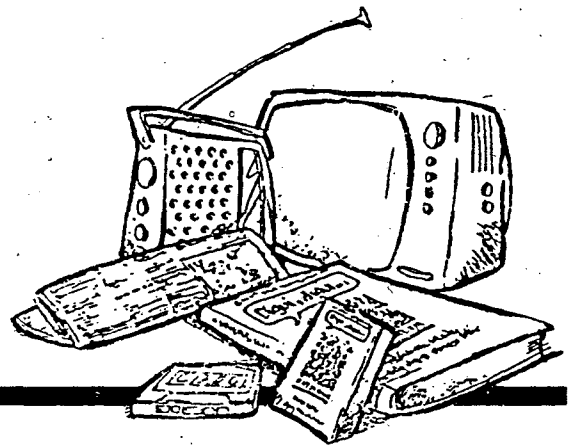
En el darrer capítol, dedicat a la futura divisió de l'Arquebisbat, el cardenal presenta diverses consideracions pastorals i jurídiques

sobre aquest punt. Diu que el tema és delicat i que no es pot anar amb presses ni improvisacions. Una petita comissió, constituïda en el si del Consell Episcopal, ha visitat París i ha recollit material informatiu. "Penso fer dintre poc temps una comissió més àmplia. Demanarem més informació i sol·licitarem l'opinió a tots aquells que puguin i vulguin dir una paraula vàlida", diu el cardenal en la conclusió d'aquest apartat.

La carta pastoral acaba amb un missatge de solidaritat amb els cristians que viuen la seva fe amb valentia enmig del món actual; amb els qui pateixen més els estralls de la crisi actual. Acaba amb una invitació a viure "en la missió i en la comunió", i amb l'afirmació que cal superar l'atonía del món modern i de l'Església actual. "Necessitem —diu— una mena de remodelització, en el sentit estructural de sentir-nos en bona forma, amb esperança".

Tu que ja en saps, pots ajudar els teus amics a expressar-se en català.

Engresca'ls!

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Digui, digui..

Un curs multimèdia: TV, ràdio, premsa, llibres, vídeos, cassettes...

Amb la col·laboració del Consell d'Europa.

URGELL

Actualment hi ha divuit nois que es preparen per al sacerdoci

Augmenten les vocacions al bisbat d'Urgell

LA SEU D'URGELL.— Catorze nois acaben de començar el curs escolar en la Residència Vocacional del Seminari de la Seu d'Urgell, tres nois més estudiaran teologia a Barcelona i un altre a Roma. Així doncs els tretze aspirants al sacerdoci, del curs anterior, s'han convertit en divuit. Aquestes xifres signifiquen un augment de més del 38%.

També en el panorama mundial, després de la crisi immediata a la celebració del Vaticà II, la situació ha canviat gradualment i podem donar fe d'una tendència cap a una recuperació de seminaristes grans, particularment des de la dècada dels 70 i accentuada els darrers anys. A nivell mundial s'està consolidant una tendència cap a la recuperació de les vocacions sacerdotals, no arribant però a la normalització. Un dels factors propulsors més importants d'aquest creixement és la presència d'escoles catòliques; en canvi la tradició de catolicisme, si fem excepció de Polònia, sembla jugar un paper inhibitori.

La Massana: vida ecumènica

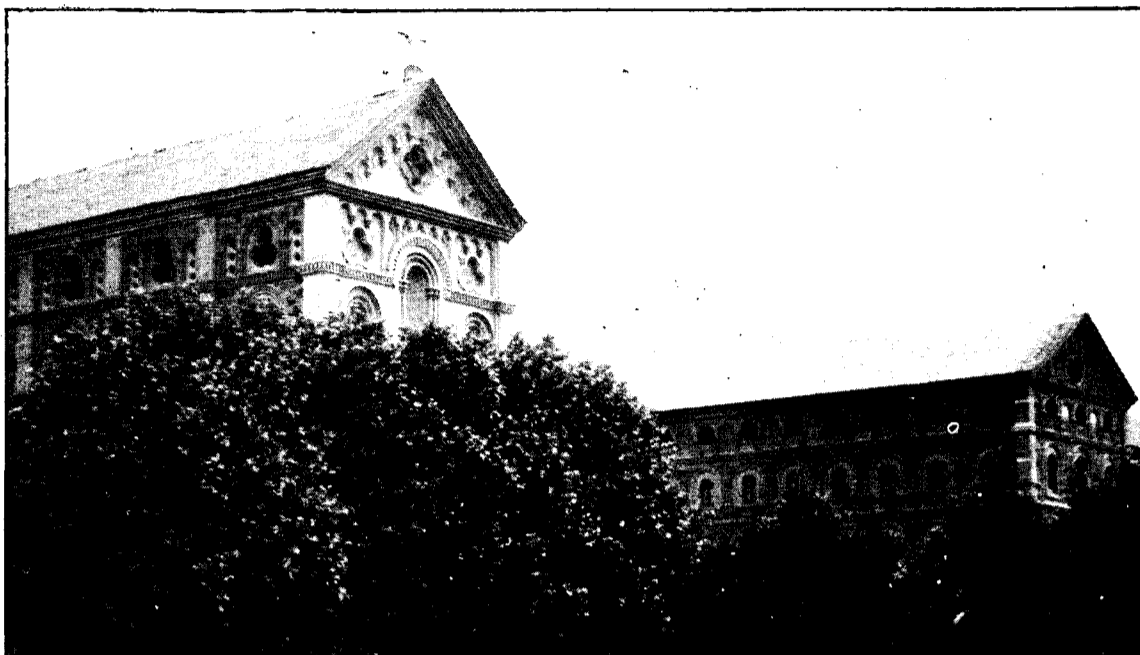
El dia 5 de setembre, la

colònia anglesa de la parròquia de la Massana (Principat d'Andorra) va aplegar-se en una assemblea litúrgica presidida per un pastor anglicà i celebrada en la mateixa església parroquial. Aquesta colònia és integrada per 350 anglesos, la majoria dels quals pertanyen a l'Església Anglicana i tres cops l'any reben la visita del Pastor. Durant el setembre celebren una diada d'acció de gràcies pels fruits rebuts, el desembre el Nadal i per Pasqua una festa de joia i alegria.

Mossèn Ramon Font, rector de la Massana, ens diu "que hi ha molt bones relacions entre la parròquia catòlica i la comunitat anglicana de la Massana, fins al punt que alguns anglicans participen habitualment en la mateixa Eucaristia parroquial".

Hem intentat conèixer les raons de la nombrosa presència anglesa al Principat i, segons les respostes rebudes, podrien ser particularment de caràcter econòmic, car així estalviarien els impostos del fisc anglès.

En l'aspecte ecumènic cal recordar que el gener del 1983 el bisbe Martí va realitzar un viatge a Anglaterra i Irlanda precisament per tal de conèixer

La residència Vocacional del Seminari de la Seu veu augmentar, el nombre de residents.

les comunitats anglicanes. Al seu retorn el Bisbe d'Urgell manifestava a CATALUNYA CRISTIANA la bona acollida

per part dels Bisbes i comunitats anglicanes i també la seva admiració per la riquesa i la solemnitat de la litúrgia. "La

unitat, però, manifestava el Bisbe, no és a prop".

Antoni Mirabet

PENSANT-HO BÉ

"Qui molt corre, ve que cau"

Hi ha dies que comencem la cursa diària corrent, la continuem caminant i l'acabem com podem. La mare, que era deliciosament serena i calmosa, quan nosaltres, infants impacients, l'apressàvem, deia: "Els que m'empaiten encara fugen". No he sabut mai què volia dir exactament. Però si la pressa en lloc d'afuar-la encara fugia, era evident que no hi havia per què córrer.

El córrer és un vol interromput continuament. Allò de "fer deu mil camades amb un salt totes plegades", és pura fantasia. En el moviment del córrer, a cada passa hi ha un moment en què cap dels dos peus toca a terra. Confesso que un dels somnis que més freqüentment gaudeixo o pateixo, és el de volar. Amb un cert moviment de cames aconseguixo envolar-me com per art d'encantament. Això sí, em mantinc a poca altura, quiet, mirat i admirat per la badoqueria de la gent. Si algun afeccionat a Freud, en treu l'entrellat i li plau enovar-me'n, li agrairé cordialment. Més d'una vegada, desvetllant-me, m'ha costat qui-sap-lo tocar de peus a terra. Hi ha moments en què he envejat sincerament l'escombra de les bruixes.

Les moltes coses que ens sol·liciten ens han ficat la pressa fins al moll de l'os. Vivim el temps de les presses. Abans la gent caminava i passejava, ara corre i vola, i si no és per força, no sabem anar a poc a poc. Sobretot en les grans ciutats, tot està cronològicament cronometrat. Som esclaus de l'horari: l'hora d'això, l'hora d'allò. L'hora més antipàtica, és l'hora de llevar-se; l'hora més ben assumida, i àdhuc desitjada, l'hora de dormir. Les realitats que no tenen una hora, queden atrofiades; no tenim temps per atendre-les. "No tinc temps", és una lamentació quotidiana. El temps ens té, no el tenim.

Recordo un rellotge de sol, a la paret d'una església rural, amb la inscripció: "De pressa, que és tard". Si era per espavilar els fidels que, entretinguts a fer petar la xerrada, entraven al temple a misses dites, passi. Però, també als que senten les pessigolles de la pressa se'ls podria dir: "A poc a poc, que tot arriba". El temps ja passa prou de pressa, no cal córrer. Molta gent va de bòlit, sense saber exactament a on va. La consciència de la fugacitat de la vida ens empeny instintivament a córrer. Hi ha assumptes que si tant volen afuar-se es trenquen. Hi ha camins pels quals, si tant es vol córrer, es cau. Abans d'empèndre una cursa cal saber-ne el per què, el dibuix i la llargada. Fixeu-vos com els directors de cinema que no saben com eliminar el dolent de la pel·lícula, li posen el parany d'una fugida a tot córrer, i tots sabem ja el final. La pressa en ales de la velocitat és suïcida. En aquest cas, és ben cert allò de "val més tard que mai".

La meravella és que l'home, ésser amatat de futur, malgrat totes les experiències decebedores, no pot resistir l'agullonament de l'esperança creativa, i no acaba mai del tot de fer córrer tossudament la imaginació, i de fer volar coloms. Allò dolorós, són les inevitables caigudes en picat, mai prou catastròfiques, tanmateix, com per estavellar definitivament el fèix de les il·lusions. Hi ha certes inevitables caigudes per aprendre a caminar, i camí enllà, certs inevitables sotrats i vaivens de la tartana, i encara arreu, moltes ventagueres amagades en la rosa dels vents. Què voleu que us digui! M'apassiona fins a la follia i la immensitat de l'aventura humana a través dels camins de la vida i de la Història. Benaventurats els qui saben on han d'anar i com, i hi marxen amb pas ferm i segur, perquè ells tindran la joia d'assolir el terme.

Xesc Soliu

AVUI

Prensa Catalana S.A. Consell de Cent, 425, Barcelona, 9. Telèf. 246 60 00 (10 línies)

VULL REBRE INFORMACIÓ, SENSE CAP COMPROMÍS, DE LES CONDICIONS I MODALITATS DE SUBSCRIPCIÓ AL DIARI AVUI.

NOM I COGNOMS .....

ADREÇA .....

POBLACIÓ .....

BARCELONA, A ..... DEL .....

PREMSA CATALANA, S.A.
Consell de Cent, 425, 6è - Barcelona-9

Dr. J.L. Viscarri i Trullàs

Psiquiatria - Psicologia
Tractament malalties nervioses i mentals. Alcoholisme.

Visita: Dilluns, dimecres, divendres de 5 a 2/4 de 8 tarda.
Telèfon: 247 50 97.

AVÍS IMPORTANT

Noteu si us plau els nostres números de telèfon:

215 27 39

215 27 84

215 28 05

Els altres números han estat suprimits.

DOMUND - 1984

LA NOSTRA APORTACIÓ

Subscriguem a un missioner/a

a "CATALUNYA CRISTIANA"

- 1.155 missioners i missioneres catalans donen testimoni arreu del món de l'Evangeli de Jesucrist, Salvador i esperança de tots els homes.
- 382 missioners/es d'Àfrica, Amèrica, Àsia i Oceania, reben ja "CATALUNYA CRISTIANA"

"Fa 28 que treballo a Veneçuela, i em dóna molta alegria rebre 'CATALUNYA CRISTIANA'. Felicito cordialment a tots els que fan possible aquest setmanari. Seguiu treballant amb entusiasme. El Senyor és la vostra recompensa."

Gna. Maria Ysern (Veneçuela)

"Ha estat per a mi una sorpresa i un gran goig rebre 'CATALUNYA CRISTIANA'. Enhorabona pel setmanari, i tota la meva gratitud a la persona que ha fet possible la subscripció."

Dolors Aloy (Zaire)

"Sóc una missionera a l'Alt Volta, i m'arriba regularment, totes les setmanes, 'CATALUNYA CRISTIANA'. Fa dos anys que he tornat a l'Àfrica per segona vegada, i quan llegeixo el nostre setmanari em sento més a prop de la nostra terra, i tot m'interessa. Sento el deure de fer arribar el meu agraïment a la persona que fa possible la subscripció. Déu li pagarà aquesta generositat."

Paquita Jover (Alt Volta)

"No sé pas com agrair a vosaltres i a qui ha fet possible l'abonament, el detall i la gentilesa. Si les paraules que surten del cor tenen algun valor, us dono les més expressives i emocionades gràcies en el Senyor. 'CATALUNYA CRISTIANA' fa sentir-me més unit que mai a l'Església que va fer-me cristià i va donar-me la gràcia de recolzar la meva vocació missionera."

Antoni Calvera i Pi (Etiòpia)

"Des de fa un any tinc el gust de rebre, setmanalment, 'CATALUNYA CRISTIANA'. No sabeu com és d'agradable rebre setmanalment notícies fresques de la teva terra. Agraïxo moltíssim l'interès de les persones que ho fan possible."

Ricard Botifoll (Sierra Leona)

"Des de fa més d'un any rebo 'CATALUNYA CRISTIANA'. Estic contenta perquè ajuda als catalans a mirar una mica més lluny i a interessar-se pels altres. El món no s'acaba a casa nostra! Gràcies a tots vosaltres i, especialment a la persona que paga la subscripció. Gràcies!"

Mercè Gassiot (Algèria)

En/Na .....
C/..... n.º
Població ..... D. P. ....

Desitja subscriure a un missioner/a a "CATALUNYA CRISTIANA".
El preu d'aquesta subscripció per avió, el faré efectiu:

taló que adjunto gir postal
 domiciliat, Caixa/Banc .....
Agència n.º ..... de .....
c/c n.º .....

Prego al meu Banc/Caixa accepti aquesta butlleta com la meva autorització per aquest pagament.

Lloc ..... Data .....

Signatura

"CATALUNYA CRISTIANA"
C/. València, 244. 08007 Barcelona. Tel. 215 27 39.

Fem-los-hi arribar el nostre encoratjament!

PREU de la subscripció per avió:

EUROPA i Xipre, Turquia, Groenlàndia, Algèria, Marroc i Tunísia	6.000 ptes.
AMÈRICA (Nord, Central i Sud)	7.750 ptes.
ÀFRICA (excepte Algèria, Marroc i Tunísia)	8.500 ptes.
ÀSIA (excepte països de l'Extrem Orient)	8.500 ptes.
OCEANIA i Bangla Desh, Birmània, Xina, Corea, Formosa, Japó, Kamputxea, Laos, Malàsia, Mongòlia, Singapur, Tailàndia i Vietnam	11.000 ptes.
FILIPINES	8.500 ptes.

LLEIDA

El nou reglament respon a la lletra i a l'esperit del Codi de Dret Canònic

L'Església lleidatana renovarà el consell presbiteral

LLEIDA.— Recentment es va reunir, conforme estava anunciat, el Ple del Consell Presbiteral de la Diòcesi, a Vilaller, el peu de l'ermita de la Mare de Déu de Riupedrós. Va presidir les sessions de treball el bisbe, monsenyor Ramon Malla.

En aquesta reunió es van assenyalar els objectius pastorals que centraran l'atenció dels sacerdots i els altres agents de la pastoral diocesana: formació permanent d'adults, catequesi d'infants-joves, família-matrimoni i preparació al matrimoni, la qüestió de les vocacions al sacerdot, l'animació espiritual del clergat i la relació diòcesi-religiosos.

Conforme el nou reglament pel qual ha de regir-se i constituir-se el Consell Presbiteral, el Bisbe convocarà aviat eleccions per elegir els sacerdots que ostentin la representació del clergat diocesà i religiós en el Consell Presbiteral. Formen el Consell Presbiteral que presideix el Bisbe, els Vicaris Generals, el Vicari Episcopal d'Ensenyament, el Rector del Seminari aquests en qualitat de membres nats i els que resulten per elecció, i un nombre determinat de sacerdots que poden ser nomenats directament pel Bisbe. L'actual Consell ha restat en funcions fins a la constitució del nou i per tant també tots els arxiprestos.

El nou reglament del Consell Presbiteral respon a la lletra i a l'esperit del Codi de Dret Canònic i a la normativa de la Conferència Episcopal Espa-

Un instant de l'última reunió del consell.

nyola comptant també en la particularitat diocesana. El nou reglament va ser objecte d'estudi i debat per part dels Consellers.

Ordenació sacerdotal a Montsó

El dia de la festivitat de Ntra. Sra. del Pilar, 12 d'octubre, va ser ordenat Sacerdot el Rvd. José Luis Pueyo Jiménez, la cerimònia va tenir lloc a les 5 de la tarda i va ser oficiada pel bisbe monsenyor Ramon Malla Call a la Parròquia de Montsó.

Mossèn José Luis Pueyo ha fet els estudis eclesíastics al Seminari de Lleida i actualment fa els estudis corresponents a la llicenciatura de Teologia a la Facultat de Barcelona. Darrerament mossèn Pueyo

exercia el ministeri diaconal a la Parròquia de Montsó i sempre molt lliurat al món obrer des de la seva militància a la JOC i com a consiliari de grup. Mossèn José Luis Pueyo va néixer a Montsó ara fa 25 anys.

Miquel Coll i Alentorn, mantenidor del certamen literari en honor de la Mare de Déu de l'Alba

El diumenge dia 7 tingué lloc a Lleida l'acte acadèmic del Certamen Literari que en honor de la Mare de Déu de l'Alba, patrona de Tàrraga, convoca la Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica Mariana de LLEIDA.

Fidel a una tradició més que centenària, l'Acadèmia Mariana de Lleida continua honorant i fent resplendir la devoció a la Mare de Déu amb la convoca-

toria anual d'un certamen literari marí. Grans personalitats dins l'Església, en els camps de la política i de les lletres s'han succeït any rera altre, cridats a fer de mantenidors del certamen. En la convocatòria d'enguany féu de mantenidor el Molt Honorable Sr. Miquel Coll i Alentorn, President del Parlament de Catalunya.

L'acte acadèmic tingué lloc el matí del dia 7 al Teatre Principal de Lleida, presidit pel sr. Bisbe monsenyor Ramon Malla, amb assistència de les autoritats locals i de Tàrraga, representacions de la Generalitat i de l'Estat.

Primerament, a l'oratori de l'Acadèmia el Bisbe concelebrà la Missa, ofrena d'honor i devoció a la Mare de Déu en les advocacions de l'acadèmia, patrona de Lleida, i de l'Alba

patrona de Tàrraga.

El primer premi per la prosa es un trofeu donat per S.M. el Rei d'Espanya, Joan Carles I, representació que ostentà en el certamen el M.H. Sr. Miquel Coll i Alentorn. El primer premi en poesia fou ofert pel Sr. Bisbe de Lleida monsenyor Ramon Malla: Flor natural i cinquanta mil pessetes. Hi hagué un premi únic per dibuix, de l'Excm. Ajuntament de Tàrraga, dotat amb cinquanta mil pessetes. A més un segon premi per prosa i fins a 15 per poesia.

Reunió dels delegats de missions de Catalunya i les Illes

A Lleida es reuniren els Delegats diocesans de Missions de Catalunya i les Illes. En la circumstància de celebrar-se aquest any a Lleida, les reunions foren presidides per monsenyor Ramon Malla, bisbe de Lleida.

Segons han fet saber els delegats, tractaren de la preparació de la campanya del DOMUND 84 que té per lema "LA MEVA COMUNITAT ¿ES MISSIONERA?". També van estudiar noves formes d'intercanvi i comunió amb les joves Esglésies de missions, des de les realitats de les nostres respectives diòcesis.

Aquest tipus de trobada la celebren anualment i n'és l'anfitrió un bisbat diferent cada convocatòria.

Jaume Montaña

Reunió a Llesp de la Coordinació Catalana

17.000 infants han gaudit de les colònies diocesanes

LLEIDA.— Els passats dies 29 i 30 de setembre va celebrar-se la reunió de la Coordinació Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Esplai a Llesp, a la comarca del Pallars Jussà (Bisbat de Lleida). Vam assistir-hi representants de les deu entitats que en formen part i una representació dels Grups d'Esplai de Mallorca, amb qui es té una relació continuada.

Al llarg de la reunió es va treballar, a més dels temes interns de l'entitat, la participació en els diversos actes amb motiu de l'Any Internacional del Jove. Es va acordar de participar activament en

l'Aplec per la Pau i el Desenvolupament que organitzen tots els moviments i serveis d'Església del Principat i que tindrà lloc a Poblet, per la Pentacosta. Al mateix temps, la Coordinació Catalana farà un treball, intern, amb els seus membres, amb motiu d'aquesta celebració.

També es van valorar les activitats que s'han dut a terme al llarg de l'estiu, i es posà de manifest el creixement del nombre d'infants en algunes diòcesis, mentre que en altres, sembla que s'ha estabilitzat el nombre de participants. Hom calcula que, aproximadament,

17.000 infants i 3.000 monitors ha gaudit de les colònies, casals i campaments i d'altres activitats que han organitzat aquest estiu els Centres federats al S.C.V., pertanyents a la Coordinació Catalana.

A la reunió de Llesp, foren convidats els bisbes de Solsona (responsable de Joventut de la Conferència Episcopal Tarraconense) i el de Lleida (per celebrar la reunió en la seva diòcesi).

Tots dos van excusar la seva presència amb un missatge que encoratjava la Coordinació Catalana, en la seva tasca.

TORTOSA

Elegits els 12 membres del Consell General

Avancen els treballs preparatoris del Sínode

de l'Església tortosina

TORTOSA.— El dia 2 d'octubre es va celebrar a la Casa Diocesana la reunió constitutiva del Consell General del Sínode. Es va iniciar la reunió recitant per primera vegada l'oració del Sínode. Prèviament s'havia lliurat als Consellers un opuscle que recull els documents inicials del Sínode: Exhortació Pastoral, Edicte de convocatòria, Reglament, Oracions.

El senyor Bisbe que presidia la reunió, va saludar cordialment a tots els assistents, explicant a continuació el criteri que l'havia guiat a la designació dels membres del Consell General del Sínode: equilibri d'edats, representacions de les institucions diocesanes més significatives, membres de la comissió inicial del Sínode, congregacions religioses més nombroses, dirigents d'organismes pastorals diocesanes, seglars presentats pels sacerdots dels arxiprestats...

El rvd. Francisco Ciuraneta, anomenat pel senyor Bisbe com a Secretari General del Sínode, va explicar breument l'objectiu de la reunió i el desenvolupament, que en funció d'aquest objectiu, se li hauria donat. Donat que, d'entre els 34 membres del Consell General (15 clergues, i religiosos, 3 religioses i 15 seglars), hauria de realitzar-se per votació entre tots, l'elecció de la Comissió Executiva del Sínode, i que existia un desconeixement mutu entre molts membres del Consell General, aquesta reunió es va programar com una breu convivència de cinc hores amb una dinàmica específica que facilitarà el tracte i el mutu coneixement entre tots els Consellers.

Opinions sinceres i profundes

Després de l'explicació del Secretari General, cada membre del Consell va fer la seva presentació i

va expressar la seva opinió personal sobre el que, amb l'ajuda de Déu, hauria de representar el Sínode per la Diòcesi, les parròquies, les comunitats religioses i els moviments apostòlics. I tots els consellers, sacerdots, religiosos i seglars, van anar desgranant en

intervencions molt sinceres i profundes, les seves opinions sobre el que hauria d'esperar-se del Sínode. Una idea molt repetida, encara que expressada de diferents formes, va ser la necessitat de creure en el Sínode, de mantenir viva la il·lusió, d'aprofitar la gràcia que

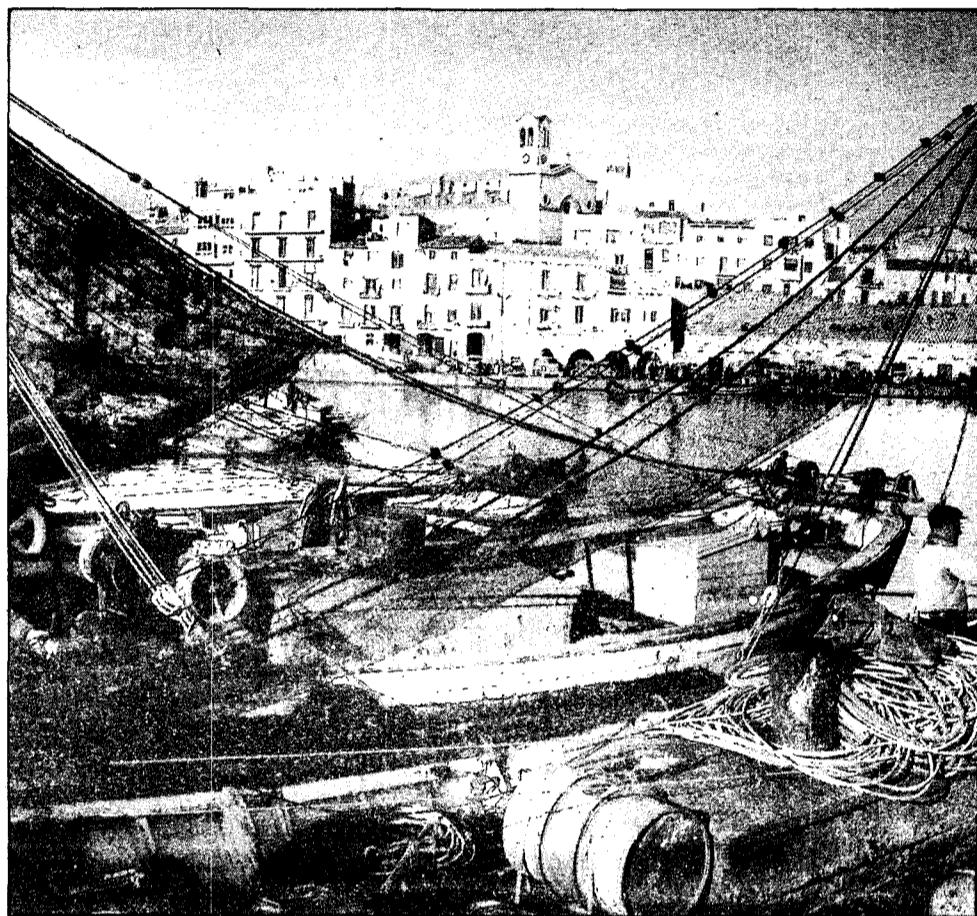
representa el Sínode per creure en la unitat sacerdotal i en la col·laboració entre tots. Aquest compartir il·lusions, plans i esperances es va perllongar durant dues hores més. A la fi el senyor Bisbe va reunir les aportacions dels consellers, que, en paraules del senyor Bisbe, "no

només eren persones preocupades per la marxa de l'Església sinó intensament ocupades en tasques pastorals molt concretes".

Convivència i bescanvi

Un sopar frugal va possibilitar també la convivència i el bescanvi d'opinions entre els Consellers. I la pregària de les Vespres va representar un acte de comunió amb tota l'Església, que constantment glorifica el Pare. Per primera vegada l'oració dels fidels es va realitzar segons l'opuscle editat amb els documents inicials. Després de les vespres es va fer la votació dels membres de la Comissió Executiva. Entre els clergues van ser elegits l'Ilm. senyor Jesús Carda Pitarch, els Rvds. José Luis Arín Roig, Juan Ferrer Guarch, Vicente Mestre Bellés i José M.ª Tomàs Prats. Com a religiosos i religiosa formaran part de la Comissió Executiva el reverend Javier Altés Escribà, operari diocesà i la germana Ana M.ª Reig Campos, teresiana. Els seglars de la Comissió Executiva seran Jesús Cid Xutglà, M.ª Luisa Forner, Vda. de Jomet, M.ª Cinta Jardí Baiges, Luis Pegueroles Arño i Juan Ramón Júlbe Masip. Aquests dotze membres del Consell General, juntament amb el Secretari del Sínode, formaran, amb la presència del senyor Bisbe, la Comissió Executiva, encarregada d'impulsar tota la dinàmica sinodal. Aquesta Comissió Executiva va determinar reunir-se en una primera sessió de treball el dia 6 d'octubre en el Seminari Diocesà.

Francisco Ciuraneta Aymí,
pbr. Secretari General del Sínode

El IX Curset Diocesà de Catequistes, en xifres

TORTOSA.— Per als que estimen les estadístiques i les xifres concretes, res millor que una relació detallada, exhaustiva. Heus ací unes dades que il·lustren perfectament el que ha donat de si l'últim curset diocesà de catequistes del bisbat de Tortosa.

Cursetistes	281		
Homes	94	Sacerdots	6
Dones	187	Diaques	2
Casats	72	Seminaristes	8
Vídues	6	Novícies	12
Religioses	11	Solters	165

PROFESSORAT

Adults	Josep Benet
	F. Ciuraneta
Iniciació	Miquel Xacon
Confirmació	Josep M.ª Tomàs
Postcomunió	Antoni Clavé
1.ª comunió	Santiago Vilanova
Simbologia	Josep M.ª Villarúbies
Audio 1	Josep M.ª Ribes
Audio 2	Joan Ferrés
Especial	Carmen Pons
	Julián Villalobos
Secretaria:	Joaquim Blanch
	Ramon Gasulla
	Germana Neus Altés

Ajudants: Catequistes Parròquia de la Catedral

Menys de 20 anys	133
Menys de 30 anys	68
Menys de 40 anys	36
Menys de 50 anys	25
Més de 50 anys	19

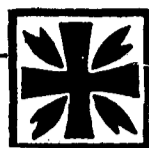
CURSETISTES PER TALLERS

Adults	61
Iniciació	58
Confirmació	40
Postcomunió	32
1.ª Comunió	30
Simbologia	29
Audiovisuals 1	6
Audiovisuals 2	7

CATEQUISTES PER PARRÒQUIES

Benicarló, San Bartolomé	29	Alcalá	4
Sant Carles. Stma. Trinidad	22	Gandesa	4
Benicarló, San Pedro	19	Catí	4
Tortosa, Catedral	19	Cènia	3
Flix	19	Pinell	3
Tortosa, Sant Blai	18	Ulldecona	3
Vinaròs, Asunción y Sta. Magdale.	17	Tortosa, Angels	3
Amposta, Asunción	16	L'Aldea	3
Tortosa, Dolors	13	Amposta, Sdo. Corazón	2
Riba Roja	12	Guiamets	2
Roquetes	12	Hospitalet	2
Alcanar	9	El Molar	2
Fatarella	8	Bot	2
Xerta	8	Morella	2
Tortosa, Remolins	6	Mas de Barberana	2
Rosell	6	Pobla de Masaluca	1
Jesús	5	Cabassers	1

TARRAGONA

FINESTRAL DE CARITAT

Les aportacions rebudes han cobert la totalitat dels casos fins ara proposats; amb tot, però, les necessitats i persones que vénen a Caritas demanant ajut, és cada dia més gran. Se'ns presenten casos d'extrema necessitat.

N.º 470.— Els dos membres de l'Associació REDRO —Rehabilitació Drogadictes— legalment reconeguda i que des de fa quasi tres anys es dediquen totalment a aquest servei a la nostra ciutat, en no tenir el suport econòmic de cap organisme oficial —tret d'alguna ajuda esporàdica— ni cobrar el subsidi d'atur, necessiten urgentment per pagar part del lloguer del pis on acullen els joves que rehabiliten i dels que ja se'ls ha comunicat el desnonament, 35.000 ptes.

N.º 471.— Mare de família amb dos fills i esperant el tercer, abandonada pel seu marit i sense saber on és, no té feina ni cobra subsidi d'atur, per cobrir les necessitats bàsiques de menjar, aigua, llum i evitar el desnonament, li fan falta 32.000 ptes.

N.º 472.— Matrimoni amb dos fills petits, ambdós estan a l'atur i no cobren subsidi; necessiten per menjar, pagar el lloguer i la llum, 28.000 ptes. mentre esperen poder trobar alguna feina.

N.º 473.— Matrimoni en atur i sense cobrar subsidi, amb 4 fills en edat escolar, la mare està malalta. Per tal d'assegurar una menjada al dia dels nens, necessiten 24.800 ptes. per pagar el menjador escolar a l'escola on van.

Caritas agraeix la generositat dels donants que fa possible fer front a les necessitats més urgents d'aquestes famílies. Les donacions poden fer-les a:

CARITAS, Avda. Prat de la Ribera, 35. TARRAGONA.

IMPROMPTU

Teòlegs

La ciència teològica ha produït una gran escala de valors personals. En aquesta escala hi trobem el sant i pacient doctor, el doctor carregat de mèrits, els llicenciats que meriten per arribar a doctors, i els llicenciats que es planten perquè no veuen possibilitats d'arribar més enllà.

També hi ha els iniciats en teologia amb molts cursos de primera lliçó, i que passen de l'última, si és que hi és, ja que penso que aquesta ciència és molt evolutiva i la seva última lliçó s'impartirà el Darrer Dia.

Dic això per la facilitat amb què alguns s'atribueixen categoria de teòleg i no s'aturen davant la possibilitat de posar els peus a la galleda, emetent conceptes tan discordants que només serveixen per enterbolir les idees dels qui, jo m'hi compto, no estem preparats per pair-los. Encara que algunes vegades suposo que els conceptes emesos són producte d'una digestió difícil.

Oriol Camps

BARCELONA

Monsenyor Jubany, en la seva glossa dominical, analitza a fons l'amor humà

"L'Església no està en contra del plaer"

BARCELONA.— En la glossa dominical corresponent al propassat diumenge dia 14 d'octubre, el cardenal de Barcelona, monsenyor Narcís Jubany, analitza a fons allò que fa referència a l'amor humà, en tant que també és un amor transcendent. Heus-la ací en la seva integritat:

La vida humana —i també la fe cristiana— necessàriament es tradueix en una cultura; és a dir, en una forma concreta de desenvolupar la vida humana sobre la terra. Quan una cultura no ha estat digna de l'home, tant la vida humana com la fe cristiana n'han restat amenaçades. Hom no pot ser persona humana i fill de Déu i alhora viure sobre la terra com si no en fos.

Aquesta constatació és evident en tots els àmbits de la vida. Però n'hi ha un que —sens dubte per la seva importància incomparable en la condició humana— eleva aquella evidència fins a extrems insuperables. Em refereixo a l'àmbit de l'amor, tan lligat, d'una banda, a l'esperit humà i, de l'altra, tan enllaçat també al cos.

La persona humana no pot estimar ni solament amb l'esperit, ni solament amb el cos. Són el cos i l'esperit, en la unitat de la persona, els qui constitueixen tant el subjecte com l'objecte de l'amor.

Quin abús, en fa el món actual d'una realitat que, de si mateixa, expressa la riquesa més radical de la persona humana! La paraula "amor" —pel que fa a la corporalitat humana— sovint es fa servir com si significués l'únic ús del cos propi o del d'un altre per tal de treure'n egoísticament la fruïció del plaer. Aleshores la llibertat eròtica és concebuda com un camí per assolir la perfecció humana. Quina equivocació! Perquè aleshores la corporalitat humana —que manifesta i concreta les dues formes de ser persona: la de dona i la d'home— és assumida solament

en tant que possibilitació de diferents camins eròtics.

En manuals i publicacions i actuacions, que s'autoproclamen educatius, s'arriba a parlar del sexe únicament com d'un instrument de plaer. Si mirem, però, l'obra de Déu, hem de confessar i d'acceptar que ser home o ser dona és molt més que trobar-se en un camí d'instrumentalització eròtica del cos. La dona i l'home són dues formes de realitzar la imatge de Déu que tots som. I són dues formes que fan possible la seva unió fecunda en una sola carn, culminant així la seva condició d'imatge d'un Déu que no és individualista sinó comunitari: Pare, Fill i Esperit Sant, tres Persones en una sola Naturalesa.

Quina llàstima que els creients no treballin per fer descobrir al món actual la profunditat i la noblesa de l'antropologia cristiana del sexel Joan Pau II n'ha fet un estudi ben encoratjador.

L'Església, intèrpret de l'obra de Déu, fins i tot en el seu aspecte natural —ningú no pot ser cristià que no sigui persona humana—, no està en contra del cos, no està en contra del plaer, no està en contra de la relació de l'home i de la dona. L'Església n'està a favor. Però això sí: n'està a favor, sempre que el plaer, el cos i la relació siguin un camí de comunió ennoblidora i amorosament fecunda entre l'home i la dona, exactament

iguals en dignitat en tant que imatges del mateix Déu.

Va ser Joan Pau II el qui va dir que quan l'eròtic brolla d'un cor dominat per l'ètic, l'eròtic és al servei de la persona humana. I l'ètica és la traducció moral de la Llei de Déu. Tanmateix el veritable amor humà fa present una ànima

en una altra, mitjançant la misteriosa mediació del cos.

És urgentíssim que les persones s'esforcin a dignificar aquest aspecte de la condició humana i maldin per ajudar els infants i joves a descobrir la noblesa del veritable amor humà i cristià. És indispensable l'educació per a l'amor!

Amb una missa presidida pel bisbe Ramon Daumal

Sabadell honrà la memòria

del pare Josep Maria Nolla

SABADELL.— En sufragi de l'ànima del Pare Josep Maria Nolla, Missioner claretí, mort a Barcelona el passat dia 21 de setembre, on residia feia dos anys, se celebrà l'Eucaristia a la Parròquia de Sant Feliu de Sabadell, el passat dia 3, presidida pel bisbe monsenyor Ramon Daumal, el qual compartí amb el P. Nolla l'apostolat a la nostra ciutat durant molts anys, qui concelebrà acompanyat del germà del difunt Dr. Vicenç Nolla, Canonge de la Seu de Tarragona, i de la clerecia de la ciutat.

Hi assistiren totes les entitats i sabadellencs que havien rebut el do del seu apostolat, per oferir al sacerdot desaparegut les seves oracions i recordança.

Sabadell, que un dia li atorgà la Medalla d'Argent de la Ciutat, coronant la seva extraordinària labor cívico-religiosa en l'àrea ciutadana durant les seves anyades de residència, s'ha vist sorpresa per la mort del Pare Josep Maria Nolla, l'apostolat del qual al llarg de gairebé mig segle, ha deixat una profunda arrelada en tots els àmbits religiosos i socials.

El Pare Nolla havia nascut a Riudacanyes, el 5 de juny de

1905, aquelles terres de l'imperial Tarraco que tants il·lustres sacerdots ha donat al nostre principat. Fou destinat a Sabadell l'any 1934 i, desseguida col·laborà amb el Dr. Carreras en la cura del jovent dels Lluïsos de l'Acadèmia Catòlica, més tard la Congregació Mariana, de la que en fou Consiliari, quan el Directori de Primo de Rivera clausurà l'Acadèmia.

La labor incansable del pare Josep Maria Nolla durant els seus anys de sacerdocí és immensa: fou director de joventuts; promogué la fundació del Teatre "La Faràndula", —avui el millor teatre de la ciutat— que fou aixecat en un terme ràpid de nou mesos, gràcies a les seves insistents gestions, per proporcionar a la ciutat un teatre digne dedicat a obres pels infants i la joventut. D'aquí va néixer la convocatòria durant llargs anys, dels concursos d'obres de teatre per al públic infantil i juvenil al que hi prengueren part les millors plomes d'escriptors catalans i també de la resta del país.

Treballà per la legalització de Radio Sabadell a mans d'elements de la pròpia ciutat. Fo-

mentà la celebració de l'Aplec a l'ermita de Togores, i l'aplec al Santuari de la Mare de Déu de la Salut i les romeries a Montserrat, com a fidel seguidor dels doctors Sardà i Salvany i Carreras.

Gran coneixedor de les sagrades escriptures, dedicà moltes hores a la traducció, primer dels Psalms, que ja durant els anys cinquanta recomanava a les ànimes que dirigia espiritualment i, darrerament, com una obra obsessiva, treballà fins a veure publicada una versió del Nou Testament, editada per l'Editorial Claret, en versió dels textos originals feta per Jaume Sidera, amb la col·laboració de Pere Franquesa i Ramon de Caralt.

Gran amic i col·laborador de l'Associació de Pessebristes de Sabadell. Eficient conseller, director i conductor de vocacions, cordimarianes, tan femenines com masculines, les seves lliçons apològiques es continuaven durant llargues hores en el seu confessionari, des d'on aïllonà, dirigí i conduí les ànimes que se li confiaven durant el transcurs de mig segle de sacerdocí al servei de la ciutat

Dolors Vilas

Obertura del curs a la Facultat de Teologia

BARCELONA.— Amb un breu acte religiós —una celebració de la Paraula de Déu i una pregària— començaren les classes a la Facultat de Teologia de Barcelona. La inauguració oficial del curs acadèmic fou el dia 9. Hi assistí monsenyor Antonio Javierre, salesià, eminent teòleg i secretari de la Sagrada Congregació per a l'Educació Catòlica.

Aquest curs aporta a la Facultat de Teologia de Barcelona una important novetat. Es tracta del primer any en el qual, la Facultat funcionarà en una única seu, després de la remodelació aprovada per la Santa Seu. Fins ara existien dues seccions: la de Sant Francesc de Borja, amb seu a Sant Cugat i dirigida per la Companyia de Jesús i la de Sant Pacià, amb seu a l'edifici del Seminari Conciliar de Barcelona.

El dia 8, monsenyor Javierre pronuncià una conferència sobre el tema "Contribució de les Facultats de Teologia en el diàleg entre la fe i la cultura". L'acte se celebrà al Seminari Conciliar (Diputació, 231) a les 8 del vespre.

El dimarts dia 9, a dos quarts d'onze del matí hi hagué una missa concelebrada que presidí el cardenal Jubany, gran canceller de la Facultat. A les 12 un acte acadèmic que començà amb la lectura de la memòria del curs anterior, pel Dr. Tena. Continua la lliçó inaugural sobre el final de l'Evangeli de Marc, pel pare Xavier Alegre, jesuïta. Acte seguit, monsenyor Javierre parlà sobre Missió de la Facultat segons la constitució "Sapientia Christiana" en l'inici d'una nova etapa. El cardenal Jubany tancà l'acte.

BARCELONA

La Delegació Diocesana d'Ensenyament els ho recorda

Classes de religió a les escoles: un dret que les lleis reconeixen als pares

Complimentant aquesta butlleta, els directors de les escoles estaran obligats a complir la llei.

Els que firmen, pares del noi/noia .....
alumne/a del ..... curs d'E.G.B., del Centre Escolar .....

fent ús del dret que la Constitució i l'Estatut de Catalunya els reconeixen i l'Ordre Ministerial del 16-VII-1980 regula, demanen que el seu fill / la seva filla assisteixi a les classes de religió, a l'horari escolar d'aquest Centre.

Barcelona, ... de ..... de 1984

BARCELONA.— La Delegació Diocesana d'Ensenyament de la Diòcesi de Barcelona s'ha adreçat als pares d'alumnes tot recordant-los com la Constitució i l'Estatut els garanteix el dret, que els fills rebin formació religiosa a les escoles. Heus ací el text íntegre:

"Benvolguts pares: El començament del curs escolar és el moment de la matriculació dels seus fills/filles a l'escola d'E.G.B. En ella, i d'acord amb la legislació vigent, s'ha de precisar si volen que assisteixin a la classe de Religió o no. Això s'ha de fer de forma especial a la primera inscripció, que serveix pels restants cursos si no es manifesta el contrari. Amb tot, els pares tenen sempre el dret

de fer la decisió corresponent a l'inici de cada curs acadèmic."

"Aquest dret dels pares, d'acord amb la Constitució Espanyola i l'Estatut de Catalunya, és quelcom propi d'ells que tota escola, sigui pública o privada, confessional o no, ha de respectar. En efecte, tota escola, especialment a la primera inscripció, ha de demanar dels pares la decisió sobre aquesta qüestió, ja que la classe de Religió o la seva alternativa d'Ètica, és obligatòria per a tots els alumnes d'E.G.B. i per tant se n'ha de donar raó a les evaluacions."

"Però, què preten la classe de Religió? Amb això hi ha hagut una evolució significativa. En efecte, a

partir de la legislació d'aquests darrers anys (Acords Església-Estat, Documents de l'Episcopat Espanyol i Català, Ordres del Ministeri i de la Conselleria d'Ensenyament...) s'ha precisat que la classe de Religió té una missió fonamentalment cultural a partir de la fe de l'Església. Es tracta d'una classe d'informació religiosa que vol comunicar el coneixement de la fe cristiana, d'acord, en el nostre cas, amb l'Església Catòlica. Aquesta classe s'ha de diferenciar de la Catequesi, que és pròpia de la comunitat cristiana i que té com a objectiu les actituds i la confessió de fe del creient. Per aquesta raó la classe de Religió, d'acord amb la legislació, és una assignatura com

les altres pel que es refereix al seu horari, que ha d'ésser escolar, i ha d' tenir les seves corresponents evaluacions."

"Per aquesta raó els adjuntem una butlleta d'inscripció per a l'escola, que poden comunicar-la també a la respectiva parròquia o al Bisbat."

"Esperem que l'assistència a la classe de Religió per als seus fills/filles els ajudi en la seva formació integral, en la qual la Religió hi té un paper decisiu i alhora sigui un lloc de connexió lliure i responsable amb l'Església."

Dr. Salvador Pié
Delegat Diocesà d'Ensenyament

25 anys dedicats als feligresos del barri del Raval

La jubilació de mossèn Jaume Vilageliu fou una festa

BARCELONA.— Parlar de festa i de jubilació, sembla que no lliga massa, i va ser així tanmateix.

El proper dissabte dia 15 de Setembre a les 8 del vespre a

l'església parroquial de la Mare de Déu del Carme, —situada a la típica plaça del Pedró, de Barcelona—, en aquest barri tant bullangós, va haver-hi l'acomiadament del qui durant vint-i-cinc anys, ha

guiat i ha acollit al servei pastoral, la feligresia. El reverend Prev. mossèn Jaume Vilageliu i Dachs.

La festa, una festa senzilla i cordial, ben organitzada pels seus seguidors, el poble. On tots junts, grans, jovent i les eixerides monges, les Germanes Paüles, plegats doncs, acabarem la festa amb un refrigeri, un "piscoiabis" en el mateix centre parroquial. Aquell que, els que ja som avis, recordem quan molts, molts anys enrera, ja ostentava el nom de "Centre Obrer de Nostra Senyora del Carme".

Naturalment, el punt principal de la festa fou l'Eucaristia.

Les paraules serenes que ens dirigí mossèn Jaume durant la celebració, —aquesta fou acompanyada pels arxiprests, rectors de les Parroquies veïnes, vicaris actuals i vicaris que havien prestat els seus serveis; i els P.P. Escolapis, com a bons veïns—, tingueren el do de deixar-nos dintre de cada feligrès, la llavor de consol i esperança.

Ell ens explicava que, feia vint-i-cinc anys, quan arribà per prestar els seus serveis, ho havia fet amb recança.

Arribava del poble on també havia treballat un grapat d'anys i naturalment, en deixar-lo se'n donà l'adieu.

Però, ens deia, de seguit vaig emprendre la tasca, il·lusionat de

poder entrar a prestar els meus serveis a una parròquia sota l'advocació de la Mare de Déu.

Sabia que Ella no em deceberia mai. I així ha estat. Sempre he rebut el seu ajut, la seva força.

Aleshores —ben bé com aquell que s'acomiada dels seus fills— passà un xic de balanç de tots els pros i els contres, —en aquests temps de tantes controvèrsies i donà comptes de tot allò que cregué convenient: d'això, d'allò altre,

de tota la resta que no es veu, però que compta; per exemple el parallamps, etc, etc.

Emocionat, però ferm i serè, amb digna humilitat, ens donà les gràcies —(ell a nosaltres?)— I ens digué que: junt amb la placa de record amb què l'havíem obsequiat, se'n enduia a tots plegats a dintre del seu cor per tenir-nos presents cada dia en la seva pregària.

Maria Sospedra

PERE ROVIRA

GRANS VINS I BRANDY

PORTUGAL

Els bisbes

critiquen

el govern

de Soares

LISBOA.— L'Església catòlica portuguesa cada vegada s'oposa més obertament, per la veu dels seus bisbes, a la política del Govern del centre-esquerra de Mario Soares.

Més encisiu encara, el bisbe de Bragança ha declarat en el transcurs d'un congrés sobre la immigració, que la construcció "socialitzant" de l'economia i de les finances nacionals, acapara milions d'escuts enviats regularment als emigrants portuguesos a l'estranger per finançar la malversació nacional i finançar també la peresa mental i la corrupció generalitzada.

URSS

Augmenta el

nombre de

cristians a les

presons

ESTOCOLM.— El nombre de cristians empresonats per la seva fe, a la Unió Soviètica ha passat de 307 a 336 en nou mesos, ha dit la missió eslava d'Estocolm. Segons aquesta font, la xifra només consisteix a casos coneguts. A l'agost, durant la missió eslava, un sacerdot georgià, Tejmorazj Tjichladje, ha estat condemnat a mort per haver estat implicat en la preparació de la desviació d'un avió el novembre de 1983.

MALTA

La seu de l'arquebisbat fou assaltada

El govern socialista mena una persecució contra l'Església

LA VALETA.— Un comunicat de l'arquebisbat de La Valeta informa que les oficines i dues capelles de l'arquebisbat han estat assaltades després d'una manifestació organitzada pel Partit del Treball —socialista— en el poder, en la qual participà el vice-primer ministre i ministre d'educació maltès, senyor Misfud Bonnici.

La manifestació va reunir unes 700 persones. L'arquebisbat, tement possibles incidents, evacuà amb anterioritat al personal. Igualment, la policia havia estat avisada dues hores abans de l'inici de la manifestació. La caserna general de la policia a La Valeta està situada enfront mateix de l'arquebisbat. No obstant, la policia arribà després que els manifestants assaltessin les oficines, dues capelles i la sala de conferències de l'arquebisbat. No s'ha produït encara cap detenció. Després d'aquests incidents, l'arquebisbe de Malta, monsenyor Mercieca, ha mantingut una entrevista durant quatre hores amb el primer ministre maltès Dom Mintoff, en presència del ministre d'educació, senyor Misfud Bonnici.

Continua la "Guerra escolar"

La "guerra de les escoles" que enfronta el Govern socialista de Dom Mintoff i l'oposició nacionalista i l'Església catòlica maltesa, va arribar al seu punt culminant l'1 d'octubre,

Els autors de les malifetes no han estat detinguts, cosa que no estranya ningú a Malta.

data de l'obertura de les escoles privades, que reuneixen el 30 per cent dels escolars, diuen els observadors a La Valeta.

La decisió del Govern de tancar vuit escoles secundàries catòliques en les quals els responsables es neguen a implantar la gratuïtat de l'ensenyança imposada per les autoritats, ha desencadenat fortament aquesta mobilització. Per la seva part, l'oposició ha organitzat una manifestació per celebrar el vintè aniversari de la independència, en la qual han participat, segons el partit nacionalista, 100.000 persones o sigui la tercera part de la població de l'illa. En el transcurs d'aquesta manifestació, cinc policies i alguns manifestants han estat ferits.

L'oposició nacionalista i l'Església catòlica intentan fer caure el govern socialista, lluitant contra la seva voluntat d'imposar progressivament la gratuïtat de l'ensenyança a les escoles catòliques, ha afirmat un diplomàtic occidental. El govern maltès ha decidit traslladar els alumnes d'aquestes vuit escoles a d'altres establiments mentre que, els directores de les escoles afectades pensen obrir normalment les seves portes el dia de l'obertura dels curs. Finalment, el Tribunal constitucional ha declarat nul·la la llei sobre l'expropiació dels béns de l'Església, amb excepció dels llocs de culte. Aquest veredict ha estat dictat a instàncies d'un recurs presentat per l'arquebisbe de Malta, monsenyor Josep Mercieca.

FRANÇA

Als 20 anys

dóna menjar a

2.000 nens de

Bolívia

TOURS.— Catherine Leroy té vint anys. Des de fa dos anys, des del paratge de la Touraine, ha creat per tot França clubs d'ajuda a Bolívia. El seu objectiu: recollir papers vells, vendre'ls i emprar els diners per millorar el menú dels escolars bolivians. Com a moltes joves de la seva edat, Catherine Leroy, estudiant de dret, hauria pogut acontentar-se amb dur una vida sense sobresortir a la seva petita ciutat de Richelieu (Indre-et-Loire). Però ella ha descobert el tercer món i no ha pogut acceptar viure confortablement a la Touraine, mentre que d'altres persones, lluny, moren de fam.

Ajudada per un grup d'adolescents, s'ha decidit a sortir en ajuda dels que sofreixen i la seva acció ha promogut un moviment que ja permet a més de dos mil infants bolivians tenir quelcom més amb què alimentar-se cada dia. La vocació de la jove va néixer fa dos anys mirant una emissió de la Televisió dedicada als problemes de la fam. "He decidit —diu— ajudar un país en vies de desenvolupament. Vaig escollir de seguida Bolívia, perquè en aquest país existeix una gran mortalitat, l'esperança de vida és la més baixa d'Amèrica llatina i e més a més, perquè tinc vincles familiars".

La seva idea, doncs, és ajudar els escolars d'aquest país enviant els diners necessaris per al manteniment i la millora dels menjadors escolars. Aquests existeixen a totes les escoles, però per manca d'útils i coneixements i, sobretot per manca de diners, són insuficientment explotats.

OVIEDO

Rellançar el moviment

d'Homes d'Acció Catòlica

OVIEDO.— Uns dos-cents assembleistes d'onze diòcesis assisteixen a Covadonga a l'Assemblea Nacional d'Homes d'Acció Catòlica, en la qual es tracta d'impulsar decididament el rellaçament apostòlic d'aquesta branca d'Acció Catòlica. Hi participà l'arquebisbe d'Oviedo i president de la Conferència Episcopal, Gabino Díaz Merchán. Fou llegit un telegrama de la Secretaria d'Estat del Vaticà en el qual el Sant Pare exhorta a "Prosseguir l'esforç organitzatiu i la renovació de la pròpia vocació eclesial en esperit de fraterna col·laboració amb els altres moviments apostòlics".

Obrí l'assemblea el president nacional, Manuel Gómez del Rio, i foren presentades dues ponències: "La societat espanyola avui, com a camp d'evangelització", per Jesús García, de la diòcesi de Saragossa i, "Validesa evangelitzadora de l'Acció Catòlica actual", per Antonio Alvarez Estébanez, de la diòcesi d'Oviedo. Hi hagué una comunicació-testimoni sobre l'evangelització de la tercera edat.

MADRID

Caritas cerca una major

coordinació

"Caritas considera que davant la dispersió d'obres i esforços, resulta necessària una major coordinació, a fi que el treball que realitzen en el terreny socio-caritatiu els creients, sigui de veritat una acció d'Església", diu Caritas Espanyola en el comunicat de l'obertura, a l'Escorial, en la seva 39 Assemblea General. Caritas proposa analitzar com es viu l'acció caritativa a les parròquies i en la pastoral diocesana. La Conferència Episcopal Espanyola, a la vegada, estudiarà en una pròxima assemblea, l'acció caritativa de l'Església i una de les ponències analitzarà, en concret, la coordinació d'aquesta acció caritativa."

BILBAO

Joves, famílies, catequesi, temes preparatoris

La violència no és la cosa

que més preocupa als catòlics bascos

BILBAO.— Els joves, la família, la catequesi, els pobres són els motius de màxima preocupació per a la comunitat cristiana de Biscaia. Així ho demostren els resultats de la consulta que, com a preparació per a l'Assemblea del Poble de Déu, s'ha realitzat a tota la diòcesi de Biscaia, resultats que han estat presentats ja als bisbes com a pas previ a la convocatòria oficial de l'esmentada assemblea.

La comissió gestora de l'assemblea va rebre l'encàrrec d'elaborar la consulta, en la qual, a més a més dels temes a tractar, es preguntava l'opinió sobre la conveniència que l'assemblea se celebrés i, també les disponibilitats per treballar-hi.

La comissió considerarà des del principi que la consulta hauria d'anar dirigida a tots els catòlics practicants i fins i tot als no practicants i a persones en diferents situacions de fe.

En veure els resultats de la consulta, la comissió actualment proposa als bisbes que siguin tractats

els següents temes: Els joves i l'Església (que obtingué una puntuació total de 54.703), la família cristiana davant la resta de la societat actual (amb 54.623), catequesi continuada des de la infància

fins a la tercera edat (50.684), solidaritat amb els pobres i marginats (49.437), la presència de la comunitat cristiana en l'ensenyança (28.231) i la pastoral d'ambients (27.119).

LLIBRERIES ON PODEU ADQUIRIR EL LLIBRE:

"L'EVOLUCIONISME, AVUI"

de Francesc Nicolau

- LLIBRERIA CLARET Roger de Llúria, 3
- LLIBRERIA LA HORMIGA DE ORO Av. Portal de l'Àngel, 3
- LLIBRERIA BALMESIANA Duran i Bas, 9
- LLIBRERIA SIGNE Mallorca, 301
- LLIBRERIA AMICS DEL CATECISME Comtal, 27
- LLIBRERIA ONA Gran Via de les Corts Catalanes, 654

I també a CATALUNYA CRISTIANA

En pròxims números ampliarem aquesta relació de llibreries arreu de Catalunya.

TESTIMONIS DE MISSIONER

La comunitat del meu poble em transmeté la fe

"Per a mi, dir comunitat és dir el meu poble, un tot únic de família, veïns, escola, festes, enterraments, i tot allò a l'empar de la parròquia. Els valors humans i cristians del meu poble anaven formant-me al mateix ritme com menjàvem el pa de cada dia. Cantàvem: 'Deu-me la fe dels meus pares...'. I pensava: les pedres de la meua parròquia tenen mil anys. Traspuen fe de segles, i ara comprenc que aquesta fe em féu deixar un dia el meu poble, les muntanyes del meu poble, la plaça del meu poble per anar a compartir aquesta Bona Nova que hom porta dintre seu, tal vegada sense saber ben bé què és. Recordo la meua àvia. Es movia molt poc. Gairebé sempre estava asseguda a la seva cadira de braços, resant, silenciosa, el rosari. Al meu pare li plaia anar a missa entre setmana i jo el seguia contenta. Resàvem junts tots els germans. Al col·legi de les monges se'm despertà el somni d'anar a missions. M'agradava ensenyar el catecisme. I m'agradava que un sacerdot jove, arribat feia poc a la parròquia, ens llegís l'Evangeli...
Tot el meu poble era una forja de valors humans. Hi havia un veinatge calent, acollidor, amigable! Crec que estimava les meves veïnes tant com a la meua mare. Sabíem ser amics. Després, ja a Rwanda, he tornat a experimentar aquest mateix goig de la comunitat local... Sí, la meua comunitat m'acompanyà en el despertar de la meua fe cristiana. Sóc el que he rebut de la meua comunitat. Em sento part del meu poble. I sento un profund agraïment per tot això."

Germana MONTSERRAT ROSET - Kinshasa, Zaire

Església universal, església local

"Des de fa divuit anys treballo a l'Uruguai. A la diòcesi hi ha sacerdots uruguaians, italians, francesos (fins fa poc), i un espanyol, que són jo. Aquesta bella realitat de tan distintes nacionalitats és un bon exponent del sentir missioner de l'Església universal, perquè, malgrat les nostres diferències, ens unim al voltant d'una mateixa tasca d'Església. Aquesta és una de les millors experiències de la meua vida. ¡Quina turpitud que, en lloc d'aplegar-nos en el respecte als valors dels pobles, de les persones i dels grups, tractem d'imposar-nos atropelladament als altres! En aquests casos, els valors es transformen en muralles que separen i divideixen..."

Agreixo infinitament al Senyor que m'hagi concedit poder servir l'Església universal en una Església particular i local. Aquesta és una experiència humana de profunda riquesa. Em reafirma en el convenciment que el pla salvífic d'un 'món de germans' no és ni una quimera ni una il·lusió d'un home somniador..."

Mn. JOAN MASNOU - Paysandú, Uruguai

Valora el treball missioner

"Fundamentalment em sento acompanyat per la meua comunitat d'origen. Percebo — i això és el més important — que es valora i molt el treball missioner al Tercer Món; en el meu cas, més concretament a l'Amèrica Llatina. La diòcesi, les comunitats, les persones s'interessen de mil maneres per aquest treball. Vaig estar vinculat als moviments apostòlics en ambient obrer, i m'adono avui del seu interès pel meu treball missioner. I, naturalment, veig l'interès i el suport de la Delegació Diocesana de Missions de Barcelona."

Mn. JOSEP BREU

DOMUND

El sentir i fer missioner

comunitat ecles

L'Església s'esten avui dia per tot el món i es troba concretes a diferents llocs. Existeix a nivells distints.

En analitzar aquest fet, en primer lloc cal considerar la *diocesana*: és la comunitat reunida per mitjà de l'Evangeli i un Bisbe, successor dels Apòstols (Cfr. DD. 11).

Les diòcesis solen expressar de moltes maneres el seu cooperació en la missió universal: donant personal missiònic, sacrifici i ajuda econòmica, impartint educació missiònic, desenvolupant obres d'animació i cooperació tant que en cada diòcesi hi hagi moltes persones que treballen però el gran objectiu és que la dimensió missionera sigui l'activitat de la comunitat diocesana. La cosa missionera és més de la vida diocesana, sinó una dimensió essencial de l'Església i, per tant, de cada comunitat en què l'Església es troba, lloc, temps i grup humà.

La diòcesi té un paper principal en l'agrupació comunitat, reunir-los en gran nombre no pot ser per si sola la plataforma de compartir personalitzada que es desitja trobar i compartir comunitat cristiana. Per la qual cosa, en comunió permanent amb la diòcesi, existeixen establement i sorgeixen contínuament en nuclis més petits que ara els plau d'anomenar-se comunitats o sigui establertes segons el dret i d'altres de caràcter particular.

Si comparem tots aquests grups amb les primitives comunitats de Jerusalem i d'Antioquia, no trobarem sempre la mateixa dimensió missionera d'aquelles dues. Però veiem que en la mesura que es desenvolupen — imitant, amb adaptació als temps — miren de traduir en el món d'avui la sol·licitud missionera, tot desenrotllant-se com a missioneres, es renova d'acord amb l'oportunitat més adequada. La gràcia de les comunitats no pot créixer si no expandeix els camps de la fe fins als confins de la terra i no té dels que són lluny una preocupació pels seus propis membres" (AG, 37).

S FRUIT DE LA COMUNITAT

184
OCTUBRE 21'

er de la

ial

realitzada en comunitats

r l'Església particular o
Eucaristia i presidida per

sentit i el seu afany de
missioner, aportant oració,
nera, celebrant jornades
missionera... És impor-
in per la missió universal,
tinguda en compte tota
iversal no és una activitat
del ser i de la tasca de
s realitza o esdevé en un

tària dels fidels, però en
ma pràctica per a aquella
desenrotllar en el si de la
nt conscient i viva amb la
grups de cristians reunits
unitats. N'hi ha de jurídi-
més espontani i vivencial.
unitats paradigmàtiques
ka vivència comunitària i
que tenen l'afany de ser
ps, les notes de Jerusa-
sionera d'Antioquia. A la
la seva vida comunitària,
a de la renovació de les
la caritat fins als últims
ió semblant a la que sent

Josep Capmany
be Director Nacional de
bra Missional Pontifícia

Interès pel meu treball missioner

"Em sento acompanyat per persones i grups que manifesten llur interès preocupant-se de la meua tasca missionera, ajudant-me algunes vegades econòmicament. D'una manera especial em sento vinculat a la diòcesi per mitjà del treball eficient del Delegat Diocesà de Missions."

Mn. ENRIC OLIVÉ - Chuquicamata, Xile

Vaig néixer i créixer en una comunitat

"Sense la comunitat on vaig néixer i créixer seria humanament incomprensible la meua vocació missionera. En la meua llar vaig viure una profunda tradició cristiana; en la religiositat popular de casa meua em resultaren familiars les figures de sant Pere Claver, sant Ramon Nonat, sant Magí màrtir. En els col·legis claretians i jesuïtes en els quals vaig estudiar, em presentaren l'ideal missioner com el màxim ideal cristià. Ja en el Seminari de Barcelona, vaig tenir la sort de 'viure' l'euforia de la diòcesi missionera, allà pels anys 58 i 60. Després, el Vaticà II, l'empenta dels moviments especialitzats de l'Acció Catòlica, la 'Missió Obrera'. Des del segon curs de teologia vaig connectar amb l'associació dels sacerdots del Prado, caracteritzats per una opció preferencial d'evangelització dels pobres... Tot això, sense gairebé adonar-me'n, em portà a optar pel Tercer Món."

Mn. JOSEP BREU - Medellín, Colòmbia

El testimoni dels missioners

"La comunitat educativa del meu col·legi de Carmelites de la Caritat, Vedrunes, organitzava festes missionals, ens portava missioners i missioneres, ens facilitava publicacions missionals. També a la parròquia se'ns oferien tots aquests testimonis, destaca el de sant Pere Claver. Vaig néixer a Tarrega, i Verdú, la vila de Claver, és molt a prop. El seu testimoni missioner fou definitiu per a mi. Després, membre durant set anys del moviment 'escolta', vaig anar despertant-me al sentit de servei, al gust per la responsabilitat, a l'esperit d'aventura. Ja religiosa, el meu Institut ha contribuït fortament al desenvolupament de la meua vocació missionera."

Germana MARIA GLÒRIA MARTÍ, missionera de Crist Jesús - Kinshasa, Zaire

El lema del Domund d'aquest any, "¿Es missionera la meua comunitat?", és a la vegada una invitació a la reflexió i un repte per a tots els cristians. Una comunitat cristiana (diocesana, parroquial, religiosa, familiar, etc.) té en la seva mateixa entranya una dimensió missionera, que és el signe de la seva maduresa i de la seva vitalitat. No hi pot haver esperit comunitari i cristià sense esperit missioner.

Gerents interessats en algun candidat truqueu a l'Associació Cristiana de Dirigents. Tels. 319 77 21 - 318 79 77.
(De 5 a 8)

TREBALL

Oferiments

SRA. "CANÇUR"

O terrir cura d'ancians.
Contracte mercantil.

ASSESSOR

D'indústries tèxtils.
Contracte mercantil.

VENEDOR

De nivell o cap de vendes béns industrials.
INEM 18.808.007

ADJUNT

A gerència amb molta experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 31.282

PINTOR

Decorador-estucador.
Contracte mercantil.

CONSULTOR-

Analista d'empreses amb gran experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

administratiu.
INEM 109.678

ADMINISTRATIU

Expert, amb alemany i francès.
Contracte mercantil.

ENGINYER TÈCNIC

Especialista tintoreria i "aprestos".
INEM 49.569 D.

ADMINISTRATIU

auxiliar comptable i caixa.
INEM 19.475.446

APARELLADOR

Contracte mercantil.

ADJUNT

A Direcció, comptable o cap de magatzem.
INEM 40.006

SECRETÀRIA

Investigació i Relacions humanes. INEM 21.089.846.

DEPENDENTA

Administrativa.
INEM 43.463.

SOTS-DIRECTORA

O responsable d'un departament, encarregada d'una botiga, relacions públiques, assistenta social.
INEM 0/4.119.321.

AUXILIAR

Administrativa en pràctiques matins.
INEM 31.705.

CAP

De vendes o cap de magatzems.
INEM 18.533.853.

DIRECTOR

Comercial sector auxiliar Construcció i Béns d'equip.
INEM 15.730.426.

GERENT

O executiu d'alt nivell.
Contracte mercantil.

CAP ADMINISTRATIU

INEM 14.367.157

DIRECTOR-GERENT

O director-industrial amb experiència. Contracte mercantil.

ADJUNT COMERÇ EXTERIOR

INEM 22152435.

ENGINYER SUPERIOR

Amb experiència en Direcció. INEM 20854001.

DIRECTOR

De fàbrica de productes químics.

Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 34.788.

AUXILIAR

Comptable; facturació, caixa per transports, magatzems, etc. INEM 1.820.056.

AUXILIAR

Comptable administratiu només matins.
Contracte mercantil.

VIATJANT

Especialitzat en material audiovisual.
Contracte mercantil.

AUX. ADMINISTRATIVA.

INEM 18.882.454.

ESPECIALISTA

En comptabilitat analítica, planificació financera, costos, control de gestió i coneixedor temàtica fiscal.
Contracte mercantil.

ADJUNT GERENT IMMOBILIÀRIA

Titulat amb experiència.
Contracte mercantil.

VENEDORA

objectes regal i sanitaris.
INEM - 115.429.

OFICIAL 1.ª EBENISTA

INEM 23.318.186.

DIRECTOR ADMINISTRATIVO

Con experiència. Contrato Mercantil.

ADMINISTRATIVA I-O DEPENDENTA

INEM 35.432.803.

OFICIAL 3.ª TORNER

INEM 36.491.459.

SECRETÀRIA

De gerència o advocat.
INEM 111.496.

ADMINISTRADOR

Experiència fiscal, comptable i financera. Contracte mercantil.

ENG. TÈCNIC TINTORERIA I APRESTS.

INEM 49.769.

ADMINISTRATIVA

amb experiència.
INEM 20.302.647.

AUXILIAR ADMINISTRATIU

INEM 23.265.679.

SECRETÀRIA

Gerència i experta export-import. INEM 37.988.149.

AUXILIAR

Administrativa i relacions públiques. INEM 38.478.279.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA

O dependenta. INEM 35.053.491.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA.

INEM 36 969 329.

ENGINYER,

industrial, adjunt direcció general. INEM 48.383.

JOVE

Auxiliar amb germans al seu càrrec. INEM 43.417.344.

SANTA MARTA

Servei a domicili de ATS, INFIRMERS, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel. 245 37 58.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial

Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys

Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora

Cultura General

Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic

Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

TRUQUIM. Tinc ampli currículum, sóc en atur. Tel.: 259 10 79.

LLOGARÉ

Habitació a persona seria amb informes. Lloc cèntric. Truquen al 230 63 68.

SOLTER

Vint-i-vuit anys, ben situat, desitja conèixer noia catalana per fins matrimonials. Escriu a l'apartat de correus n.º 311 de Reus. Es prega serietat.

Vendes

Apartado de Correos 35

VENDA DE XALETES I APARTAMENTS en els millors indrets de L'Escala (Costa Brava). Preus interessants FINQUES GUANTER (A.P.I.) Avinguda Ave Maria, 7. Tel: (972) 77 02 72

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula, i envieu-ho, junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on Barcelona-7.

NÒM

ADREÇA

POBLACIO

Tel

PREU LINIA

	50 ptes.
	100 ptes.
	150 ptes.
	200 ptes.
	250 ptes.
	300 ptes.
	350 ptes.

MES

SETMANES

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.
Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on, Barcelona-7.

Si som els que molts lluitem per la Justícia seran molts els que tindran Pau.

Diumenge

XXIX DURANT L'ANY

A cura
dels monjos de Poblet

el pa de la paraula

"EL SENYOR PREN CIR, PER LA MÀ DRETA"

Les conquestes del rei Cir arriben a Babilònia. Els hebreus captius seran alliberats. Cir, sense conèixer al Déu d'Israel, obrirà com a servidor seu. Hi ha una providència universal de Déu que es desplega a través dels esdeveniments. El cristià no deu fer cap mena d'escarafalls davant la urgència d'assumir compromisos temporals que puguin ajudar que el Regne de Déu es realitzi més plenament en qualsevol ordre de la vida. La fidelitat a l'home és també fidelitat a Déu. Més encara, el cristià s'alegra de tot el que afavoreixi la pau i la justícia, vingui d'on vingui.

Lectura del llibre del profeta Isaïes (45:1,4-6)

El Senyor pren Cir, el seu ungit, per la mà dreta, i el condueix per sotmetre-li les nacions i deixar desarmats els reis, per obrir-li les ciutats, perquè no trobi tancades les portes.

El Senyor li diu: "Per amor de Jacob, el meu servent, d'Israel, el meu elegit, et crido pel teu nom, et dono un títol honorós, tot i que no em coneixes.

Jo sóc el Senyor, no n'hi ha d'altre. Fora de mi no hi ha cap Déu. Sense que em conegués, t'he fet prendre les armes perquè sàpiguen de llevants fins a ponent que no hi ha ningú fora de mi. Jo sóc el Senyor. No n'hi ha d'altre".

"CONTEU A TOTS ELS POBLES ELS SEUS PRODIGIS"

El salm 95 és un cant a la reialesa del Senyor, de la qual el poble n'ha ben experimentat el guiatge. El salm, a partir de la joiosa experiència religiosa, pren un to universalista: cal contar a tots els pobles les gestes i l'amor del Senyor, perquè abandonant els déus que són no-res, també ells reconeixin que el Senyor és rei, i coneguin la seva glòria i els seus prodigis. Cal compartir la fe perquè tots tinguin accés a l'esperança.

Salm 95: 1 i 3,4-5,7-8,9-10a i.c (R.:7b)

Canteu al Senyor un càntic nou, canteu al Senyor, arreu de la terra. Conteiu a les nacions la seva glòria, conteiu a tots els pobles els seus prodigis.

R. Doneu al Senyor honor i majestat.

El Senyor és gran, és digne d'ésser lloat, és més temible que tots els déus; perquè els déus dels pobles són no-res, però el Senyor ha fet el cel. R.

Doneu al Senyor, famílies dels pobles, doneu al Senyor honor i majestat, tributeu al Senyor l'honor del seu nom. Entreu als seus atris, portant-li ofrenes. R.

Adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat. Que tremoli davant d'ell tota la terra. Digueu a tots els pobles: "El Senyor és rei!" Sentència amb raó les causes dels pobles. R.

El cristià és el millor complidor de les lleis civils perquè ho fa per uns fins que les sobrepassen.

Etienne Gilson

Cal saber dir paraules de vida eterna

El Cristianisme és la religió de les posicions clares, segures, decidides. La preocupació de Déu, en la línia bíblica, és la de preferir una actitud sincera fins a l'extrem. Va a la consciència individual, la situa enfront de les seves responsabilitats, l'obliga a una lliure elecció que impliqui tota la seva vida en els seus compromisos individuals, familiars, socials.

Aquesta posició de Déu respon de ple a una de les exigències presentades per la nova generació, tremendament sincera i exigent enfront de l'individu, de la societat i de la religió.

No podem deixar de veure en el fons de la contestació, fins i tot de la que hi ha en l'interior de l'Església, una profunda exigència d'autenticitat, encara que no sempre és possible aprovar el camí i el mètode que acompanyen la contestació.

Enmig del mar de paraules i de mentides que, tal vegada, la nostra societat presenta, l'aspiració de la nova generació a l'autenticitat és motiu d'un examen de consciència. Es vol empenyer endavant encara que no sempre hom sigui coherent amb els propis compromisos.

També la societat del temps de Jesús, personificada pels grups dels herodians i pels fariseus que no es distingien pas precisament per la seva sinceritat de posicions, ha proposat una qüestió delicada i provocadora.

Hom volia que ell digués una resposta clara, però estaven disposats a interpretar-la després segons el propi criteri particular. No era pas l'amor a la veritat el que movia aquells homes a posar la qüestió.

Quan la intenció no és sincera, no s'està tampoc disposat a l'acceptació de la veritat, sinó que més

aviat hom vol fer rebaixes a la mateixa veritat, interpretant-la segons els propis punts de vista condicionats per les pròpies comoditats.

Però el Senyor es comporta amb una actitud que depassa les petites qüestions i la casuística. Va al fons de les coses, als principis fonamentals, les línies mestres d'un comportament i d'un estil de vida. És sota aquesta llum que té valor fins i tot el petit cas, la petita qüestió. A Ell li cal dir que Déu està en el primer lloc i que els drets humans han d'ésser protegits tenint presents els drets de Déu. Ell porta la qüestió al fons, a l'arrel: Déu i el Cèsar són dues realitats que cal tenir presents, però cadascuna al seu lloc. El cristià pot estar en conflicte amb el Cèsar quan aquest no està en el seu lloc. Llavors arriba el moment de dir: **...és millor obeir Déu que no pas els homes.**

L'Església i el Concili van respirar una atmosfera d'autèntica joventut guiats per la llum del gran do de l'Esperit. Es féu un esforç meravellós per ésser veritablement autèntics.

L'Esperit de veritat l'ajuda a presentar al món, que contínuament la provoca, cada qüestió i cada solució amb la Paraula del Senyor. Es refereix a Crist i al seu ensenyament i s'esforça per a ser-hi fidel. Aquesta hauria d'ésser sempre i en tot moment l'actuació dels qui formem l'Església, perquè els qui ens mirin, tal vegada desilusionats de tantes promeses, vegin que hi ha qui els sap dir **paraules de vida eterna**, i que respecti els drets de Déu i de l'home.

Maur Esteve
Abat

"LA VOSTRA FE TREBALLA... LA VOSTRA CARITAT NO ES CANSA... LA VOSTRA ESPERANÇA AGUANTA..."

Tant de bo que totes les comunitats cristianes poguessin escoltar lleialment aquestes paraules. La carta als tessalònics, datada vers l'any 50, és el primer escrit del Nou Testament. Pau s'alegra cordialment de la correspondència que els dons de Déu han trobat en l'esperit i en els compromisos d'aquella comunitat. El testimoniatge evangèlic, la fidelitat en la prova i la comunió en la fe i en l'amor pe'lesen i autentifiquen la seva identitat cristiana. Els dons de l'Esperit han arrelat i fruitat fecundament.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (1Te 1:1-5b)

Pau, Silvà i Timoteu, a la comunitat de Tessalònica, reunida per Déu Pare i per Jesucrist, el Senyor. Us desitgem la gràcia i la pau.

Sempre gràcies a Déu per tots vosaltres i us recordem en les nostres pregàries. No deixem mai de recordar davant Déu, Pare nostre, com la vostra fe treballa per propagar-se, la vostra caritat no es cansa de fer el bé, i la vostra esperança en Jesucrist, el nostre Senyor, aguanta les adversitats. Germans, estimats de Déu: sabem de cert que ell us ha elegit, perquè quan us anunciàvem l'evangeli, no predicàvem només de paraula, sinó amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant, i amb molta convicció.

"RETORNEU AL CÈSAR AIXÒ QUE ÉS DEL CÈSAR, I A DÉU, ALLÒ QUE ÉS DE DÉU"

El Regne de Déu transcendeix qualsevol circumstància socio-política. La salvació, com a alliberament ple i definitiu del mal i de la mort, i culminació de la vida filial divina viscuda pel creient en la temporalitat de la seva existència, són pura gràcia de Déu.

Tot amb tot, mai la fe no pot ésser un camí d'evasió per a defugir assumir les responsabilitats cíviques i polítiques; ben al contrari, el cristià sap que la fe, ara i aquí, l'urgeix a construir el Regne de Déu al cor de la vida personal i social. Església i societat civil no poden confondre's, però ambdues, i el cristià n'ha de ser conscient, han de ser fidels al projecte de Déu sobre l'home.

Evangelí segons sant Mateu (22:15-21)

En aquell temps, els fariseus planejaven la manera de sorprendre Jesús en alguna paraula comprometedora, i li enviaven alguns dels seus i dels partidaris d'Herodes a dir-li: "Mestre, sabem que dieu sempre la veritat, i que ensenyeu de debò els camins de Déu, sense miraments per ningú, sigui qui sigui, ja que no obreu per complaure els homes. Digueu-nos, doncs, ¿què penseu d'això?: ¿És lícit o no de pagar tribut al Cèsar?" Jesús, que s'havia adonat de la seva malícia, ls respongué: "Hipòcrites, ¿per què proveu de comprometre'm? Ensenyeu-me la moneda del tribut". Ells li ensenyaren una moneda romana, i Jesús els preguntà: "¿De qui és aquesta figura i el nom que hi ha escrit?" Li diuen: "Del Cèsar". Jesús els respon: "Doncs, torneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu".

Calendari

Diumenge, 21 d'octubre. XXIX del temps ordinari. La Mare de Déu de la Bonanova. Sant Hilarió, abat. Santa Ursulina i santa Celina, màrtirs; santa Griselda, verge.

Festa major al Milà, Prades i Valls.

Dilluns, 22 d'octubre. Sant Heracli, màrtir. Santa Maria Salomé, vídua; santa Nunila i santa Alòdia, verges i màrtirs.

Dimarts, 23 d'octubre. Sant Joan de Capistrano, prevere; sant Servand i sant Germà, màrtirs.

Fira a Tírvia.

Dimecres, 24 d'octubre. Sant Antoni Mª Claret, bisbe fundador; sant Aretas, màrtir i sant Martirià.

Festa major a Banyoles, Colldejou i Miravet.

Dijous, 25 d'octubre. Sant Bernat Calbó, bisbe; sants Crisant i Daria, esposos. Sants Crispí i Crispinià, màrtirs.

Divendres, 26 d'octubre. Sant Evarist, papa màrtir; sant Marcia i sant Llucià, màrtirs i sant Rústic, bisbe.

Festa major a Bellvís.

Fira a Andorra.

Dissabte, 27 d'octubre. Sant Vicenç, santa Sabina i santa Cristeta, màrtirs; sant Gaudiós, bisbe.

Diàleg

És important de relacionar-se i parlar amb les persones, iniciar un diàleg constructiu, esperançat i prudent. Aquelles sentències que diem: "Val més no parlar-ne", "No hi ha res a fer", "Deixem-ho córrer", demostren una desconfiança que malmet i perjudica la conversa que d'aquesta manera resulta equívoca. Convindria fiar-nos més dels nostres semblants i potser tot aniria millor.

C.

L'Església celebra

21 d'octubre. Diumenge XXIX de durant l'any. Lectures: Primera, Is 45,1-4-6, S 95, segona 1 Te 1,1-5b, tercera-Mt 22,15-21.

22 d'octubre. Dilluns de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera: Ef 2,1-10, S 99, segona Lc 12,13-21.

23 d'octubre. Dimarts de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera, Ef 2,12-22, S 84, segona Lc 12,35-38.

24 d'octubre. Dimecres de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera: Ef 3,2-12, Is 12,2-6, segona Lc 12,39-48.

25 d'octubre. Dijous de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera: Ef 3,14-21, S 32, segona Lc 12,49-53.

26 d'octubre. Divendres de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera, Ef 4,1-6, S 23, segona Lc 12,54-59.

27 d'octubre. Dissabte de la setmana XXIX de durant l'any. Lectures: Primera, 4,7-16, S 121, segona Lc 13,1-9.

D'ACI I D'ALLÀ

La bella parla

Fa un cert temps que vaig anar a escoltar una bella conferència de la senyora Maria Aurèlia Capmany al palau de les Nacions de Barcelona. Sempre recordo i recordaré l'elogi encertat que la senyora féu de la paraula precisa. Digué que la barroeria o la blasfèmia com exclamació ponderativa davant un quadre o qualsevol cosa sorprenent, prové de penúria cultural de la persona baixa que en lloc d'exterioritzar-se apropiadament tira guitzes com una mula. La baixesa d'expressions amb què molts avui s'expressen indica que encara no han donat un pas vers la consecució del tresor de la llengua catalana amb la qual hom pot manifestar bellament allò que sent, sense haver de recórrer a la grolleria o a la blasfèmia. Alguns, en lloc d'enraonar, no fan més que escopinar.

Pere Campàs Bonay

HOMES I INSTITUCIONS

Prestigiós mundialment en

llengües semítiques

Ha mort el

pare Alejandro

Díaz Macho

El pare Alejandro Díaz Macho, M.S.C.

El propassat dia 6 d'octubre va morir a Barcelona el pare Díaz Macho que havia nascut a Villafria (Palència) l'any 1916. Va pertànyer a la Congregació de Missioners del Sagrat Cor i fou ordenat sacerdot el juny del 1939.

El seu primer destí fou al col·legi de Sant Miquel de Barcelona, regentat per la seva Congregació. A l'any 1943 comença la seva ascendent carrera de savi i investigador.

Famosíssim en filologia semítica

El pare Alejandro ha estat professor numerari de la Universitat de Barcelona en la càtedra de llengua i literatura hebrees. Va pertànyer al Consell Superior d'Investigacions Científiques.

Tota la seva vida la dedicà a la investigació, amb innombrables títols, entre els quals destaquem: Doctor Honoris Causa en Teologia per la Universitat d'Estrasburg; Director de l'Escola d'Estudis Àrabs, Hebraics i Arameus del Consell d'Investigacions Científiques; assessor de la revista "Vetus Testamentum" de Leiden; membre del Comitè de la Bíblia Políglota Matritense, en la qual fou cap de la secció aramea; cap de secció a les universitats de Barcelona i Madrid, en el Departament d'hebreu i arameu; cap de la Secció de Filologia semítica de la Universitat Complutense; director de l'Enciclopèdia de la Bíblia" (6 volums) en col·laboració amb dos-cents investigadors de tot el món i director de "La Bíblia" (Ed. Còdex), en 7 volums.

Són més de dos-cents els articles de caràcter científic publicats en diverses revistes nacionals i estrangeres. Considerat com a autèntic Rabí (mestre) pels jueus, col·laborà, en hebreu en diverses publicacions editades a Jerusalem.

Conferenciant internacional

El pare Díaz Macho participà

com a conseller episcopal en la primera etapa del Concili Vaticà II.

La seva fama d'investigador va fer que fos cridat en moltes ocasions a donar conferències a diversos congressos científics de categoria internacional: Estrasburg, Oxford, Chicago, Nova York, Jerusalem, Edimburg, etc. També dictà conferències a Argentina, Xile i Perú. A Espanya són incalculables les conferències que donà de la seva especialitat. Ultimament, era membre del Comitè Internacional d'Estudis Masorètics i del Comitè Promotor de l'Associació Internacional d'Estudis Targúmics.

Estudis propis d'investigació

Entre els seus múltiples lli-

bres, cal destacar la publicació del "Targum Neofiti", en cinc volums, que recull els manuscrits descoberts per ell a la Biblioteca Vaticana i que són un comentari arameu a l'Antic Testament. Després, els "Manuscrits hebrees i arameus de la Bíblia", dels quals dirigí la primera versió al castellà. Finalment, els "Apòcrifs" de l'Antic Testament, obra en tres volums, encara en curs de publicació.

Reposi en pau el pare Alejandro

El pare Alejandro, encara que no ocupà dins de la seva Congregació el càrrec de superior a causa dels seus estudis, sempre participà en diferents capítols provincials, com a expert conseller.

Reposi en pau el pare Díaz Macho i, que el Senyor li doni el premi merescut en els seus treballs i a la seva vida de testimoni religiós.

Diccionari Regina

d'ús del català

Alfons Tarrida i Muntaner. Emili Pascual i Ferrando

— Un diccionari molt pràctic, que vol superar les limitacions dels vocabularis de barbarismes que són llistes de paraules.

— És alhora un vocabulari d'incorreccions, un diccionari català-castellà/castellà-català, un diccionari de sinònims.

— Molta informació sobre els mots: definicions, règim gramatical, sinònims, abundants exemples, normes d'ús, relacions de significatius, etc.

— Una completa llista de gentilicis amb el nom de molts llocs dels Països Catalans i dels Estats i Nacions de tot el món.

— Un completíssim vocabulari català-castellà de vegetals i d'animals.

Cartoné. 12x17 cms. 608 pàgines.

PVP 1.200 ptes.

DE VENDA A LLIBRERIES

Editorial Regina - Mallorca, 87-89 - Barcelona/29.

LA BÍBLIA A L'ABAST

Convocats per Déu

(1Te 1:1-5b)

L'Església, obra de Déu

L'Ekklesia — l'Església — és l'assemblea dels reunits per elecció. El nucli d'aquesta definició és l'amor fet dinamisme, força que cohesionava. El resultat és la comunió. No la suma de persones més o menys iguals, més o menys identificades, ni tan sols dotades d'una voluntat comuna de trobar-se juntes. És Déu qui porta la iniciativa. Ell és el qui crida, perquè és també ell el qui abans ha elegit els cridats. L'amor de Déu, doncs, ens ha cridat i ens reuneix en l'assemblea de l'Església. Així d'entrada cal reconèixer que en el misteri de l'Església de Jesucrist hi ha una línia de relació que ve de dalt — la iniciativa total és de Déu — i puja de baix — ens hem deixat aplegar —. És la crida i la resposta. Comunió amb Déu i amb Jesucrist per una banda i amb l'aplec per l'altra. Pau i els seus companys ho recorden a la comunitat de Tessalònica, reunida per Déu Pare i per

Jesucrist, el Senyor (v. 1). I ho confirmen amb el testimoni de la història més recent: **sabem de cert que ell us ha elegit, perquè quan us anunciàvem l'Evangelí, no predicàvem només de paraula, sinó amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant, i amb molta convicció** (vv.4-5b). És una de les veritats que hauríem de tenir més clares tant en la teoria — en el coneixement doctrinal — com en la pràctica — la vida eclesial de cada dia —: L'Església és essencialment l'obra de l'Esperit de Déu. Si visquéssim aquesta veritat, també nosaltres tindríem el capteniment de Pau: **Sempre donem gràcies a Déu per tots vosaltres i us recordem en les nostres pregàries** (v. 2b). I trobaríem en les nostres celebracions eucarístiques el nervi i el dinamisme de comunió eclesial que els escolta.

Dimensió horitzontal de la comunió

Així com el misteri de l'Església és travessat per una línia vertical, també ho és per una altra d'horitzontal. No sols és comunió amb Déu i amb Jesucrist, ho és també amb els germans convocats i elegits.

És el dinamisme comunal de les virtuts teològals. La fe, l'esperança i la caritat, tenen a Déu per objecte certament. Però tenen els germans per objectiu. És per la fe — que no és únicament un assentiment intel·lectual, sinó una plena actitud vital — que contemplem el món, les persones i els signes dels temps des de la perspectiva de Déu. Per això la fe té una perspectiva comunitària i un dinamisme missioner. La fe — do de Déu — viscuda amb profunditat i amb honradesa, fa Església. Emergeix de la comunitat i ens hi incorpora, renovant-nos i renovant-la. Fa comunió. **No deixem mai de recordar davant Déu, Pare nostre, com la vostra fe treballa per propagar-se** (v. 3a). Una fe així ens porta al nervi més íntim de l'amor. Que no és pur sentimentalisme ni té res a veure amb el romanticisme. L'amor de Déu que crea, fa els homes. L'amor dels germans que fa la comunió. **La vostra caritat no es cansa de fer el bé** (v. 3b). I és l'amor viscut verticalment i horitzontalment el que dóna pas i manté l'esperança — la il·lusió de caminar cap al futur de la plena salvació de Déu —. **I la vostra esperança en Jesucrist, el nostre Senyor, aguanta les adversitats** (v. 3c). És l'espera activa, esforçada, heroica més d'un cop,

que aguanta i lluita perquè es realitzi, no el que nosaltres creiem que ha de ser, sinó perquè es realitzi el pla de Déu en el respecte de la llibertat de les persones que, elegides per ell, són cridades a la comunió de l'Església.

Per una pastoral engrescadora

Som grisos, ai las! Les nostres comunitats ofereixen moltes vegades una imatge d'església avorrida, rutinària, amb la cara d'impotència i de decepció que fa a l'andana el qui anava a agafar el tren i se li ha escapat. Com volem convèncer ningú a entrar-hi? O a mantenir-s'hi? Rellegim aquest text de sant Pau. Penetrem-hi fins al moll de l'os que l'anima. Fem reviuire la fe autèntica. La que movia l'Apòstol. I lliurem-nos amb entusiasme a una pastoral realista i engrescadora. L'única capa de fer "Ekklesia". Perquè és l'única inspirada per l'amor de l'Esperit. Actiu, renovador, vital, dinàmicament imaginatiu.

Josep M. Aragonès

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots."

Antonino Zichichi

"L'evolucionisme, avui"

Aquesta setmana fem una interrupció en els articles de la sèrie que anem publicant sobre l'estructura i origen de l'univers, per donar-vos la notícia, també des d'aquesta secció de "Cultura científica", de l'aparició del llibre "L'evolucionisme, avui", recull dels 40 articles publicats aquí mateix sobre el tema de l'evolució dels éssers vius. El podeu trobar, doncs, a la llibreria "Claret", a la Balmalesiana... o a qualsevol altra que vulgueu.

En compondre el llibre no ens hem limitat simplement a transcriure els articles com aparegueren a C.C. No és que hàgim volgut traïr el que molts lectors ens havien demanat de

publicar-ne simplement la col·lecció, desfigurant-los massa, però si que hem procurat retocar tot allò que hem vist que convenia, per completar més algun tema o posar-lo al dia. A més, hi hem afegit una cinquantena d'il·lustracions, un índex d'autors i una bibliografia que creiem que pot ser útil. El pròleg ens l'ha escrit molt gustosament Mn. Josep Mª Via Taltavull, professor també de la Facultat de Teologia de Barcelona, cap de Departament de la secció de Filosofia. És aquest pròleg, doncs, el que substituirà el nostre article setmanal.

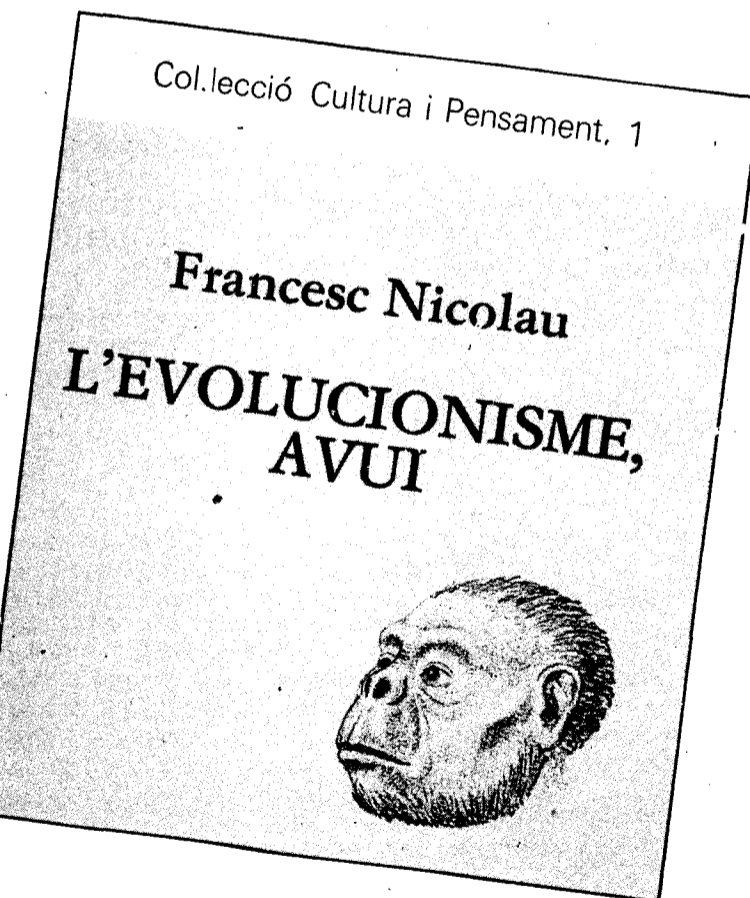
Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Teologia de Barcelona

Pròleg

No cal pas explicar gaire el contingut d'aquest llibre. Francesc Nicolau té la rara virtut d'ésser al mateix temps clar, amè i rigorós en uns temes en què, la majoria de vegades, fins i tot els millors especialistes no assoleixen el mínim desitjable de matisos quan se'ls demana d'ésser breus. Amb un estil planer, com qui ens narra una gran aventura, fa que, entre anècdota i anècdota, ressaltin les qüestions significatives, les dificultats es manifestin i, sobretot, es mar-

quin ben nítides les troballes, tant les metodològiques com les de contingut. El llibre diu el que vol dir i ho diu amb claredat.

L'origen de la vida, l'evolució de les espècies i l'origen de l'home són certament tres grans interrogants distints, però rellegats per més d'un fil d'Ariadna. Quin és el que guia el treball de Francesc Nicolau? Sota l'honestat en el relat i l'objectivitat en el plantejament de les qüestions, s'hi

amaga una convicció que em sembla interessant de destacar ara i ací. Expressa tot un tarannà intel·lectual i, sobretot, posa damunt la taula — més enllà dels enfocaments i llenguatges personals — una qüestió mig oblidada aquests darrers anys. Per Nicolau s'equivoquen els teòlegs i pensadors creients que es desentenien d'allò que consideren qüestions merament científiques. A l'interior mateix de la ciència i, no cal dir que en el fenomen

social que ella vehiculà i sustentava, s'hi invisceren cosmovisions, opinions i també prejudicis que cal destriar d'allò que raonablement s'ha de considerar en veritat com a científic. I això, tant pel que fa referència als astres com a les partícules sub-atòmiques, als coacervats com a l'home. La temptació del petit cop del polze perquè els nombres quadrin no és pas més forta en el creient que en qui es titlla d'ateu, materialista o agnòs-

tic. Però això no és pas la cosa més important. Gabriel Marcel creia que el món no humà és finalment el domini dels problemes, de la ciència, i que només amb l'aparició de l'home es palesa l'àmbit de l'enigma o del misteri. Per Nicolau, que ací com en tants altres punts segueix la vessant tomista de la filosofia clàssica, el misteri i els problemes s'entortolligen i abracen tots els dominis de la realitat. És ben cert que amb l'Homo sapiens quelcom de qualitativament nou ha emergit en el món de l'evolució: la noosfera. Ella exigeix també el propi fonament real i objectiu de possibilitat, però no és menys cert que, ja en el si de la vida i fins i tot de la matèria, no tot és explicable totalment i sense "restes" per purs procediments mecànics, per l'atzar i la necessitat, ni tan sols per una mera teleonomia funcional. La ciència, quan és autèntica, és essencialment oberta i, per això, si ha purificat i purifica les creences, obliga també a polir les diverses formes d'increença. Més encara, en aquests tres problemes científicament cabdals per Nicolau, en l'actualitat, no solament la ciència autèntica no contradia la fe, sinó que el missatge religiós del creient — que és d'un altre ordre — respon assenyadament i en el seu propi ordre als interrogants radicals que la vida, l'esperit i la matèria plantejen a l'home i al científic. Molt més que els reduccionismes fiscalistes i biològics que, no pel fet d'estar de moda en certs ambients, deixen d'ésser menys ideològics.

Josep M. Via
Facultat de Teologia de Barcelona

Evocació de Ferran Ruiz Hebrard

(Vice-president de la
Federació de Joves Cristians)

L'home

Fa uns mesos finà Ferran Ruiz Hebrard, i poca cosa s'ha escrit sobre l'impacte benèfic que originà en el nostre país.

En proposar-me redactar uns paràgrafs de record envers la seva exuberant personalitat i alguns dels seus mèrits, vaig intentar documentar-me sobre les seves dades identificadores, recorrent a la Gran Enciclopèdia Catalana; tanmateix, em vaig sentir sorprès, i decebut, en no trobar-hi el seu nom. Llavors, segueixo ignorant l'any que va néixer —pero penso que era a primers de segle, el tres o el quatre, segurament—.

Professionalment era enginyer. Físicament era alt, robust, cepat, musculat, fort. Tenia aspecte d'esportista. Ja de sobte captaveu la seva sintonia, i la seva mirada sincera; i el seu aire obert i cordial, li donaven un atractiu que us hi sentieu tot d'un amic. Somreia sempre, i reia cada dos per tres. Amb un riure expansiu, contagiós. I, fins i tot enmig de les coses més serioses, hi feia broma; per això, amb la seva manera de fer, de dir i de mirar-vos, conqueria tot seguit la simpatia de la gent; és que la irradiava, la simpatia. A més, tenia molta gràcia, i feia acudits espontanis amb una tranquil·la facilitat.

Sentia un gran entusiasme per les coses que estimava, i s'hi llançava del tot, com el nedador que es tira a l'aigua.

L'orador

Una altra característica seva era la facilitat oratòria, que per dir les coses amb encert, contundència i gràcia, tenia sempre una gran acceptació i feia molt efecte damunt de tothom. I com era ardit, viu, decidit i àgil de múscles i pensament —i, a voltes, agosarat—, no tenia ni així de tímida, i tot li sortia bé. Si alguna vegada, en un discurs, l'interrompien, feia una broma escaient, i continuava tranquil·lament, com si res no hagués passat; i a la gent li agradava aquesta sang freda gràciosa per eixir-se riant de les trabanquetes, fent-se encara més seva la gent que l'escoltava. I és que duia a la mateixa naturalesa l'estímul que l'abribava. Per això no veia mai obstacles —i el cas és que els saltava i els superava—.

I, què és el que deia en els seus discursos i parlaments? Doncs, senzillament, deia que la Federació era l'acció providencial per integrar el jovent del nostre país, orientat en conviccions cristianes i catalanes, i servint-se precisament

dels ideals d'aquesta edat, i de les seves necessitats culturals, artístiques, esportives, etc., i el seu afany d'aplegament.

La Federació de Joves Cristians de Catalunya

Per dir-ho amb paraules coherents i entenedores, em serviré de les paraules plenes d'exactitud que l'actual Rector de la nostra Universitat, Antoni Badia i Margarit, escrivia en un article publicat a "Serra d'Or", l'any 1972, on evocava aquell moviment extraordinari que sorgí a casa nostra, i es desenvolupà amb una gran vitalitat i dinamisme, recordant que "la Federació de Joves Cristians fou una obra apostòlica d'eficàcia remarcable, que en sis anys escassos d'actuació anà augmentant sense parar el nombre dels seus membres, els quals el 1936 s'acostaven als vint mil. No fou una empresa descarnada, sinó totalment arrelada al país, per al qual, des de qualsevol punt de vista, constituïa una esperança en un temps de realitzacions col·lectives transcendents". (1)

Aquest era, doncs, el camp d'acció de RUIZ HEBRARD (a part, naturalment, de la seva activitat professional d'enginyer). I és el camp que li donà una popularitat generalitzada arreu del Principat, compartida pel doctor Albert Bonet, per Fèlix Millet i per Pere Tarrés. Quin esclat de dirigents! Amb gent així, no és estrany l'acceptació que assolí la F.J.C.

El propagandista

En la revista "Radar" corresponent al febrer 1894, hi ha una nota necrològica dedicada a recordar Ferran RUIZ HEBRARD, on s'evoca "la imatge d'aquell home jove, alt i ferm, simpàtic i optimista. La seva oratòria despertava entusiastes ovacions de l'auditori, format principalment per joves i gent de poble que omplia a vessar locals d'espectacles o esplanades davant les ermites i els santuaris on se celebraven els grans aplecs de la Federació. Era l'orador de paraula vibrant i cordial capaç de commoure els cors i d'arrossegar la joventut al seguici dels nobles ideals de Déu i la pàtria. Arreu de Catalunya s'havia fet seu un públic jove que el reconeixia com a capdavanter".

Recordo encara la vivacitat de la seva gesticulació afirmativa i estimulante, i l'emoció de la seva veu, plena, ressonant, sincera, convincent. I a la meua memòria hi refaig la seva figura extraordinària, incomparable, descomunal, atleta de la fe cristiana, i defensor dels valors humans i dels eternals.

L'apòstol

Aquest home, que en aquells

temps d'abans de la nostra guerra era encara ben jove, no era tan sols un propagador d'ideals presidits pel cristianisme, ans era ell mateix un exemple en tots els caires i tombants de la seva vida. Aprofitant l'avinentsa d'estar entre amics o coneguts, sabia fer esment de temes que duguessin els presents envers la fe, l'esperança i la caritat, i sempre amb l'alegria i la simpatia, que li sorgien espontàniament. I en aquells anys, en que la fòbia anticlerical es manifestava a cada quatre passes, no reculava mai en fer patents les seves creences i les seves conviccions. Recordo d'una vegada que, estant de viatge, anàrem amb un parell d'amics més a dinar al restaurant de l'estació. Abans de menjar s'aixecà i ens invità a tots en la benedicció de la taula. Tothom mirava, alguns amb sornegueria, d'altres amb admiració, i fins amb simpatia. I en la seva conducta es mostrava d'acord amb les idees i els ideals que preconitzava.

Una anècdota

Jo l'evoco amb l'estimació que ells s'havia guanyat amb escriure, demostrant sempre fidelitat, sacrifici —però un sacrifici alegrement assumit—, activitat i amistat. I el recordo en una anècdota final.

Ell, a la Federació, hi era vice-president segon del Consell Federal, i cap de propaganda. Com a tal formà part activa de l'Escola de Propagandistes, a la qual vaig assistir, amb una certa irregularitat per dificultats en les compatibilitats horàries.

Després del curset, a la primavera de l'any 1936, es procurà que els que hi havien pres part, contribuïssin activament en els actes públics de la F.J.C. A mi em feren anar a un aplec que hi havia, em sembla, a les Fonts de Terrassa. Ens trobarem, al Secretariat, amb en RUIZ HEBRARD i no recordo qui més. Érem tres. Sortírem, en el cotxe d'un amic, i pel camí, jo ho veia molt negre. Tenia por que se'm tallés el fil de la memòria, i em quedés palplantat damunt l'estrada. I, atemorit, li vaig dir a en RUIZ HEBRARD que potser valdria més que jo no digués res. Però en Ferran, com feia sempre, rigué i m'assossegà. Em digué que no es podia tornar enrera, car els cartells duien ja impresos els nostres noms. I jo crec que em suggerí, dient-me: "—No et preocupis. A l'acte d'avui, tots són dels nostres, o simpatitzants. Tothom està de ferós de sentir-nos, i d'aplaudir-nos. Si no recordessis el què has preparat, no callis, ni t'atabalis. Fés un elogi de la Federació, evoca la Mare de Déu de Montserrat, gossa alguna cita del doctor BONET, intercala alguna estrofa del nostre himne, o d'alguna poesia de VERDAGUER, i acaba amb una apologia de la joventut, del Cristianisme i de Catalunya; i tot sortirà rodó".

El fet és que vaig recobrar la serenitat. Jo vaig ser, el primer a

la devoció pública i oberta, a tot el nostre país).

En fi, els que fórem amics seus ens sentim satisfets en evocar el seu record, perquè aquestes persones, i d'altres menys aparents, siguin estimats en el que valgueren, que fou molt.

Didac Parellada

Crec que la figura extraordinària de Ferran RUIZ HEBRARD mereix ésser coneguda i reivindicada —com les del doctor Albert BONET i de Fèlix MILLET. (Gràcies a Déu, la de Pere TARRÉS està assolint el més important guardó: el de

(1) Si algú vol entendre millor el que fou la F.J.C., pot llegir el llibre, ple d'interès, "La Federació de Joves Cristians de Catalunya. Contribució a la seva Història" (Ed. Nova Terra, 1972).

Dos benedictins que

viuen el seu

cristianisme a Colòmbia

Els pares Ferrer i Tordera són dos monjos catalans que resideixen a Colòmbia, concretament al Monestir Benedictí d'Usme. Fa unes setmanes, el nostre col·laborador Joan Viñas els va fer una visita i els dos monjos li digueren que gairebé tota la informació que tenen de Catalunya els arriba a través del nostre setmanari.

El pare Tordera és especialista en mosaics i actualment està enllestint el Pantocràter que presidirà l'àbsis de la Catedral de Pereira, seu del bisbe Darío Castrillón, secretari general del CELAM. En la foto, el podem veure amb aquest projecte.

Hem mantingut un col·loqui ampli i clarificador amb un grup de joves de la parròquia de Santa Maria d'Olesa de Montserrat que han viscut, recentment, una experiència en un campament d'estiu a Alemanya tot convivint amb joves de la seva edat de la parròquia de Sant Miquel de Weingarten.

Assisteixen al col·loqui Jordi García, Montserrat Vicente, Mercè Cascante, Gemma Silvestre, Montserrat Segura, Carme Sánchez, Montserrat Riera, Margarita Bernet, Ernest García, Jordi López, Montserrat Nomen i Xavier Ayora.

Comencem per fer memòria: D'on va sorgir la idea de fer un campament internacional?

—A primers d'any —diu la Margarida—, a través de la Regidoria de Joventut de la nostra vila d'Olesa, vila que està agermanada amb la de Weingarten-Baden, se'ns va fer arribar la invitació de la Federació de Joves Catòlics de Sant Miquel de Weingarten.

Parlem de com es va preparar aquest campament?

—Doncs sí, la qüestió en teoria no era difícil. Els alemanys ens van oferir, junt amb la invitació, una proposta de treball que tenia com a lema: "CONSTRUÏM PONTS", ponts de coneixement, d'amistat, compartint una mateixa fe. Aquest va ser des de bon començament l'objectiu del campament. El lema era senzill i atreient. I una vegada formalitzada la invitació, en una trobada per setmana Santa a Olesa, entre alguns dels seus monitors, amb el seu cap, en Bruno Grünwedel i nosaltres, vam començar a posar fil a l'agulla.

Recordem, doncs, allò que vam començar a preparar.

—Pren la paraula en Jordi G-D.—

—Vam procurar escollir activitats que ajudessin a la comunicació i en la col·laboració, com: la cançó, el teatre, la dansa, el joc, quelcom de cuina. Vam preparar una cartera d'activitats repartides en grups, amb els seus corresponents coordinadors, per poder-les intercalar dins del programa i objectiu del campament. L'Ernest va escriure i compondre una cançó pel campament, que des de bon començament ens va agradar molt.

També cal dir —afegeix la Mª José— que les activitats volien reflectir una mica la nostra terra, i que van participar en la seva preparació, no solament els companys que es van inscriure al campament, sinó molts més que van treballar-hi amb

La fe ha estat un vertader lligam.

Els protagonistes ens en parlen

Joves catalans i alemanys han conviscut en un campament internacional

il·lusió, ja que ens ho vam prendre com una cosa de tots els grups de joves de la parròquia.

Dins d'aquestes activitats —diu la Gemma— vam preparar un programa per a una diada de "festa major" com pot fer-se en la majoria dels nostres pobles. Des d'una cercavila amb gegants i màscares (que nosaltres mateixos vam confeccionar) el pregó de la festa, sardanes, danses, jocs, menjar típic nostre, fins a teatre a la nit (es va representar amb música i música una petita obra inspirada en la Història de la Salvació).

Tota aquesta feina la

vam preparar junt amb les activitats i compromisos que teníem dins del curs. No sé encara com vam poder fer tantes coses... La qüestió és que les vam fer.

És de suposar que per aquest campament va rebre ajut econòmic. Qui recorda bé d'on van venir les ajudes?

—Respon —la Margarida— Per descomptat que hem rebut ajut econòmic, però al mateix temps també ens hem ajudat. Hem rebut ajut de la Direcció General de Joventut de la Generalitat, del nostre Ajuntament, de la nostra Parròquia, així com també dels amics ale-

manys que van compartir una part de la seva subvenció amb nosaltres. I nosaltres ens vam ajudar amb una rifa que malgrat haver-n'hi tantes pel final de curs, no ens va anar malament. La gent ha estat bona, comprensiva; ens va donar una bona empenta acceptant i comprant els bitllets.

Bé, passem a la valoració de la participació en el campament. Qui trenca el foc?

—El trenca la Montse N.— Parlant de la convivència, va haver-hi dos nivells. Un nivell amb les famílies de la parròquia de Sant Mi-

quel de Weingarten, i l'altre en el campament, propiament dit, a Kirchähr. Amb les famílies, amb les quals vam estar-hi repartits els tres primers dies i els cinc últims, després de finalitzar el campament, ens hi vam sentir com a casa nostra, vertaderament acollits amb senzillesa, delicadesa i afecte. Malgrat el canvi d'horaris i el gust diferent en els menjars, crec que tots restarem contents i agraïts per aquell testimoni que no va necessitar traducció.

I quina importància creieu que ha tingut la fe en aquesta convivència?

—Jo crec —diu l'Ernest— que ha estat un vertader pont que ens ha unit en totes les activitats, en tota la convivència. Trobar-te amb altre gent, amb altres joves que miren vers un mateix horitzó, amb dubtes i encerts semblants, que intenten cercar el Crist..., tot això, trobar-ho en una altra terra i amb una llengua diferent, ha estat molt important. Es viu un sentit d'Església, de germanor..., no sé exactament com explicar-ho. Crec que l'experiència ha estat molt vàlida.

De tot això, quins projectes creieu que podem tirar endavant, en el futur?

—Respon la Margarida: en la reunió final de tots els monitors, tant alemanys com nosaltres, es va arribar a la conclusió que el campament ha assentat una bona base de coneixement per les dues parts, per continuar nous contactes i començar a programar un nou campament a dos anys vista a Polònia, ja que per ara sembla que en aquell país és més fàcil entrar-hi que sortir-ne. Esperem que alguns dels que hem participat en aquest campament, junt amb altres de nos, puguem anar a Polònia l'estiu del 86.

Aleshores, el lema "Construïm Ponts", ponts de coneixement i amistat compartint una mateixa fe, creieu que s'han realitzat?

—Creiem que sí —la veu és unànime— que s'han construït ponts de coneixement i amistat i que la fe ha estat el vertader lligam. Hi ha hagut moltes coses bones que en el seu moment i en el seu lloc hauran de donar els seus fruits; així ho esperem.

Bé amics, que el Crist sigui més i més entre nosaltres el pont d'unió, d'amistat i de fe. Gràcies una vegada més a les institucions i persones que han col·laborat a fer possibles aquests ponts d'obrir camins d'amistat i de fe entre els joves, perquè això pugui arribar a altres joves. Gràcies amics de Weingarten per la vostra germanor, que puguem trobar-nos l'estiu del 86 a Polònia.

Xavier Ayora, pvre.

La valdesia, un moviment bíblic i evangelitzador

La lectura de la sagrada Escripura no era excepcional en l'Església medieval, però el poble ras no tenia contacte amb els llibres bíblics si no era a través de la predicació. No entrava en els esquemes de llavors que els laics poguessin llegir-los i comentar-los en llur parla comuna. Les primeres versions en romanç de la Bíblia eixiren el segle XII, les quals foren produïdes i divulgades per catòlics fervorosos que després serien bandejats de l'Església oficial. Son coneguts com els "pobres de Lió" (= "pobres en l'esperit") o "valdesos". S'escamparen per la Provença, el Llenguadoc, la Lorena a Catalunya i Aragó, ben aviat.

Històricament tenen llurs precedents en l'escola d'espiritualitat fundada a Roma per Arnaldo da Brescia (+1155) que més tard es fusionà amb els deixebles de Pere Valdés (+1217) a la Lombardia, vers l'any 2000. Avui aquests cristians són nombrosos i influents a Itàlia i a l'Argentina.

Una versió bíblica popular

Pere Valdés era un negociant ric de la ciutat de Lió. Demanà a dos clergues que li traduïssin algunes parts de la Bíblia: Esteve D'Anse, que treballà com a traductor partint d'un text llenguadocià de la Vulgata, i Bernat Ydros, que escriví al seu dictat. Enllestit el Nou Testament, hi afeïgiren fragments sel·leccionats del Vell, junt amb la traducció d'alguns escrits de sant Jeroni, sant Agustí i sant Gregori el Gran, els quals agruparen per temes en un llibre que designaren **Sentències**.

Les despeses de les traduccions i de les còpies que se'n feren foren compensades amb la donació d'un forn, el qual passats uns anys, D'Anse legà al capítol de la seu de Sant Esteve, esmentant-lo com "el forn que havia estat propietat de Valdés".

És molt versemblant que les traduccions bíblico-patristiques patrocinades per Valdés foren en provençal, dita també **llengua romana o romànica i gäl. lica**. Era la llengua literària parlada per la gran majoria de la gent que vivia a Lió, la Vall del Roine, més enllà dels Alps i entesa a Catalunya, en particular per les persones cultes i els negociants. Fins i tot, la nostra literatura provençal·leja en els seus començaments.

Se'ns conserven alguns manuscrits de tot el Nou Testament i fragments del Vell, en provençal i en la llengua de les Valls valdeses, els quals palesen llur difusió popular. Són còpies que van des del segle XIII fins el XVI, i representen diverses recensions i adaptacions lingüístiques degudes als canvis sempre continuats de totes les llengües i a les peculiaritats de les parles locals. Si més no, tenen grans afinitats.

Alguns còdexs inclouen materials extra bíblics molt diver-

Marxants valdesos oferint "la perla de molt preu". (Estampa del segle XIX).

sos, com la **carta de sant Pauls de Laodicea**, observacions, dades o el **Ritual dels càtars**, que permeten d'esbrinar la procedència, l'evolució de la llengua i la història particular de cada llibret.

Quasi tots els llibres són de mida reduïda, copiats en lletra molt llegívola, sense cap mena de luxe, pensats per a una lectura sovintejada, i eren divulgats a bastament d'acord amb l'objectiu bàsic de l'apostolat valdés.

Bíblia, evangelització i pietat populars

Valdés començà una vida de predicador ambulat i captaire, el 1173. Quatre anys després havia aplegat al seu voltant alguns amics que, com ell, havien fet vot de pobresa. Pensaven que la Bíblia no era pas un patrimoni exclusiu del clergat sinó que tothom havia de llegir-la en la seva llengua comuna i sobretot, viure la Paraula. D'acord amb aquest ideari, els "pobres de Lió", l'estudiaren assídua-

ment, l'aplicaren i anaven pels pobles predicant.

Fent de venedors itinerants anaven d'un poble a un altre. Tan aviat arribaven a una vila o ciutat, cridaven la curiositat de la gent oferint-los llurs articles. A poc a poc, l'oferiment es decantava vers una "perla de molt preu", deixant entendre que tothom podia adquirir-la. Aviat el marxant els parlava de la salvació que Déu realitzà en el Crist: Ell és la "perla fina" (Mt.13:45). Aquesta estratègia era una cobertura que els permetia de fer una tasca evangelitzadora i divulgació de la Bíblia, i passar desapercibuts en els temps de persecució.

Tots els llocs eren bons per comentar l'Escriptura en comú: la cuina on la família es reunia en acabar la tasca del jorn, la vorera del riu quan les dones feien la bugada, la botiga de l'artesà mentre el mestre d'ofici ensinistrava els aprenentets i dirigia la feina... Els homes i les mestresses de casa, els joves i els vells tots, treballaven durant el dia però al capvespre aprenien i ensenyaven.

Oposició i bandejament

Aviat toparen amb l'aferrissada oposició de l'arquebisbe Guichard de Lió, que de cap manera no els permetia desenvolupar cap de les seves activitats. El conflicte esdevingué inevitable. Els valdesos carregats de bona fe es presentaren al papa Alexandre III durant les primeres sessions del III Concili de Laterà (1179). Foren rebuts pel Sant Pare, i li sotmeteren els seus llibres. Després de fer una solemne professió de fe catòlica, és retiraren del concili, reconciliats amb l'Església però amb la reiterada prohibició de no predicar sense ésser ordenats. Tanmateix, els treballs de donar la Bíblia en la llengua comuna al poble no entusiasmà els pares conciliaris, i la negativa pontifícia fou ben colpidora per aquells cristians confiats en la rectitud de les seves intencions. Encara, apel·laren al papa Luci III però les prohibicions foren les mateixes. Finalment, el concili de Verona condemnà el testimoniatge dels valdesos, el 1184.

Però no en van fer cas i tiraren endavant. Innocent III s'adreçà a l'arquebisbe de Metz, el 12 de juliol de 1199 demanant-li informació sobre les traduccions valdeses i alhora assabentava el prelat que enviava clergues a Metz, per tal d'observar la situació de prop. Quan els eclesiàstics arribaren a la dita ciutat, recolliren bíblies i altres llibres valdesos i els cremaren públicament.

La influència de les prèdiques valdeses i també dels càtars era creixent i esverà la clerecia, tant que el concili de Tolosa (1229) determinà la repressió. Aquests dos grups encara que deien fer costat a les seves creences i pràctiques en la Bíblia, eren molt diferenciats teològicament, però havien format grups importants a Catalunya i Aragó. Com era d'esperar, les decisions de Tolosa de retruc tingueren efectes als reialmes de Jaume I, i el 1234 s'aplegà una assemblea d'eclesiàstics a Tarragona. El 7 de febrer, el rei decretà unes Constitucions privant de discutir amb els "heretges" i de tenir els llibres bíblics en romanç.

Influència de les Bíblies provençals

Les bíblies provençals han tingut una influència ben remarcable en les nostres versions medievals, com la **Bíblia rimada de Sevilla** o la **Bíblia de Montjuïc**, manada a traduir per Alfons II el Nadal de 1287, on es troben elements provençals. L'exemple més interessant d'aquesta influència és el següent: el 1881 hom retrobà a l'abadia de Tepl (Bohemia) un petit volum del Nou Testament en alemany, del segle XV. La traducció havia estat feta seguint un text provençal i no el llatí. Hom suposa que el traductor fou un dels valdesos provençals o lombards emigrats a Alemanya, on testimoniarren de llur fe. No és pas estrany que algun valdés coneixedor d'ambdues llengües volgués donar el Nou Testament al seu país d'adopció. Aquesta troballa palesa la relació entre l'Escriptura i l'espiritualitat valdesa, car ells desenvoluparen un moviment bíblic popular i evangelitzador a l'Edat Mitjana.

O tu lo nostre payre lo qual sies en li cel,

lo teo nom sia sanctifica.

Lo teo regne vegna.

La toa volunta enayma ilh es fayta al cel sia fayta en la terra.

Dona a nos enquoy lo nostre pan quotidian,

e perdona a nos li nostre debit

enayma nos perdonen a li nostre debitor.

E non nos menar en tentation, mas desliora nos de mal.

Amen.

El Pare nostre, versió provençal. Trinity College, Dublin (ms.A.4.13). Còdex del segle XVI.

Joan González i Pastor

COSTUMS I TRADICIONS

Sobre la fe del carboner

D'entre l'abundós cabal de l'oracioner popular, trobo molt boniques les invocacions pel moment d'obrir els ulls. "Beneït sia el nou dia i el bon Déu que ens l'envia"; "Beneït sigui el Sol, beneït sigui el dia; beneït el Senyor que me l'envia; beneït i lloat el Senyor que m'ha creat".

Amb aquestes dues mostres —una llarga i l'altra curta com una jaculatoria—, em penso que n'hi ha prou per donar peu a una contalla sobre un mariner que cada dia, en aixecar-se del llit, deia: "Maleïda sia la llum del dia i el Senyor que ens l'envia".

Oïda aquesta corrupció per un capellà, aquest va reptar-lo bo i aclarint que calia dir "beneïda".

Un dia, el sacerdot embarcà per dirigir-se a un altre indret i quan el vaixell ja havia llevat l'àncora veié arribar, corrent per damunt de les aigües, aquell home, el qual, a crits li demanava com era l'oració que li haia ensenyat car l'havia oblidada. Astarat davant el fet que el "pecador" sense adonar-se'n caminés sobre el mar, el capellà va respondre-li:

—Bon home, continueu com sempre perquè ja veig que esteu molt bé amb Déu.

Una història semblant la deixà escrita Ramon N. Comas: "Fa molts anys que, passant la visita un bisbe a un poblet de muntanya, no se sap ben bé a quina part del món s'esqueia, va saber que hi havia un carboner que en lloc de beneir Déu el maleïa, però exceptuat això era un sant home. Volgué conèixer-lo i, malgrat que havia de travessar

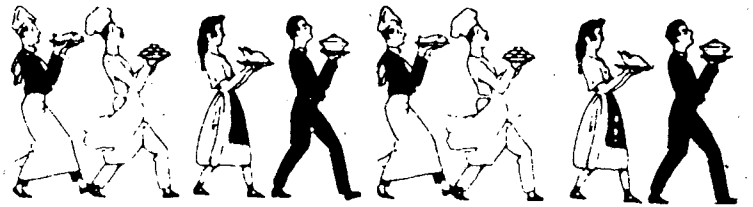
un riu en una barca per anar on treballava, decidí visitar-lo. En entrevistar-s'hi, tot seguit conegué el prelat que aquell carboner era home de grans virtuts i mèrits davant de Déu malgrat que digués sovint: —Maleït sia Déu i tots els que l'adoren. El bisbe, com havien fet ja moltes altres persones, mirà de convèncer-lo que no havia de dir maleït sinó beneït. Semblà haver-ho aconseguit, de manera que, fent-li repetir la paraula beneït, s'havia desvesat d'usar la de maleït.

"Confiant haver assolit d'aquell fidel cristià que sempre més empraria l'alabança que calia, s'embarcà per tornar a l'altra banda del riu, però en l'enteniment del carboner s'havia armat tal confusió, que no sabia treure en clar si havia de beneir o maleir, i amb aquest dubte arrencà a córrer sense aturar-se fins arribar a la barca que estava ja al mig del riu, i digué: —¡Senyor bisbe! Què he de dir, beneït o maleït? El bisbe li contestà: —Bon home, digueu les vostres oracions de la manera que millor us semblarà; jo dic les meves oracions més bé que vós, però per passar per damunt de l'aigua necessito la barca, i vós, no".

No sé si d'aquesta dienda en pot venir o no l'enaltiment de la "fe del carboner", però crec en la possibilitat que a Déu li plagui més la fe indocta d'alguns cristians, que no la il·lustrada d'altres. Estimar sense especulacions ni reserves, creure de tot cor encara que hom no sàpiga explicar-ho.

Esteve Busquets i Molas

CUINA

Perdius amb guindes

2 perdius	150 gr. de guindes
1 porció petita de formatge Camembert o 1 "petit suisse"	75 gr. mantega un vas conyac
1 ampolla crema de llet pa anglès per canapès	200 gr. foie gras 25 gr. mantega

Netegeu les aus amb molta cura, reserveu els interiors: fetge, cor, pedrer, picats molt fins, barrejats amb la porció de Camembert i 2 cullerades de foie gras, tireu la sal i el pebre. En aquest farciment afegiu 4 guindes, farciu les perdius.

Cosiu amb perlé l'obertura, adobeu-les per fora i poseu-les a la cassola, amb mantega fosa, deixeu que es dorin, vigilant que no es cremin, després tireu-li un bon raig de conyac i enceneu-lo perquè es flamegi, després afegiu una mica de brou, en total uns 250 c.c. perquè es vagi coent a poc a poc i tapades fins que estiguin toves, més o menys, una hora.

Prepareu els canapès una mica grandets, unteu-los amb mantega per una banda i poseu-los en una plata de servir, unteu sobre la mantega amb una mica de foie gras i sobre de cada canapè, mitja perdiu amb el farciment sobre el pa.

Tireu la crema de llet en la salsa, remenant molt fort per lligar-la, afegiu les guindes que ens queden i deixeu-les coure un moment, després molt calent tireu-lo sobre les perdius i serviu de seguida.

Maria Glòria Muntañola

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les parts del cos (18)

No tenir dos dits de front, assenyalar el gruix o l'amplada d'un través de dit, són maneres de dir ben populars i expressives. Com aquestes n'hi ha moltes més, com podreu comprovar.

A mi ningú no em pot assenyalar amb el dit perquè no sóc llarg de dits i si algú mou un dit per defensar-me jo donaria un dit de la mà per agrair-li-ho.

Si li fico els dits a la boca, em dirà que encara que li prenen la mercaderia dels dits va picar-se els dits en aquell negoci, i això que no es mamava el dit, ho tenia pel cap dels dits i semblava que aquella feina li anava com l'anell al dit.

Com que feia córrer els dits sovint li vaig haver de picar els dits, i li anava a omplir la cara de dits perquè és d'aquells que si li'n donen com el dit, se'n pren el braç; total, que li tinc el dit ficat a l'ull i, si vull, el puc tirar a terra amb un dit.

Aixecarem el dit per demanar que tornis a fer coques d'aquelles de llepar-se'n els dits, i no te'n veuràs als dits.

Quan ens asseiem, descansem tot el pes del cos en aquella part del cos que ja ha deixat de ser honestament l'esquena per prendre un altre nom un xic més vulgar: el cul. Fins les persones més refinades en el parlar, no refusen de fer servir aquest mot eminentment popular i no reculen, és a dir, no van cul enrera, davant d'expressions tan gràfiques com semblar el cul d'en Jaumet o no tenir cul per seure. Púdicament se'l sol anomenar el darrera, però en la llengua del poble hi entra abundantment en nombroses maneres de dir.

Quan queda poc vi, només n'hi ha un cul de got. D'un carrer sense sortida se'n diu un cul de sac, i si aneu a Londres, veureu com alguns carrers tenen a la plaça que n'anuncia el nom, la indicació entre parèntesis (cul-de-sac); ho han tret del català, o és coincidència? D'un perdulari dominat per la beguda en diem un cul de taverna, i potser anirà a parar a un cul de presó. D'un cosit mal fet, les dones en diuen un cul de gallina. Les mares amenacen les criatures rebeques dient: et tocaré el cul! D'un adulator indigne tothom en diu un llepaculs. Quan dos són inseparablement amics, la gent diu que són cul i camisa, o encara pitjor, cul i merda. Aquestes són les frases més corrents, i tots sabem que podríem caure molt més avall.

Perles ortogràfiques

En aquest temps de vacances he vist, a la porta d'un magatzem de papereria, el rètol: TANCAT PER LES TARDES. Els mots són catalans, però la manera de dir castellana. Ha de dir: TANCAT A LES TARDES.

Albert Pera

MÚSICA

II Trobada, de corals de cant gregorià

Després de l'èxit de la primera trobada a Arenys de Mar, ara fa un any, ha tingut lloc una segona sessió a Santes Creus. S'hi reuniren la Schola Cantorum de Terrassa, Els Amics del Cant Gregorià d'Arenys de Mar i Schola de Cant gregorià de Santes Creus. A més d'una part festiva i un dinar de germanor, les tres masses corals cantaren a la Missa, visitaren el monestir i a la tarda donaren un concert. A la primera part cadascuna de les corals actuà sola i en la segona part totes tres plegades.

Les tres corals decidiren d'aplegar-se anyalment com ho han fet per dues vegades.

CINE TELEVISIU

En ocasió del film "Threads"

He vist el film "THREADS" (TRAMA) que TV3 donava en connexió amb vuit països europeus, referent a una visió i interpretació sobre les conseqüències d'una hipotètica guerra nuclear a gran escala mundial.

Allò que cent anys enrera era només una possibilitat remota, avui és una terrible realitat, l'amenaça d'anihilació de la humanitat per la guerra absoluta, de tots contra tots, davant els arsenals que les grans potències allotgen per destruir-se mútuament i, amb elles, els altres països.

Hom se n'anà a dormir sota el pes de les imatges terrorífiques sobre la possibilitat d'aquest fet, ara i aquí, que l'endemà podríem no existir. I, quan ens hem despertat, adormits per aquella esgarripança letal, novament el matí era radiant amb el sol i xent a l'horitzó del mediterrani que il·luminava el nou dia de la Ciutat. La primera impressió de la possibilitat d'aquest "factum" davant la precarietat de la vida humana, no és altra que aquesta és pura gratuïtat i do. Si cada dia hem de donar gràcies a Déu pel do de la vida, després de veure'n la possible esgarripança realitat de la seva destrucció per la pròpia perversitat dels humans, no hi ha dubte, que, si vivim i som, és perquè Déu ho vol, enfront de la imbecilitat i follia a què arribem.

¿Irremeiable o esperança?

L'anihilació de la humanitat és el nostre horitzó. No és estrany que la filosofia de la postguerra mundial li sigui, fonamentalment, tràgica. Perquè, l'home, en el fons es debat entre el ser i el no-ser de la seva existència sobre el planeta. Vulguem o no, l'home ja no pot deixar de pensar en aquest no-res que marca l'actualitat de les nostres mentalitats.

Però, ¿aquesta anihilació és irremeiable? ¿És un "factum"? Certament, el que està en joc és l'existència de l'ésser humà mateix i, amb ell, la seva pròpia llibertat que el caracteritza i el compromet com a tal. El problema de la llibertat humana no és una qüestió secundària del seu propi ésser, quan l'home, precisament, pel mal ús de la llibertat és causa i efecte de la seva pròpia destrucció, d'allò que el fa present sobre el planeta. Al nostre entendre, el dilema no és una qüestió hamletiana, de ser o no-ser, sinó un problema de greu malaltia de la pròpia llibertat, perquè la responsabilitat de conservació de l'espècie humana, no passa per segrestar la llibertat de l'home per evitar el pitjor dels mals, sinó de guarir-la i fer-la madurar per tal que l'home esdevingui més home, on resulti que la facultat d'elecció sigui el bé que li és propi i no el mal.

Aquesta és la política ontològica radical que reclama la gent sensata dels responsables de la marxa del món.

El "factum" i el "fatum" de la que sembla la tràgica sort de la humanitat a què la sotmet la guerra total termo-nuclear, només pot ser substituït per l'esperança i en la recapacitació de l'home mateix. Déu hi fa el sord, perquè Déu no substituïx la llibertat humana en allò que afecta a la seva decisió, donat que l'ha capacitat de la raó i de lliure voluntat en allò més elemental. La cruïlla històrica la contemplo de creixement cap una més alta consciència humana, en la qual, com sempre, l'home hi endevinarà la pedagogia divina. Ha de descobrir que la veritable pau només és fruit d'un teixit de llibertat, de justícia, de veritat i d'amor. Però, només hi arribarem després de sofrir la tragèdia de la imminència d'una possible anihilació i de tastar amargament l'orgull de la pròpia contingència i la caducitat dels falsos ídols convertits en absoluts.

Davant la possibilitat del no-ser de l'existència humana sobre el planeta, Déu no hi és, perquè no és el seu voler. És la constatació d'allà on pot arribar l'home quan construeix sense Déu la societat. És allò de Jesús: "si no us convertiu, no us salvareu".

Leonci Petit

LA SARDANA I LA DANSA

CURSETS DE SARDANES.— Continuament monitors de les colles o entitats sardanistes exerceixen la seva lloable tasca d'ensenyament de la sardana, a infants o persones grans que volen integrar-se a la sardana, coneixent el gaudi interior de saber ballar-la. Anotem, avui, els següents cursets sardanistes:

Terrassa.— La Secció Sardanista de l'Agrupació Folklorica Amunt i Crits d'aquesta ciutat, realitza un curset per a joves més grans de 7 anys (nois i noies), amb l'oportunitat de poder-se integrar després a les plantilles de les colles. El curset es fa cada dissabte, de sis a set de la tarda, al seu local social, carrer Pantà, 57, "Societat Coral Els Amics", i s'ha iniciat el dia 22 de setembre.

Barcelona.— L'Associació del Parc de l'Escorxador, a través de la seva Secció Sardanista, realitza un curset cada divendres o dissabte, per a nens i nenes de 8 a 16 anys, i persones majors d'aquesta edat.

Les classes s'imparteixen de sis a vuit de la tarda pels primers, i de vuit a nou del vespre, pels grans, i es realitzen al carrer Enric Granados, 21; telèfon 323 31.26, on la Mercè facilitarà també informació, cada dia, de set a nou del vespre. La durada del curset serà del 28 de setembre al 22 de desembre.

COORDINADORA DEL BAIX LLOBREGAT.— Diferents entitats pertanyents a poblacions enclavades en la comarca del Baix Llobregat, estant gestionant la futura constitució d'una Coordinadora d'Entitats Sardanistes del Baix Llobregat, les principals funcions de la qual serien la consolidació i més eficiència de les ja existents, i la gestió de creació de noves agrupacions sardanistes allà on no n'hi existissin.

L'exemple d'associacions o agrupacions que encloguin diferents entitats unides per un o altre nexa —geogràfic, d'activitat, o altre qualsevol— és ja bastant estès al nostre país i els seus beneficis són innegables. Per això pot afir-

mar-se que una futura Coordinadora del Baix Llobregat, potenciaria enormement l'expansió sardanista a aquestes terres, i col·laboraria ensem a fomentar la integració per mitjà del cultiu de la dansa catalana. Els desitgem un èxit total en la seva comesa.

APLECS GIRONINS.— Precisament referint-nos al tema anterior podem anunciar que l'Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines (un magnífic testimoni de les afirmacions fetes abans), ja ha reprès les seves activitats de cara a la propera temporada del 85. La primera reunió la realitzà el dia 29 de setembre, a Girona, amb una àmplia temàtica que feia un breu resum de l'actual temporada —l'experiència— i enfocava obertament la realització del calendari d'aplects per l'any vinent, amb tot el plec de problemes i situacions que la seva realització comporta.

Josep Ventura

MUSICA

Retaula Artística de Terrassa 1984

CICLE DE TARDOR

Cicle de tardor a Terrassa

La dinàmica vida musical terrassenca ha engegat, dintre de la coordinació de les seves entitats filarmòniques, el Retaula Artístic, el cicle de tardor. Aquesta vegada ofereix interessants i variades actuacions que permeten de conèixer solistes i formacions estrangeres com l'Orquestra Simfònica de la Presidència de la República de Turquia, o el conjunt Simfoni dedicat a la música anglesa medieval. Pel que fa als artistes del país, esmentem la important presència de diferents corals: "Sant Jordi" que cantarà entre altres la Missa de Stravinsky, "Coral Sant Esteve" amb nades, i Coral Canigó de Vic; a més del Cor dels Amics de l'Òpera de Sabadell que cantaran corals d'òperes famoses italianes. L'Orquestra Ciutat de Barcelona intervindrà en el 75 aniversari de l'Escola Municipal de Música de Terrassa amb la col·laboració del pianista Antoni Besses. D'altra banda el pianista Miquel Farré donarà un recital Granados; i l'organista Josep-Maria Mas i Bonet un important concert que permetrà escoltar els més diversos estils i autors. Altres grups com Klavier Quartett, Grup Montmartre i la soprano Montserrat Alavedra completen l'interessant cicle de tardor.

Homenatge a Xesco Boix

Per iniciativa de diversos col·lectius de mestres, de l'Associació "Rosa Sensat", col·lectius d'artistes i animadors, el "Moviment Rialles de Catalunya", "La Tenda", "Enllaç"... es vol portar a terme un acte d'homenatge al popular cantant Xesco Boix mort aquest estiu. Hom compta amb el suport del Departament de Cultura i la Direcció General de Joventut de la Generalitat, així com també de l'Ajuntament de Barcelona, Arees de Joventut i Cultura.

L'acte d'homenatge és previst fer-lo a Barcelona a primers de desembre. Les adhesions a aquest acte poden fer-se arribar a:

(93) 237 07 01 Associació "Rosa Sensat" (Irene Balaguer)
(93) 201 30 22 Associació d'Espectacles Infantils (Mª Lluïsa)
(93) 302 36 13 "La Tenda" (Isabel)
(93) 784 97 33 "Moviment Rialles de Catalunya"
i a l'Apartat de Correus n° 9356 de Barcelona.
Ben aviat s'anunciarà la data i el lloc de l'acte.

Equip Dr. Viscarri
i Trullàs

Neuropsiquiatria. Psicologia.
Tratament malalties nervioses.
Quequesa. Problemes conjugals.

Alcoholisme.

Drogodependències.

Informació: Dilluns, dimecres,
divendres, de 5 a 2/4 de 8 tarda.
Telèfon: 247 50 97.

Residència Geriàtrica Ben Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ
SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Equador, 53, ent. 4^a.
Tels. 239 12 92 - 322 31 17.
Pref. Concerta entrevista

TEATRE RELIGIÓS

Primera

Jornada de

Pastorets de

Catalunya

Els dies 6 i 7 d'octubre tingué lloc a Vilafranca del Penedès un encontre en el Teatre Municipal "Cal Bolet" dels diferents grups que representen "Pastorets" arreu del Principat de Catalunya.

Com a resultat de la trobada s'ha creat un Secretariat de Pastorets arreu de Catalunya "SPAC" sota la iniciativa del grup de teatre vilafranquí de la "Societat la Principal" i que du per nom Bola 69.

Els Pastorets i les Passions formen part del ric patrimoni cultural religiós català que en cap moment no decau, ans al contrari augmenta i es perfecciona. Aquesta coordinació i posada en contacte dels grups que representen "Pastorets" serà sens dubte fructífera.

AVIS IMPORTANT

Noteu si us plau els nostres números de telèfon:

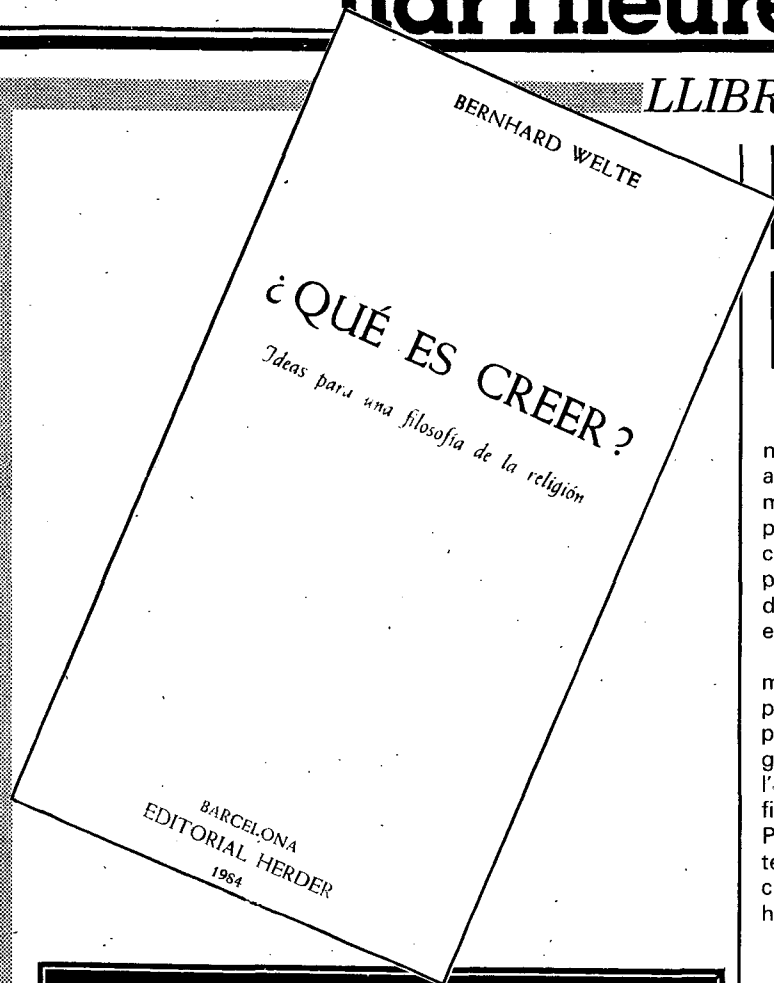
215 27 39

215 27 84

215 28 05

Els altres números han estat suprimits.

LLIBRES

La fe (1)

Aquest llibre té com a tema central la fe. El seu autor, el conegut filòsof de la religió Bernhard Welte, fa seves i intenta respondre a preguntes que importunen a molts contemporanis: ¿Què significa creure i en què es diferencia del saber o del conèixer? ¿Quin sentit té la fe en un món secularitzat? ¿És possible creure en Déu i en Jesús?

Partint de l'anàlisi d'experiències bàsiques, tant de forma personal com interpersonal, l'autor arriba a la conclusió veritablement suggestiva: la fe personal —és a dir, el creure— és una dimensió humana necessària, fins al punt que només ella possibilita i dona accés a

una existència humana en sentit radical. Aquesta fonamentació de la fe pot fer front a qualsevol enfocament crític i el creient li permet reconciliar en si mateix la fe i la ciència sense falses concessions a una altra. B. Welte perllonga en aquesta obra les reflexions exposades en la seva "Filosofía de la religión" (Herder, Barcelona 1982). No tenim cap dubte que els lectors interessats en la problemàtica de la fe trobaran en aquestes obres orientació segura i al dia.

(1) "¿Qué es creer? Ideas para una filosofía de la religión" Bernhard Welte. Editorial Herder Barcelona 1984.

Una impressionant versió de

l'evangeli de sant Lluç

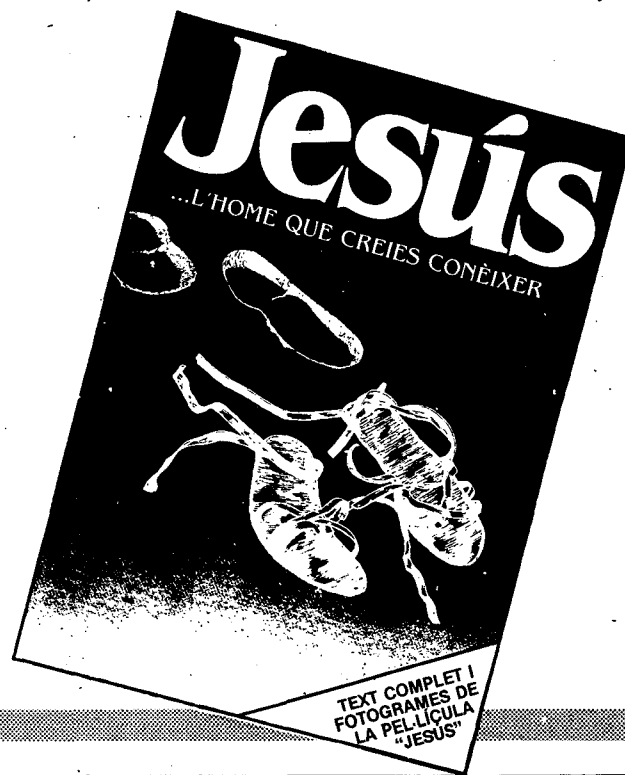
Els divulgadors de la fe prenen consciència que cal anar amb moderns mitjans de comunicació si es vol arribar a les persones d'avui. Els invents contemporanis poden servir per mal i també per bé; tot depen de la finalitat que hom els doni.

És per això que és especialment interessant la idea de portar l'evangeli al cine. Això potser pot semblar una idea ja gastada. La vida de Jesús ja l'hem vista millor o pitjor en films, als cines o a la televisió. Però el que no havien vist és el text literal evangèlic com a guió cinematogràfic i que és el que ha fet John Heyman amb el text

de sant Lluç. Properament arribarà aquesta pel·lícula a casa nostra traduïda al català, però aquesta versió no vindrà d'una versió anglesa, sinó traduïda dels textos originals per eminents biblistes i en una col·laboració ecumènica que prestigia la literatura catalana.

El text i unes excel·lents fotografies del film són el fruit d'aquesta edició en llenguatge modern i d'agradable lectura, que faran les delícies dels lectors bíblics que ja coneixen el text de sant Lluç i també per aquells que encara no s'hi han endinsat.

Ferran Camps

A Roma amb Catalunya Cristiana Gran Pelegrinatge

Per assistir a la beatificació del català pare JOSEP MANYANET I VIVES fundador de la congregació dels Fills de la Sagrada Família i de la congregació de les Filles de la Sagrada Família de Natzaret.

Dissabte, 24 de novembre.- Sortida de Barcelona amb avió. Trasllat amb autobús a l'hotel. Visita panoràmica de Roma: Pincio, Giannicolo, Campidoglio. Sopar. Visita de les fonts i els monuments il·luminats.

Diumenge, 25.- Trasllat a Sant Pere per assistir a la beatificació. (Llocs reservats). Dinar.

Tarda. Visita als monuments de la Roma imperial.

Dilluns, 26.- Visita als museus vaticans. Basílica de Sant Pere i jardins. Dinar.

Tarda. Visita a les principals basíliques romanes.

Dimarts, 27.- Missa a les catacumbes. Visita. Trasllat a l'Aeroport. Retorn a Barcelona.

Preu: 50.500 pessetes.

En aquest preu s'hi inclou: Bitllet d'avió, classe turística, franquícia de 20 kgrs. d'equipatge. Autopullman de luxe amb aire condicionat pels desplaçaments a Roma. Hotels Turista i Turista Superior. Habitacions dobles amb bany/dutxa. Pensió completa. Assegurança turística espanyola i europea. Entrades a museus i monuments.

Direcció cultural i religiosa: Mn. Joan E. Jarque.

Direcció tècnica: Maria Figueres.

Per a informacions i inscripcions: CATALUNYA CRISTIANA. c/. València, 244, 2on. BARCELONA 08007. Tels. 215 24 33 i 215 28 05 (De 9 a 1 i de 4 a 7).

La Lliga, d'un cop d'ull

JORNADA 7																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	11+5	9+3	9+1	9+3	7+1	7+1	6+2	6	6	6	5-1	5-1	4-2	4-2	4	4-2	3-5	3-3

ENCREUATS

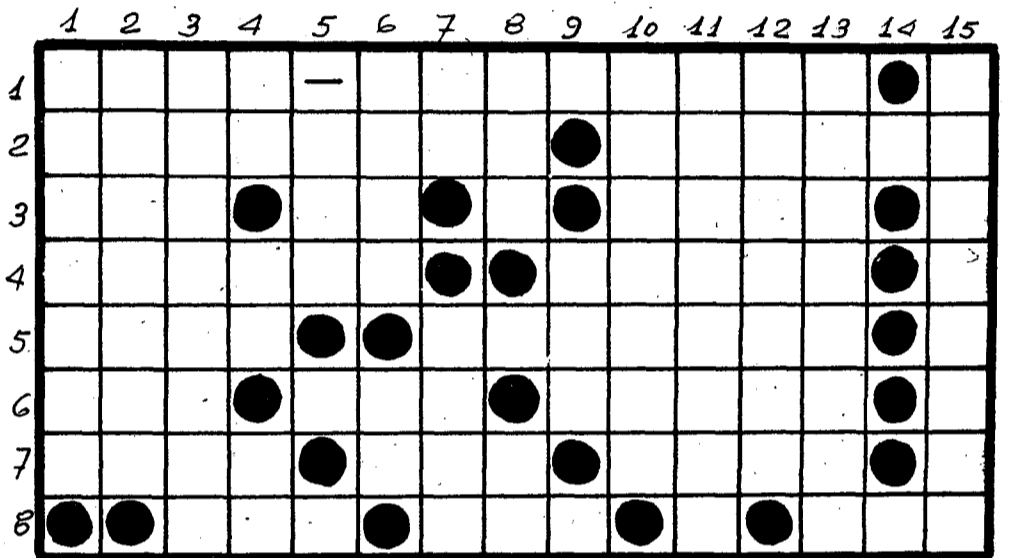
Per Rosa Collell

HORIZONTALS

1. Famos escrivitor català, autor de nombroses obres, pare de tretze fills. Cinquanta.
2. Jerarquia eclesiàstica, que posseeix el poder ordinari. Ganxo circular.
3. (A l'inrevés i en anglès, homes). Ciutat de Caldes. Consonant. Element químic, d'un color blanc d'argent. Consonant.
4. Que posseeix vida. (A l'inrevés, cadàver que per la manera d'estar enterrat s'ha dessecat i pot conservar-se indefinidament). Vocal.
5. Estudi que s'ha de presentar per obtenir un doctorat o similar. (En castellà, tirà, vil). Consonant.
6. Sigla sanitària. Sacerdot de Yahvèh, allà on es guardava l'arca de l'Aliança. (A l'inrevés, lloc on es tingué el setè concili ecumènic). Conjunció.
7. Dit del corrent artístic que concep la pintura com una obra que respon a un art instintiu, antinaturalista i espontani, sense perspectives. Bulb comestible. Vocals. Inicial de punt cardinal.
8. (A l'inrevés, sigles d'una institució contra la fam). El pare del pare o de la mare. Vocal. Un noi considerat el tercer fill d'Adam i Eva.

VERTICALS

1. Fill del rei Saül.
2. Ocell que a la tardor marxa a terres més càlides i a l'estiu torna.
3. Efecte d'admetre.
4. (A l'inrevés i en llatí, en). Nota musical. Nota musical.
5. Despullada, sense cap peça de roba. Inicial de punt cardinal. Consonant.
6. Cert planeta. Nota musical.
7. Veu de comandament. Poble.
8. Inscripció en els sepulcres. Conjunció. Cinquanta-cinc.
9. La primera vokal. Membre de les aus. U.
10. Jesús de Natzaret.
11. Efecte d'animat.
12. Nació satèl·lit de la URSS.
13. (En plural, fruit del llimoner).
14. Cinquanta. Inicial de punt cardinal.
15. Clos amb caminals intrincats, que fan difícil un cop dins, de trobar-ne la sortida.

SOLUCIÓ

<p>VERTICALS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jonatan. 2. Oreneta. 3. Admissió. 4. Vil·lano. 5. Nua. 6. Mart. 7. Ar. Vila. 	<p>HORIZONTALS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Joan Maragall. 2. Ordinarí. 3. neM. 4. animat. 5. Testi. 6. ATS. 7. Natí. 8. OAF.
---	---

CADECA

Ho diem i ho fem

Els nostres nois esportistes compleixen la paraula donada. Hem fet dues noves visites a Llocs d'avis; una a l'estatge de les Germanetes dels Pobres de la Plaça Tetuan de Barcelona, i l'altra novament a Sant Andreu del Palomar.

En ambdues ocasions els adolescents i joves que hi participaren prepararen alegres espais d'animació. Una representació teatral a càrrec dels futbolistes de Les Corts (els anomenats Veterans de Catalunya, i solament tenen 15 anys!), guitarristes, melòdica, acudits, jocs d'entreteniment, etc. També hi va haver representació femenina amb audició d'electrònica i de ballet clàssic. En les dues vegades, en acabar vàrem obsequiar els ancians amb dolços, galetes i altres coses.

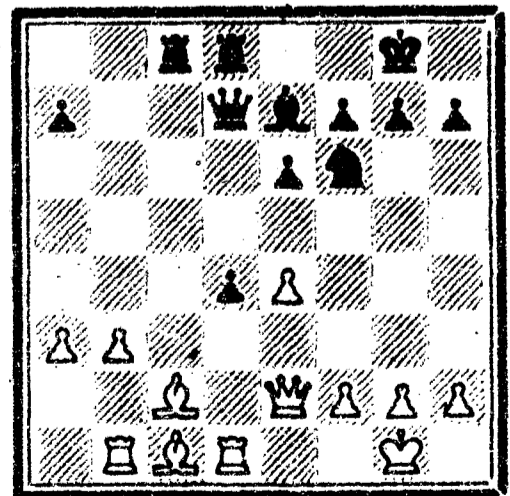
Les dues vetllades foren del gust dels ancians, que aplaudiren molt i, cosa important, tothom sortí molt content. I ara a repetir-ho.

CARVAL

ESCACS

Per Jaume Mora

Diagrama 134

Negres juguen i guanyen

Una posició aparentment tranquil·la es torna aguda, amb el resultat que es queden amb peça de més les negres.

Solució al Diagrama 133

1 Tf3xf7+ Tf8xf7, 2 De4xe6+ Re7-f8, 3 De6-h6+ Tg8-g7, 4 Dh6-g6+ Rf8-g8, 5 Te1-e8+ Rg8-h7, 6 Dd6-d3+ Rh7-h6, 7 Te8-h8+ Tg7-h7, Dd3-g6 mat.

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli de Sant Mateu, capítol 22, versets del 15 al 21 (Mt 22:15-21).

Reflexionem:

1. Els fariseus i els partidaris d'Herodes tenien raó quan deien que Jesús "diu sempre la veritat i ensenya de debò els camins de Déu", però ells no li preguntaven coses per creure en Ell, sinó per comprometre'l. Nosaltres demanarem sempre a Jesús que ens guïi pels camins que ens portin a Déu.
2. Els fariseus es quedaren amb un pam de nas. "Doneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu". El que devem als homes no és pas contrari a allò que devem a Déu. Déu vol que complim els nostres deures com a ciutadans.
3. El cristià no viu pas a la lluna. Viu en aquest món, i ha de fer tot el que deu i pugui fer perquè tot marxi bé pel bé de tots. Si ens manessin fer alguna cosa dolenta, ja sabem que cal sempre obeir Déu abans que els homes.

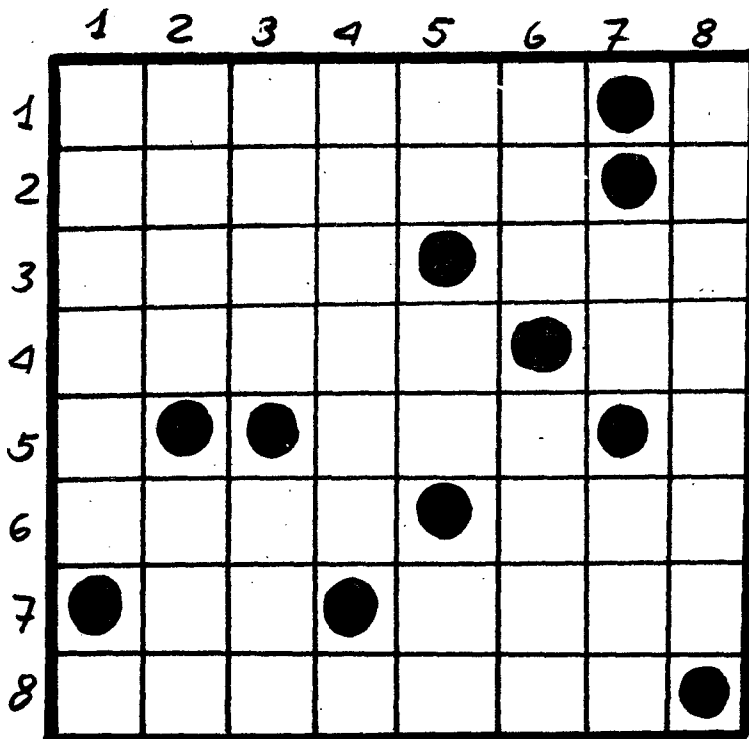
El mossèn

HORIZONTALS

- 1.- Reunió de fulls impresos i enquadernats.
- 2.- Noble, fidel.
- 3.- Vocals. (En castellà, llegeixi.)
- 4.- El mot que sofeu donar de nom al professor. (A l'inrevés dàdiva).
- 5.- U. Un peix de mar molt bo.
- 6.- Reuneix. (A l'inrevés part del riu en la seva desembocadura al mar.)
- 7.- Conjunció d'enllaç entre dos termes negatius. (A l'inrevés, qualificació.)
- 8.- Operació d'aritmètica.

VERTICALS

- 1.- Objecte que fem servir per escriure i que pot esborrar-se fàcilment. Cinc-cents.
- 2.- Llorer. Prefix que vol dir un tot sof.
- 3.- Vocals. Mil quatre.
- 4.- Població del golf de la costa guineana, on els nens pateixen fam. U.
- 5.- Déu egipci. Vocals. (A l'inr. i en cast. dóna).
- 6.- Prònom personal. Lloc que hi ha a moltes cases, cobert o no i que els infants hi juguen.
- 7.- Vocals. (A l'inr. vil.).
- 8.- Plec de fulls de paper enquadernats per escriure.

Solucions

- 5.- Ra. EA. ad.
6.- Ell. Pati.
7.- EO. for.
8.- Quaderm.

- 1.- Llapís. D.
2.- Llor. Uni.
3.- EIO. MIV.
4.- Biafra. l.

VERTICALS

- 5.- l. Rap. e.
6.- Suma. aR.
7.- Ni. aton.
8.- Dividir.

- 1.- Libre. O.
2.- Lleial. U.
3.- AOlA. Lea.
4.- Profe. OD.

HORIZONTALS

Avet Set esllips per a nenes i nens

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

ANY V N.º 225

L'angelet Ignasi

Resar tots junts

És bonic resar tots junts, oi? Vull dir en família: el pare, la mare, l'avi i tots els germans.

L'altre dia feia anys que s'havia mort la iaia. Havent sopat, tot d'una, el pare tancà la "tele", i va dir-nos què ens semblava de fer una estoneta de pregària per la iaia.

Nosaltres no sabíem què dir, però la mare va dir que sí, que ho trobava molt bé. El pare va llegir un fragment de l'Evangeli que parlava de la vida eterna: "Els qui creuen en mi, diu Jesús, encara que morin, viuran".

Després, cadascú de nosaltres feia un petit comentari i una pregària breu. Jo de reüll mirava la mare i veia que estava a punt de plorar. Però no va plorar, ella ho creu tant de debò que un dia ens trobarem tots en la companyia de Déu!

Va durar pocs minuts. Després ningú no deia res; però jo estic segur que tots, grans i petits, estavem contents d'haver pregat tots junts. Ara recordo que un dia, a la catequesi, llegírem un text evangèlic que, més o menys deia: "Allà on hi ha dos o tres que preguen, allà hi sóc jo". És ben veritat.

Jo també m'ho crec: ni la mort, ni res, ni ningú, podrà privar-nos de l'alegria de la festa eterna del Regne de Déu.

A reveure, iaia!

L'Eixerit

Avet Set — Avet Set —

LEGENDAS

Els bessons havien despenjat les carteres. A dins, només hi van trobar l'olor de cuir. Però, ells, enduts per la imaginació, passaren de l'olor de cuir a la sentor fina i breu de la fusta del llapis en acabat de fer-hi punxa i després al perfum dels llibres, de lletres clares i dibuixos atractius, nous, immaculats. Després imaginaren el tacte de la goma d'esborrar, amb aquell deix, enganyós, de laminadura. Veieren les llibretes, obertes al seu davant, de ratllat fi, ben disposat, esperant els seus treballs. Tot això, els il·lusionava: els angoixava un xic. Tot això, comptat i debatut, els portaria feina.

A fora, mentrestant, l'estiu fugia. En Pere Sí, omplia la cartera amb un llapis, d'aquells de propaganda, trobat en el calaix de la botiga i amb mitja dotzena de llibretes, plenes de xifres i de sumes —llibretes antigues, de deutes superats.

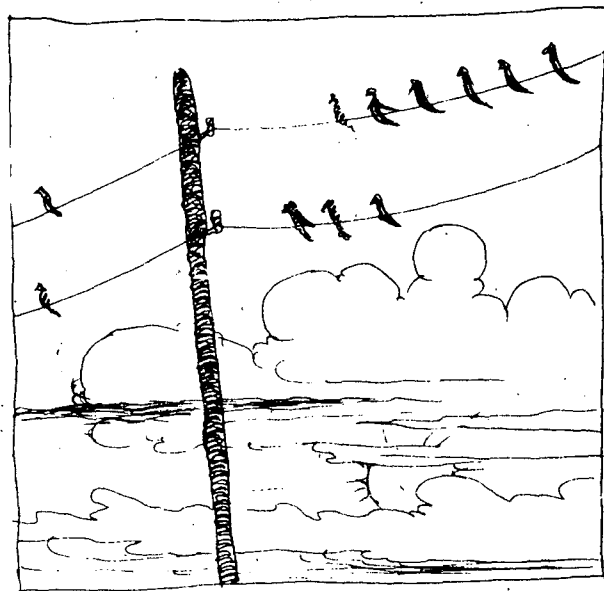
En Pere No, guaitant per la finestra, badava a cor que vols. Tot ell s'amarava de Setembre. Cavalcades de núvols de lloms exuberants. De cresta il·luminada i ventre llis, negrós, amenaçant. S'allunyaven mar enllà, cap a Mallorca. Cap a Itàlia. Qui sap!

Núvols, estirats, subtils, de pinzellada llarga. Es-molats pel vent. Núvols com parracs, clapats de llum i fosca, tocats d'un vent esvalotat, que semblava bufar de totes bandes.

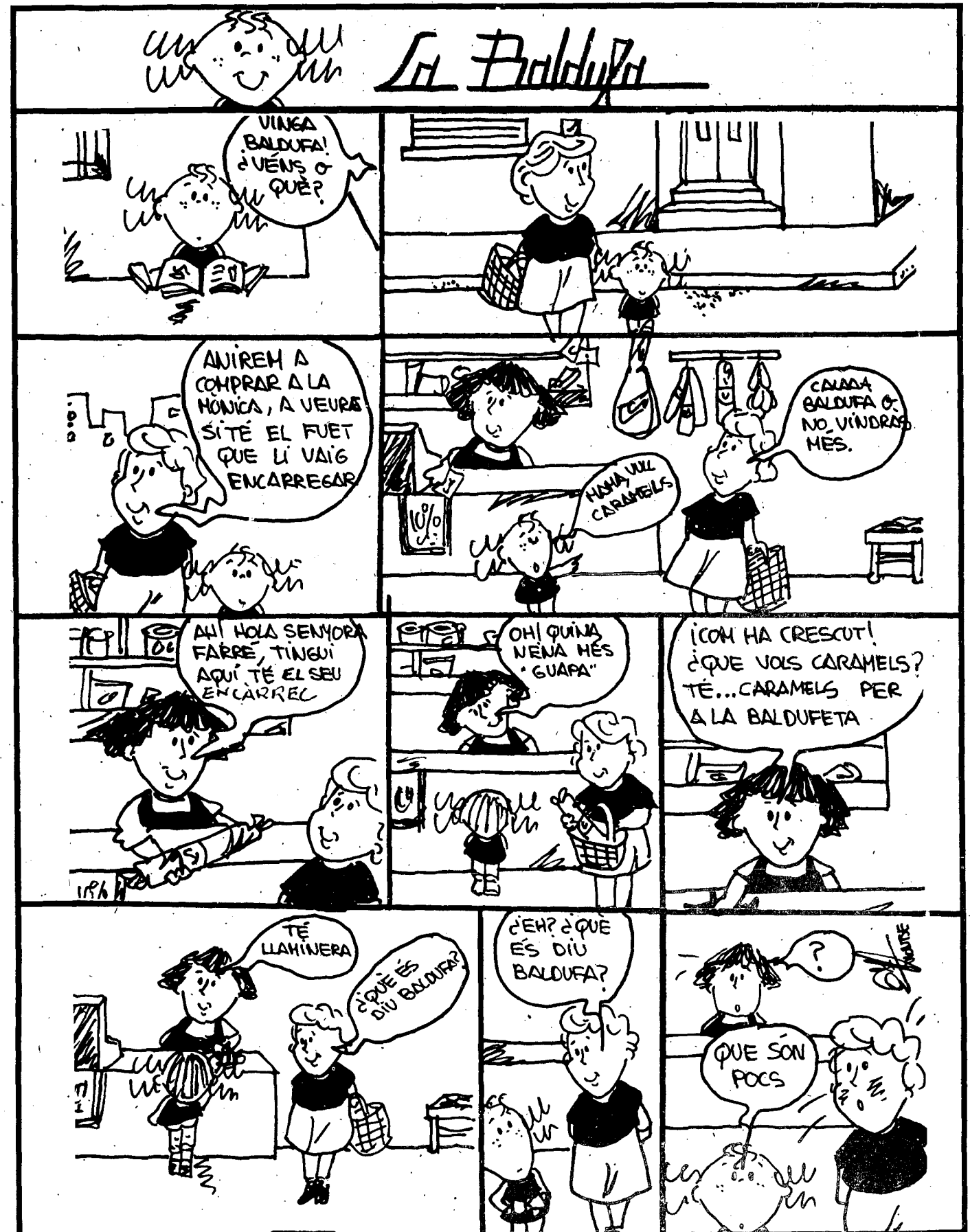
Cels blaus, transparents, com vidres nets, sense llepesses, creuats per un vent xisclair. Cels baixos i xàfec a desdir. Boires enganxoses. Plugues de pastor de xim xim silenciosos. Postes de sol, pomposes, presidint cap-al-tards de verema, amb fileres d'orenetes parades, com agulles d'estendre vagatives, damunt la llargada, ondulant, dels fils elèctrics.

El temps de tardor anava fent camí. El sol pegava, quan podia, algun cop de cua. Feia suar. De cop, però, s'aclucava i s'instal·lava un fred humil, tirant a hipòcrita. Aleshores era quan feia bo d'estar-se darrera la finestra.

Els fredolics, cada dia, descobrien nous corrents d'aire. Malhumorats, tancaven portes i finestres i furgaven pels armaris cercant un abrigo de mig temps, perquè, tombades les sis, deien, ja fresqueja. I acabaven tenint raó. A poc a poc tothom els anava seguint. Els fumadors no sabien avenir-se del retorn d'aquella tos, llarga, fonda, cavernosa, ressonant. Ells, càndids —cada any els passava igual— havien cregut, de bona fe, que l'ungüent de maig els l'havia ben guarida. Ara, pobres, es sentien traïts i burlats i tot enviant-se el fum es, queixaven de com eren de maltractats, sense contemplacions, per la mare natural. L'avi Pere, quan tenia una tarda vegativa, anava de tronc amb els caçaires. L'hora baixa s'omplia d'udols de gossos i mirades humanes frisant pels conills. Havent sopat, desparada la taula, l'avi instal·lava els estris, es feia els càrtutxos i untava l'escopeta. Els bessons no perdien volta. A vegades l'ajudaven, mesurant-li la pólvora i els perdigons.

Avet Set esllips per a nenes i nens

Avet Set esllips per a nenes i nens

TELEVISIÓ DE CATALUNYA **TV3**

DIUMENGE - 21

15.30 DIBUIXOS ANIMATS
16.00 DIGUI, DIGUI...
19.00 CURAR-SE EN SALUT
"Prevenió familiar" (II)
19.30 ESTOC DE POP
20.30 TELENOTÍCIES
21.00 EL NATURALISTA AMATEUR
"Criatures del sol"
21.30 DALLAS
"El Fènix"
22.30 GOL A GOL - Esports

DILLUNS - 22

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 ELS PALLISER
Cap. 5
16.00 DIGUI, DIGUI
19.45 DIBUIXOS ANIMATS
20.00 CONCURS
20.30 TELENOTÍCIES
21.00 INFORMATIU CINEMA
21.25 CINEMA 3
"Pa, amor i fantasia"

DIMARTS - 23

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 ELS PALLISER
Cap. 6
19.45 DIBUIXOS ANIMATS
20.00 CONCURS
20.30 TELENOTÍCIES
21.00 JOC DE CIÈNCIA
21.30 ÀNGEL CASAS SHOW

DIMECRES - 24

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES

15.00 ELS PALLISER
Cap. 7
19.45 DIBUIXOS ANIMATS
20.00 CONCURS
20.30 TELENOTÍCIES
21.00 IDENTITATS
Carme Serrallonga
22.00 FLAPPERS
Cap. 1

DIJOUS - 25

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 SELS PALLISER
Cap. 8
19.45 DIBUIXOS ANIMATS
20.00 CONCURS
20.30 TELENOTÍCIES
21.00 DIGUI, DIGUI...
21.15 A TOT ESPORT
22.15 BRONK

DIVENDRES - 26

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 ELS PALLISER
Cap. 9
19.45 DIBUIXOS ANIMATS
20.00 CONCURS
20.30 TELENOTÍCIES
21.00 30 MINUTS
21.30 VALOR EXTRAORDINARI
23.00 FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA

DISSABTE - 27

20.00 MAYA
20.30 TELENOTÍCIES
21.00 CONCURS
"Tres i l'astròleg"
23.00 SECRETS DIPLOMÀTICS
"Carta blanca"

DIUMENGE 21

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
10.30 EL DIA DEL SENYOR
Santa Missa
11.30 POBLE DE DÉU
312.00 TEMPS I MARCA
15.00 TELEDIARI-1
15.35 L'INSPECTOR GADGET
Episodi núm. 3
16.05 PORTEU-LOS VIUS
"Persecució mortal"
17.00 I TANMATEIX, T'ESTIMO
17.50 AUTOMOBILISME
18.00 EL PLANETA VIVENT
19.00 INFORMACIÓ ESPORTIVA
19.10 LA SARSSUELA
20.00 MÉS VAL PREVENIR
20.30 TELEDIARI-2
20.55 L'AMO DEL JOC. Ep. 4
21.55 ESTUDI ESTADI
23.10 AUTORRETRAT
24.00 COMIAT

SEGUNDA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
10.30 SANTA MISSA
11.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CARA A CARA
15.30 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
15.00 GOLF
16.00 COSMOS
17.00 ESTRENES TV
"Mesas separadas"
19.05 DOS A RATLLA
20.00 ... I LA VIDA CONTINUA
21.00 EL DOMINICAL
22.00 LLARGMETRATGE
"Mahler, una sombra en el passat"
24.00 MÚSICA I MÚSICS
00.30 COMIAT

DILLUNS 22

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CREAR I VIURE
14.25 MIRAMAR, Informatiu
15.00 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 WESTGATE. Ep. núm. 4
16.30 LA TARDA
17.25 AL MIL PER MIL
17.50 ¡HOLA, NOIS!
18.25 EL KIOSK
18.50 INFORMATIU JUVENIL

DIMARTS 23

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.00 A L'ABAST DE LA MA
14.25 MIRAMAR
15.00 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 WESTGATE. Ep. núm. 4
16.30 LA TARDA
17.25 AL MIL PER MIL
17.50 ¡HOLA, NOIS!
18.25 EL KIOSK
18.50 INFORMATIU JUVENIL

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 WESTGATE. Episodi núm. 3
16.30 LA TARDA
17.25 OFICIS PER AL RECORD
17.50 ¡HOLA, NOIS!
17.45 BARRI SESAMO
18.25 LA COVA DELS FORRELLATS
18.50 INFORMATIU JUVENIL
19.05 CREMALLERA
20.00 CONSUM
20.30 TELEDIARI-2
21.05 NI EN VIU, NI EN DIRECTE
21.35 SHOGUN. Ep. n.º 4
22.30 ELS MARGINATS
23.35 TELEDIARI-3
23.40 TELE-ESPORT
23.50 COMIAT

19.05 TOCATA
20.00 LLETRA MENUDA
20.30 TELEDIARI-2
21.05 L'HOME I LA TERRA
21.35 CONTES IMPOSSIBLES
22.40 EN PORTADA
23.30 TELEDIARI-3

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 DIGUI-DIGUI
17.00 VIDUA PERÒ NO GAIRE
17.25 MUSICA SONIMAG
17.50 24 HORES AMB... Oscar Niemeyer
18.15 DIBUIXOS ANIMATS
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
19.00 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.30 ARC IRIS
19.45 ART I TRADICIONS POPULARS
20.05 TAULA D'ANUNCIS
20.35 AMB LES MANS A LA MASSA
21.05 SI JO FOS PRESIDENT
22.30 L'EDAT D'OR
24.00 A MITJA NIT

DIMECRES 24

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.00 MIRALLS
14.25 MIRAMAR, Informatiu
15.00 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 WESTGATE. Epi. núm. 5
16.30 LA TARDA
17.25 D'ACÍ D'ALLÀ
17.50 ¡HOLA, NOIS!
17.55 BARRI SESAMO
18.25 EL KIOSK
18.50 INFORMATIU JUVENIL
19.05 OBJECTIU-92
20.00 UN MÓN FELIÇ?
20.30 TELEDIARI-2
1.05 DINTRE D'UN ORDRE
21.35 SESSIÓ DE NIT:
"La Reina de Nueva York"
23.30 COMPLEMENT A LA SESSIÓ DE NIT
23.15 TELEDIARI-3
23.45 TELE-ESPORT
23.55 TESTIMONI

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 VIDUA PERÒ NO GAIRE
17.15 MUSICAL SONIMAG
17.45 24 HORES AMB... Vargas Llosa
18.15 DIBUIXOS ANIMATS
Banner i Flapi
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
19.00 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.30 ARC IRIS
19.45 ART I TRADICIONS

DIVENDRES 26

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.25 MIRAMAR
15.00 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI-1
15.35 WESTGATE

POPULARS
20.05 LA PORTA DEL MISTERI
21.05 ESTUDI OBERT
23.00 JAZZ ENTRE AMICS
24.00 TELEDIARI-4

DIJOUS 25

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.00 ELS PRIMERS RECORDS
14.25 MIRAMAR
15.00 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
315.00 TELEDIARI-1
16.35 WESTGATE (Episodi núm. 6)
16.30 LA TARDA
17.25 EL PAIS DE SÀGITARI
17.50 ¡HOLA, NOIS!
17.55 BARRI SESAMO
18.25 EL KIOSK
18.50 INFORMATIU JUVENIL
19.05 MICKY I DONALD
19.30 DISC-VIST
20.00 DE PELLÍCULA
20.30 TELEDIARI-2
21.05 NINETTE I UN SENYOR DE MÚRCIA. Episodi núm. 1
22.05 AQUÍ ET VULL VEURE
23.10 PAISSATGE AMB FIGURES
23.50 TELEDIARI-3
24.00 TELE-ESPORT
00.10 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 MUSICAL SONIMAG
17.05 ELS SHERPAS
18.15 DIBUIXOS ANIMATS
Banner i Flapi
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA
19.00 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.30 ARC IRIS
19.45 ART I TRADICIONS POPULARS
20.05 LLEO CONTRA TOTS
21.05 FILA 7
22.05 CINE CLUB
Cicle Jean Renoir
"La Marsellesa"
00.35 A MITJANIT
01.00 COMIAT

DISSABTE 27

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
11.00 LA BOLA DE VIDRE
12.25 GENT JOVE
13.55 LOTERIA NACIONAL
14.00 LES CORTS D'ESPANYA
14.25 PROTAGONISTA, EL VI
15.00 TELEDIARI-1
15.35 LA PETITA LULÚ
16.05 PRIMERA SESSIÓ:
"Tarzán y su hijo"

17.45 DIBUIXOS ANIMATS
18.100 ELS SAVIS
19.05 L'ILLA DELS FUGITIUS
19.35 VOSTE, PER EXEMPLE
20.30 TELEDIARI-2
20.55 M.A.S.H.
"El revolver"
21.35 INFORME SETMANAL
22.40 DISSABTE CINE
"Ser o no ser"

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
10.30 PLANETA IMAGINARI
11.15 DIGUI-DIGUI
11.30 PLEITAGUENSAM
12.00 LA TERRA I LA CENDRA
13.00 UN MILIÓ PER AL MILLOR
14.00 RECULL INFORMATIU
15.00 EL XOU DE LA FAMÍLIA PERA
15.30 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL
15.30 LA VIGÍLIA DEL NOSTRE TEMPS
17.00 RETRANSMISSIÓ ESPORTIVA
19.30 LA BONA MÚSICA
20.30 A CIÈNCIA CERTA
21.30 OPERA
"El murciélago". R. Strauss

FILATÈLIA

Per Enric Graupera

L'Aniversari de la Institució de l'Estat del Vaticà (3.ª i última part). Avui comentarem els tres últims valors de l'emissió commemorativa: 170, 250 i 450 lires.

El de 170 presenta l'escut i l'efigie del Sant Pare Pau VI. Giovanni Battista Montini nasqué a Concesio (Brescia), el 26 de setembre del 1897. Fou elegit Papa el 21 de juny del 1963. Continuador del Concili Vaticà II, regnà durant quinze anys i morí a Roma el 16 d'agost del 1978.

El de 250 lires presenta l'escut i l'efigie del Sant Pare Joan Pau I. Albino Luciani nasqué a Forno di Canale (Belluno) el dia 17 d'octubre de 1912. Nomenat cardenal l'any 1973, fou elegit Papa el 26 d'agost del 1978, amb el nom de Joan Pau I en recordança dels dos últims papes. El seu pontificat durà solament 33 dies. Morí el 26 de setembre del 1978.

L'últim segell de la sèrie és el de 450 lires, i presenta l'escut i l'efigie de l'actual Sant Pare. Karol Wojtyła nasqué a Wadowice (Polònia) el 18 de maig del 1920. Pius X.I el consagrà bisbe l'any 1958. L'any 1964 fou nomenat arquebisbe de Cracòvia, i el 26 de juny del 1967 creat cardenal per Pau VI. El 16 d'octubre del 1978 fou elegit Papa, i adoptà el nom de Joan Pau II.

Ja som 250.000 mutualistes!

Una xifra ben demostrativa de la puixança de l'Agrupació Mútua i reveladora d'una continuïtat en augment del sentit mutualista dels homes i les dones que cerquen la seva protecció en l'ajut mutu.

L'Entitat –fundada el 1902– practica el mutualisme tradicional i **tots els avantatges reverteixen en els propis associats.**

L'Agrupació Mútua solament ofereix prestacions econòmiques, per la qual cosa el mutualista té la llibertat d'escollir serveis mèdics o de recórrer a organitzacions que disposen d'un quadre de facultatius, clíniques, etc.

Recordeu quines són les prestacions:

- Per malaltia: fins a 1.500 ptes. diàries.
- Subsidis per Intervencions Quirúrgiques (també per a menors de 16 anys) i dietes per estada a la clínica: fins a 3.000 ptes. diàries.
- Per invalidesa: fins a 90.000 ptes. mensuals.
- En cas de defunció: fins a 1.500.000 ptes.
- Subsidis per orfenesa: fins a 15.000 ptes. mensuals.

I, a més a més, el Premi a l'Antiguitat Mutualista.

El lema que presideix la filosofia de l'Agrupació Mútua és ben senzill:

Tothom ajuda tothom.

Això fa que aquesta confiança a l'Entitat, que no ha parat de créixer des de 1902, ens ha fet ultrapassar la xifra de 250.000 mutualistes.

Tothom pot pertànyer-hi: homes i dones dels 16 anys complets als 40 per complir.

AGRUPACIÓ MÚTUA
DEL CÒMERÇ I DE LA INDÚSTRIA

Granvia de les Corts Catalanes, 621. Telèfons 318 18 00 - 318 40 50 - 08010 Barcelona